STRIPSCHRIFT

verschijnt maandelijks
nummer 81/82
oktober 1975
prijs f 4,25

Peyo
Suus Slim
Keroic

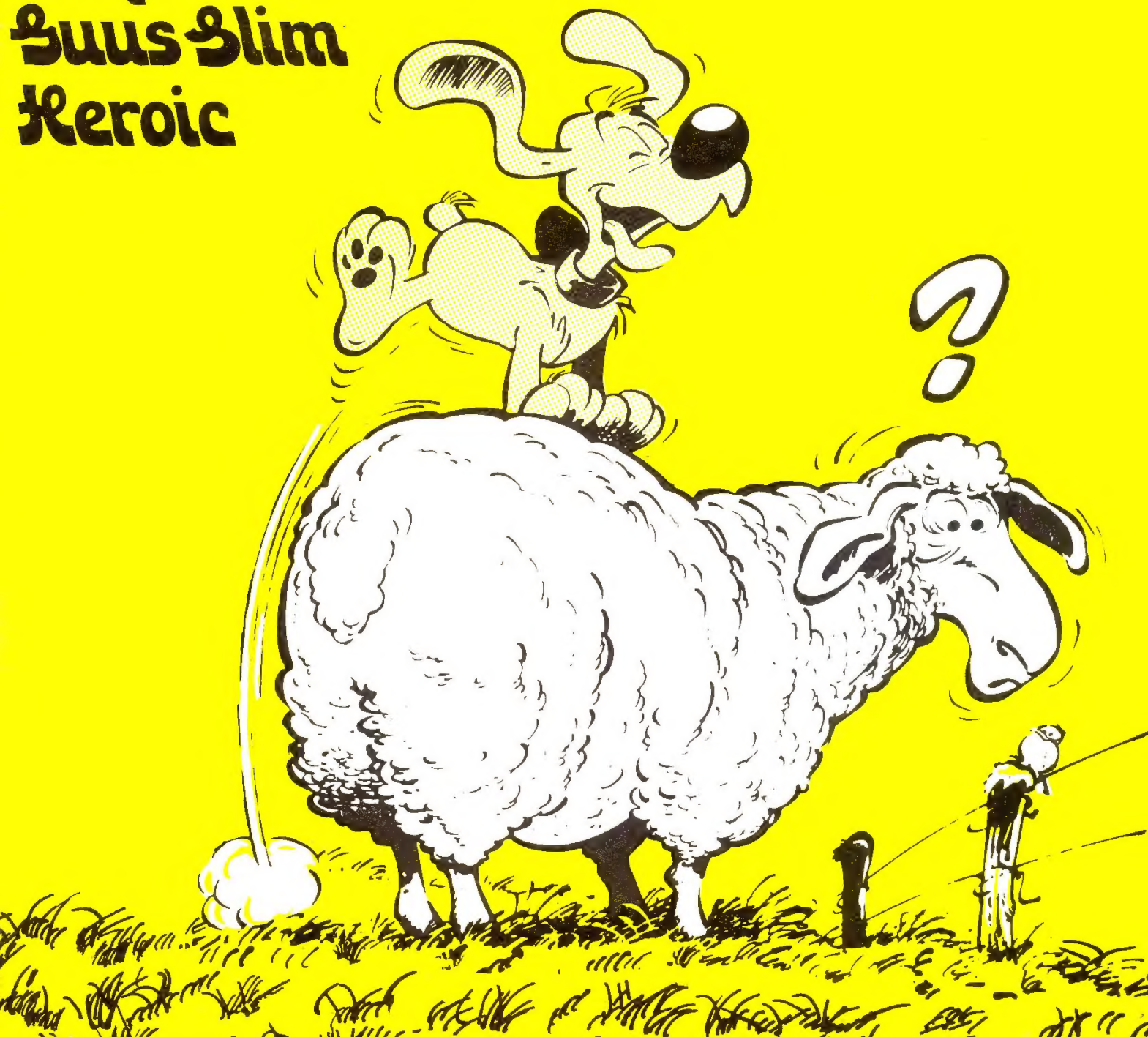

STRIPSCHRIFT

oktober 1975 nummer 81/82

uitgegeven door Thespa Uitgeverij, Koninginneweg 164, Amsterdam, tel. 020-79 13 19 voor **Het Stripschap.**
Nederlands Centrum voor belangstellenden in strips, goedgekeurd bij KB 30 september 1968.
Doel: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder.

Abonnementen op stripschrift die in de loop van het abonnementsjaar worden opgegeven, kunnen slechts voor een gehele jaargang worden afgesloten.

Opgave via giro 20 99 48 t.n.v. Stripschrift, Koninginneweg 164, Amsterdam.

Stripschrift is verkrijgbaar:
via een abonnement (jan t/m dec.) à **f 28,50**
giro 20 99 48 t.n.v. Stripschrift, Koninginneweg 164, Amsterdam; of via een lidmaatschap/abonnement van het Stripschap à **f 35,–**; giro no. 15 13 000 t.n.v. de penningmeester van het Stripschap te Amsterdam; in de losse verkoop à **f 2,95**.
Houders van een CJP-paspoort kunnen zich bij hun CJP-buro opgeven en betalen de gereduceerde abonnementsprijs van **f 25,50** voor een kalenderjaar.
Lopende (bestaande) abonnementen kunnen niet omgezet worden!

Redactie: Hans van den Boom, Kees de Bree, Rob van Eijck, Martin Wassington.
Redactieadres: Postbus 9494, Amsterdam.
Nieuwsredactie: Kees de Bree, Martin Wassington, postbus 9494, Amsterdam, 020-16 98 33.
Vormgeving: Ger van Wulften.
Vaste medewerkers: Reinolt Duerings, Evert Geradts, Nico Noordermeer.

NIETS UIT DEZE UITGAVE MAG WORDEN VERVEELVOUDIGD EN/OF OPENBAAR GEMAAKT, DOOR MIDDEL VAN DRUK, FOTOKOPIE, MICROFILM OF OP WELKE ANDERE WIJZE OOK, ZONDER VOORAFGAANDE SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN STRIPSCHRIFT EN AUTEURS.

DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE GEPLAATSTE ARTIKELEN BERUST BIJ DE AUTEURS.

1. LUCKY LUKE
De Erfenis van Rataplan
MORRIS-GOSCINNY
Uitgeverij Amsterdam Boek

2. ALEX
De Zoon van Spartacus
MARTIN
Uitgeverij Casterman

3. LEFRANC
De Vlammenzee
MARTIN
Uitgeverij Casterman (8)

4. SUSKE EN WISKE
De Poezelige Poes
VanderSteenstudio's
Standaard Uitgeverij (1)

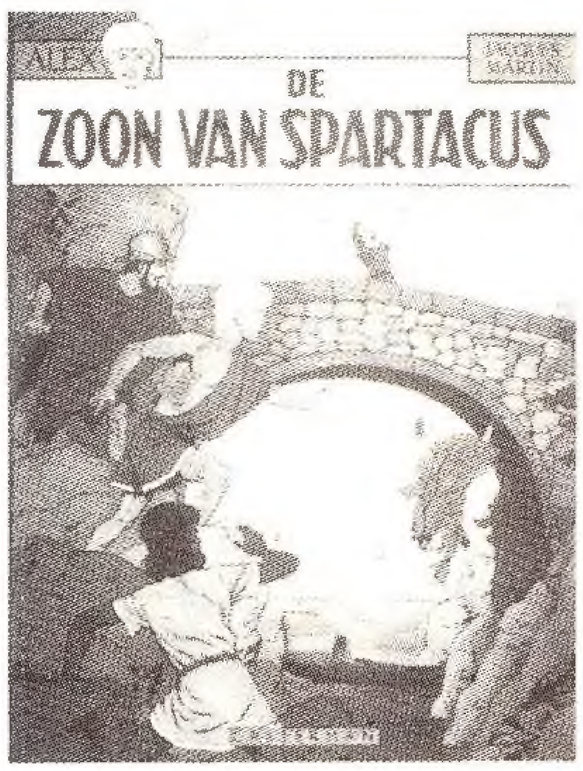

STRIP TOP TIEN

5. DE KOENE RIDDER
De Schat van de Wijze
CRAENHALS
Uitgeverij Casterman

6. RAVIAN
De Vogels van de Meester
MéZIèRES-CHRISTIN
Uitgeverij Amsterdam Boek

7. BLUEBERRY
Het Spook van de Goudmijn
GIRAUD-CHARLIER
Uitgeverij Semic Press (3)

8. ASTERIX
Op Corsica
UDERZO-GOSCINNY (10)
Uitgeverij Amsterdam Boek

9 TOM POES
Het Eiland van Grim, Gram en Grom/De laatste Markies van Carabas
TOONDER
Uitgeverij De Bezige Bij/Het Stripschap

10. RIK RINGERS
De Man die Ongeluk bracht
TIBET-DUCHATEAU
Uitgeverij Lombard

Het tussen haakjes vermelde getal geeft het plaatscijfer op de vorige toptienlijst aan.
Gegevens voor deze Toptien werden verstrekt door: De Blauwe Lotus, Drukwerk, Henkus en 10, De Jacobijn, Lambiek, De Leeswinkel, Nero, Old Comic House, Panda, Plaatjes-Boekjes, Richard, Wammes, Wammes Waggel en Wout's Ruilboekenbeurs, terwijl dit keer ook voor het eerst gegevens binnenkwamen van Stripantikwariaat 'Sjors', Voorstraat 371, Dordrecht.
MWMGW

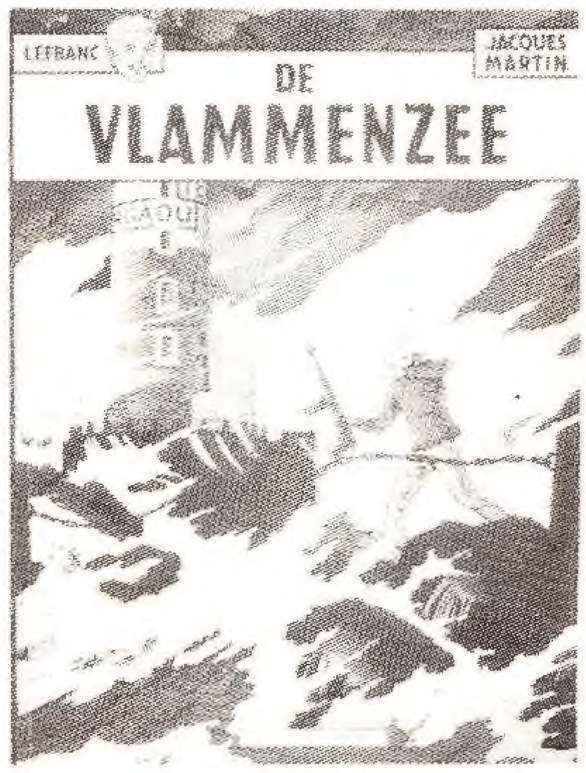

Striptoptien 2
Peyo: een smurf die smurf smurft 3
De strips van Peyo 8
De Engelen 12
Kerstavond 14
Bestuursmededelingen 18
Encyclopedie Dupuis tekenaars 19
Maurice Tillieux: Guus Slim is Felix zonder bril 31
Heroic 35
Uit de bladen 47
Nieuws 48

professor pi

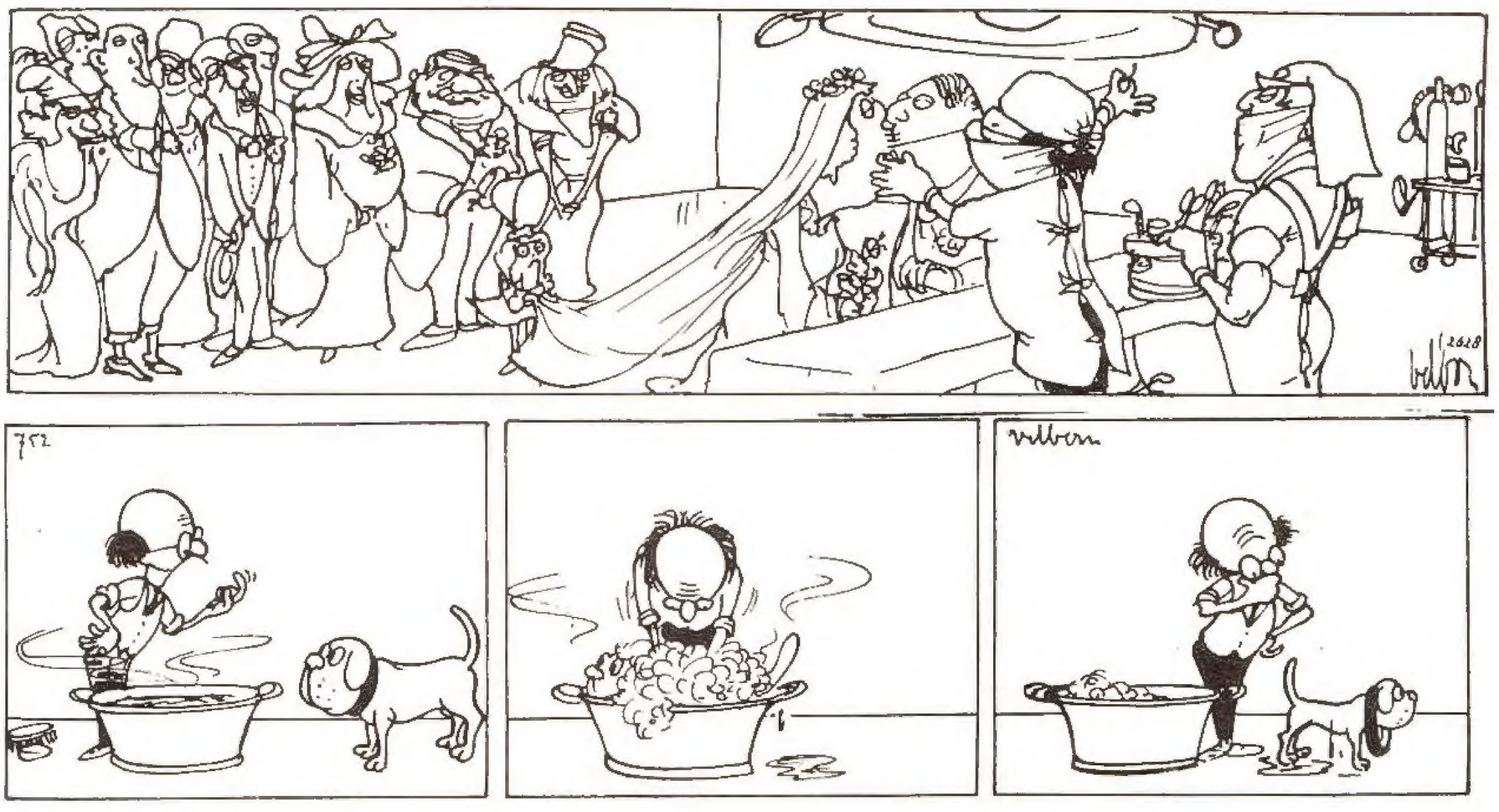

PEYO: EEN SMURF DIE SMURFT

INTERVIEW

DOOR HANS VAN DEN BOOM EN WIM VAN HELDEN

Hoeveel werk er ook van Peyo gepubliceerd is, van de tekenaar zelf weten we nauwelijks iets. Zijn leerlingen hebben inmiddels in de strip-vakpers al meer aandacht gehad dan de meester zelf; reden genoeg dus om Peyo nu maar eens uitgebreid aan het woord te laten. Het interview werd afgenomen in Brussel, op 21-8-1975.

Wie is Peyo?
Peyo: Dat is een tekenaar die al zo'n beetje zijn hele leven strips tekent, maar voor wie het "echte" werk pas begon in 1952, toen Johan voor het eerst in Robbedoes werd gepubliceerd. Pirrewiet bestond toen nog niet. Later kwamen daar andere helden bij, zoals Steven Sterk, de Smurfen en Poesie.

Waar komt de naam Peyo vandaan?
Peyo: Dat komt van m'n voornaam, Pierre. Toen ik jong was werd dat Pierrot, en als je dat 'n beetje onnauwkeurig uitspreekt krijg je Peyo. Maar het scheelde niet veel of ik had met Pécé gesigneerd, de afkorting van mijn echte naam Pierre Culliford. In die tijd was het erg in de mode om Hergé na te doen; Jijé voor Joseph Gillain, Jidéhem voor Jean DeMesmaeker; iedereen ondertekende toen met z'n initialen, behalve Franquin en Roba dan. Niemand wil geloven dat Roba geen pseudoniem is. Ze vragen hem regelmatig wat nu eigenlijk z'n echte naam is en als hij dan volhoudt dat het werkelijk Roba is, is de reaktie vaak: "dat is te mooi om waar te zijn! "

Waarom zien we de laatste tijd zo weinig werk van u in Robbedoes?
Peyo: Omdat ik bezig ben met het maken van 'n tekenfilm op hoofdfilm-formaat, naar het boek De Fluit met zes Smurfen. Daar zijn we nu al 'n jaar of twee mee doende en het stripmaken is er in die tijd 'n beetje bij ingeschoten. Maar binnenkort start ik weer met 'n nieuw verhaal van de Smurfen, samen met Walthéry, Wasterlain en de rest van het team. Dit om het verhaal nog voor Kerst af te krijgen.

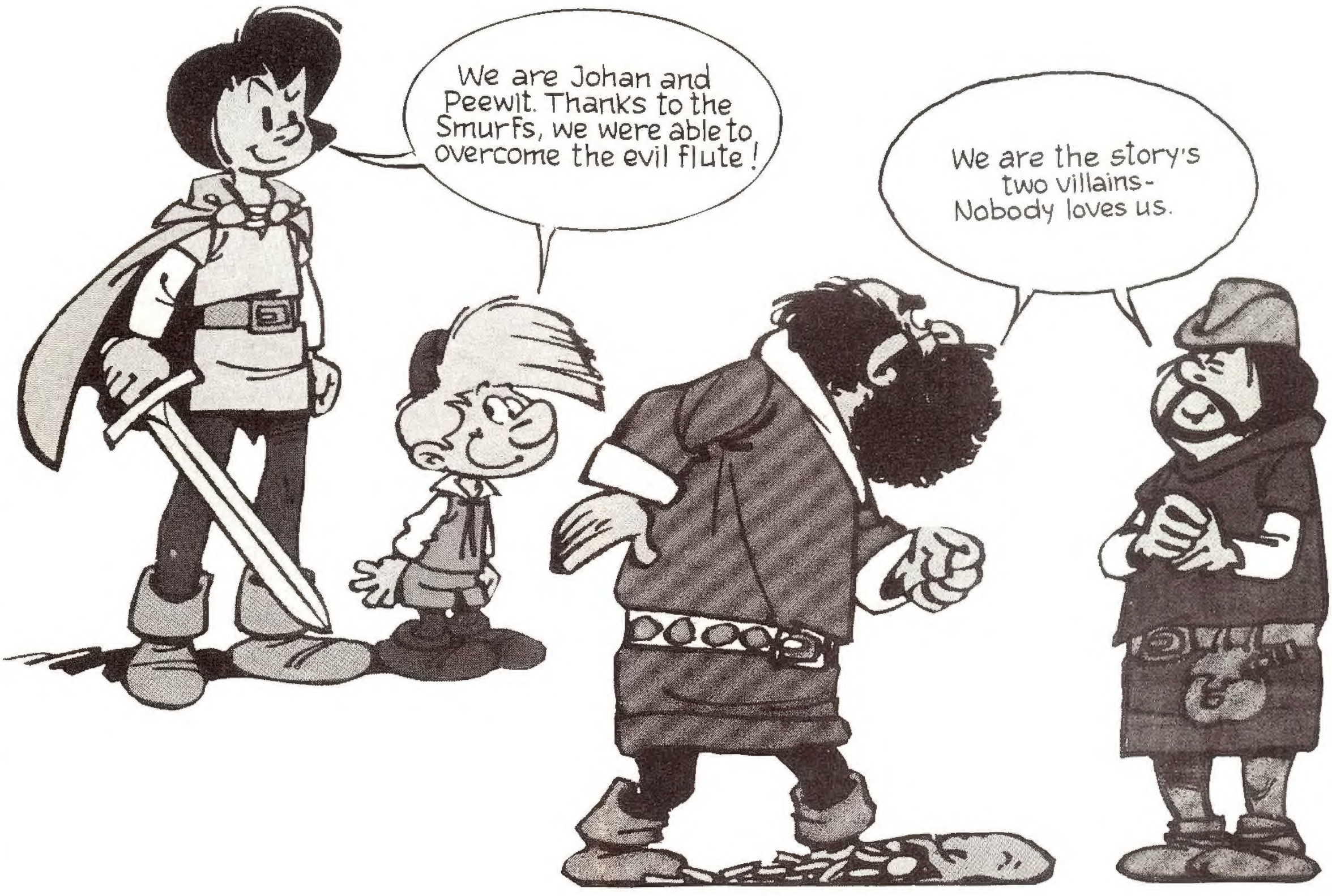
We are Johan and Peewit. Thanks to the Smurfs, we were able to overcome the evil flute!
We are the story's two villains- Nobody loves us.

Uit de in de maak zijnde tekenfilm De Fluit met zes Smurfen.

U heeft al eens eerder iets aan tekenfilm gedaan?
Peyo: Vlak na de bevrijding heb ik 'n poosje in 'n studio gewerkt, samen met Morris, Eddy Paape en Franquin. Die studio is echter al gauw over de kop gegaan omdat ze de concurrentie met de Amerikanen niet vol konden houden. Vanuit de Verenigde Staten kwamen ze met 'n voorraad van vijf jaar aan opgestapelde tekenfilms op de Europese markt en daar kon geen enkele tekenfilmstudio hier tegenop. Ik heb het er nog wel eens met de anderen over gehad waar die films gebleven zijn, maar daar konden we niet meer achter komen. We wisten niet eens wie destijds die dingen in roulatie bracht. Je moet niet vergeten dat we daar alleen maar als schetsers of animators werkten en dat we met de zakelijke kanten niets te maken hadden.

eerst: zij hebben het in drie maanden moeten leren. Er is 'n klein verschil, maar ik denk niet dat het grote publiek dit zal merken.

Wordt deze film gemaakt door dezelfde mensen die ook aan de films van Astérix en Lucky Luke meegewerkt hebben?
Peyo: Er zijn er 'n aantal bij, maar ik ben voor hun veel lastiger geweest dan Morris, Uderzo en Goscinny. Ik woon in Brussel en ben toch al gauw drie of vier keer per week in de studio's van Belvision. Goscinny bijvoorbeeld kwam maar eens in de veertien dagen en als hij dan het gemaakte werk zag, was het vaak te laat om er nog iets aan te veranderen.

Hoe is het idee voor deze tekenfilm ontstaan?
Peyo: Oh, dat idee is al zo oud. Ik kwam 'n keer op de Foire

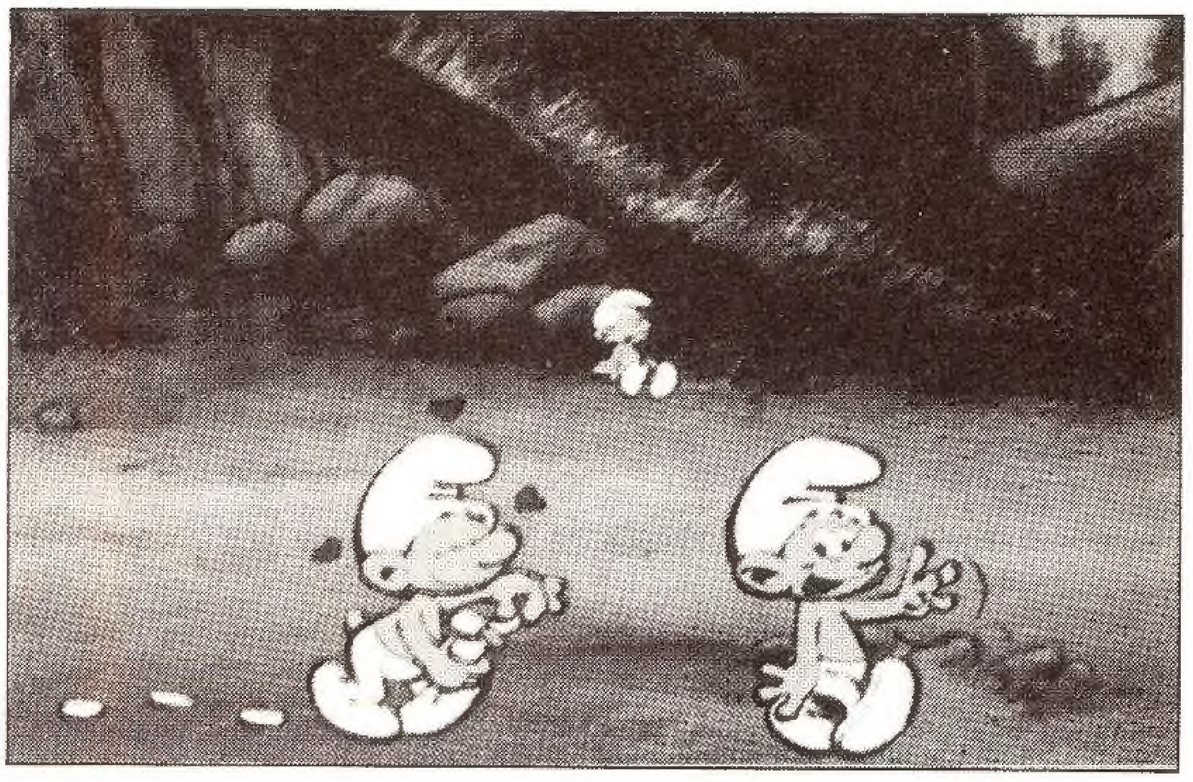

Uit de tekenfilm De Fluit met zes Smurfen.

richt waar hij Idéfix filmpjes maakte en hij zocht meer materiaal om te verfilmen. Hij stelde me voor in Parijs 'n film met de Smurfen te maken, maar dan

wordt nu inderdaad bij Belvision gemaakt, waar ze de meeste ervaring hebben met het maken van avondvullende tekenfilms. We werken daar met

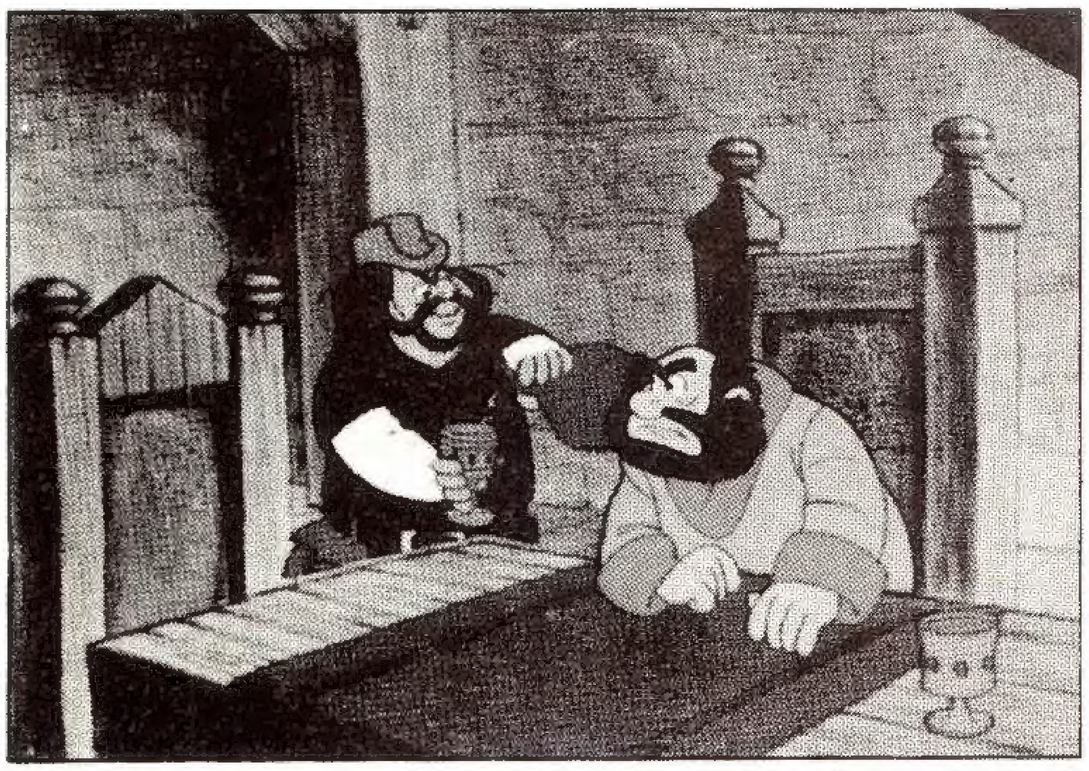

WAT WILT U VAN ME ?
U EEN VOORSTEL DOEN ! U IS EEN KRIJGSMAN, VAN EIGENHEIM, MAAR U KAN GEEN OORLOG VOEREN ; WANT U IS STRAATARM GEWORDEN, U ZIT DIEP IN DE SCHULD EN KUNT MAAR EEN PAAR SLECHT GEWAPENDE SOLDATEN ONDERHOUDEN ! MAAR ALS U EEN GOED LEGER HAD, DAN KON U ALLE HEREN IN DE OMTREK AANVALLEN EN DAN WERD UW KLEINE LEEN EEN MACHTIGE GEWEST !

Overeenkomstige scène, zoals in beeld gebracht in de film en in het album De Fluit met zes Smurfen.

Wat voor soort animatie wordt er in de nieuwe tekenfilm toegepast?
Peyo: Het is jammer genoeg onmogelijk om volledige animatie toe te passen, dat wil zeggen 24 verschillende beeldjes per seconde. Maar het is ook géén semi-animatie zoals op de televisie. Er worden, geloof ik, 18 beeldjes per seconde gebruikt; dat is ongeveer hetzelfde systeem als waar Walt Disney mee werkt. Die 18 beeldjes is 'n gemiddelde, want er zijn sommige passages waar je wel degelijk 24 verschillende tekeningen moet gebruiken en andere waar je met veel minder toe kunt. Je zou kunnen smokkelen met de tekeningen, bijvoorbeeld door in 'n gezicht alleen de mond te laten bewegen. Maar dat wil ik absoluut niet hebben en dat zal in deze film ook niet gebeuren.

In de tekenfilms van Astérix en Lucky Luke was de stijl van Uderzo of Morris niet altijd even goed herkenbaar. Denkt u dat uw stijl beter zal overkomen?
Peyo: Voor diegenen die de figuren erg goed kennen zullen er altijd kleine verschillen te zien blijven. Ik teken nu al 15 jaar deze personages en de animators doen het nu voor het

du Livre hier in Brussel Dutillieux tegen; dat is de productiechef van Belvision. Hij had het erover dat het leuk zou zijn 'n film met de Smurfen te maken. Dat vond ik ook, maar verder hebben we het er toen niet meer over gehad. Later heb ik Leblanc van Kuifje ontmoet en die zei: 'Een tekenfilm? Prima! Maar kom dan ook met je strips naar Kuifje! ' Ik heb hem toen gezegd dat me dat niet interesseerde. Daarna is Dargaud bij me gekomen. Hij had ook 'n filmstudio opge-

zou ik hetzelfde probleem krijgen als Uderzo en Goscinny; ik zou dan de hele tijd op en neer moeten reizen tussen Brussel en Parijs. Ik ben toen naar Dupuis toegestapt en die schrok wel toen ik zei dat ik de film bij Belvision wilde laten maken. Dat is immers de concurrent, want Dupuis heeft 'n eigen tekenfilmstudio voor t.v.-films in Antwerpen. Maar na veel heen en weer gepraat over contracten, eisen en zo - m'n vrouw werd er dol van - is alles toch geregeld. De film

zo'n zestig man aan de film: van voorbereiders, animators, schetsers, kleurders tot cameramensen en story-board makers. Ik maak zelf wel 'n story-board maar zij maken dan 'n story-board van de camera-bewegingen, invalshoeken en zo. Daar wist ik niets van af, hoewel ik inmiddels wel het een en ander bijgeleerd heb. De dialogen heb ik gemaakt in samenwerking met Yvan Delporte. Als je het totaal wilt hebben van alle medewerkers aan de film zou je daar eigenlijk ook de musici nog moeten bijrekenen. Michel Legrand heeft de muziek gemaakt en hij heeft daar ook weer 60 musici voor ingehuurd.

Hebben er nog bekende striptekenaars aan de film meegewerkt?
Peyo: Nee, helemaal niet. Het is gek, maar er zijn veel goede animators die nooit strips tekenen en omgekeerd. Animatie is 'n specialisme, dat blijft 'n andere wereld.

Heeft u het verhaal aangepast aan de specifieke eisen van de tekenfilm?
Peyo: Ja, ik kreeg te maken met 'n groot aantal problemen die zich bij 'n tekenfilm voordoen en waar ik absoluut niet aan gedacht had. Ze kwamen

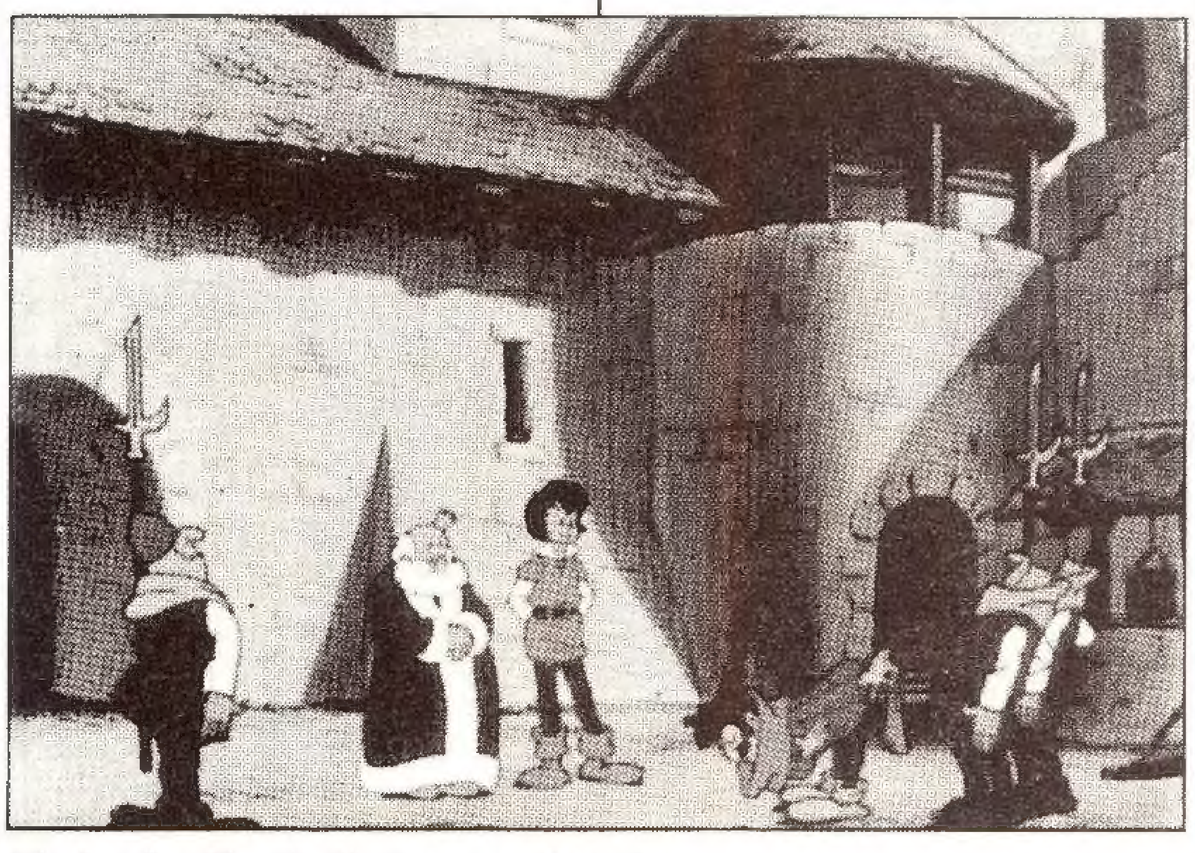

Uit de tekenfilm De Fluit met zes Smurfen.

me bijvoorbeeld vragen hoe de stem van Pirrewiet moest klinken. Daar had ik geen idee van; ik teken hem al twintig jaar, maar over z'n stem had ik nog nooit nagedacht. Hetzelfde voor de stemmen van de Smurfen, en zo zijn er enorm veel dingen totaal verschillend. De basis van het verhaal blijft hetzelfde, maar verder wordt het 'n vrije bewerking. Het is niet zo dat je het verhaal aan de hand van de plaatjes in het boek kunt volgen, er zijn enorm veel afwijkende scènes. Om 'n voorbeeld te noemen: als de smurfen 'n boom omhakken om 'n tweede fluit te maken duurt dat in het album anderhalve bladzijde. In de film wordt dat meer dan drie minuten, want we hebben 'n heleboel beeldgrapjes in die scènes kunnen stoppen. Als je in de film iemand laat hollen kan je dat 'n aantal seconden volhouden: je laat hem struikelen, je laat hem om een boom heenlopen en hem er aan de andere kant weer achter vandaan komen en het blijft spannend; maar als je dat gedurende twee of drie bladzijden in het album doet zullen de lezers dat niet in dank aanvaarden.

De smurfen lijken tamelijk makkelijke figuren voor in 'n tekenfilm, maar Johan en Pirrewiet zijn ingewikkelder. Gaf dat geen problemen?
Peyo: Vergis je niet in de smurfen! Alle tekenaars die met me hebben samengewerkt zeiden: "Ach ja, die smurfen, da's makkelijk, zo gebeurd." En dan gingen ze tekenen en gummen en tekenen en gummen. . . want de Smurfen zijn zo simpel dat iedere afwijking onmiddellijk in het oog springt.

Wanneer is de film klaar?
Peyo: In België moet de film rond Kerstmis uitkomen, in Zwitserland ook, en in Frankrijk in februari. Voor Nederland staat het nog niet vast omdat we nog in onderhandeling zijn met diverse distributeurs die 'n Nederlandstalige geluidsband zouden moeten maken.

Wat doet u liever: tekenfilms of strips?
Peyo: Ik vind het alle twee even leuk. Momenteel zou ik wel weer graag wat strips willen tekenen. Ik houd van afwisseling en ik heb de laatste tijd weinig tijd voor m'n strips gehad. Een man als Morris begrijp ik niet. Hij is 'n goede vriend van me en 'n knap tekenaar, maar ik begrijp niet hoe hij nu al 25 jaar lang Lucky Luke kan tekenen zonder er ook maar iets anders bij te doen. Daar zou ik stapelgek van worden.

Wat het striptekenen betreft: vindt u dat er in uw werk invloeden van anderen te bespeuren zijn?
Peyo: In ieder geval die van

Een der tekeningen voor de padvinderskalenders (Le Calendrier Baden Powell).

Franquin. Hergé en hij zijn de leermeesters van 'n groot aantal tekenaars geweest. Franquin is niet alleen het voorbeeld voor veel jongeren geweest. Franquin heeft hen ook altijd raad en hulp gegeven als ze bij hem kwamen. Verder ben ik misschien beïnvloed door sommige Amerikaanse tekenaars. Dat moet dan in mijn jeugd gebeurd zijn, voor de oorlog, toen je bladen had als l'Epatant, Bravo en Hurrah, die vol stonden met Flash Gordon, Mickey en Donald Duck.

Heeft u wel eens geprobeerd realistische verhalen te tekenen?
Peyo: Ik heb het één keer geprobeerd; ik heb mijn tekeningen bekeken, ik heb ze verscheurd en tot mezelf gezegd dat dat kennelijk niet mijn roeping was.

Waaraan geeft u de voorkeur, aan tekst schrijven of aan tekenen?
Peyo: Ik schrijf het liefst teksten, ik voel me meer schrijver dan tekenaar. Het tekenen van 'n verhaal is natuurlijk prettig werk, maar wat me het meeste voldoening geeft, is het bedenken van plots.

Waarom werkt u dan toch regelmatig samen met Yvan Delporte?
Peyo: Omdat Delporte 'n zekere aanvulling geeft. Ik vertel hem het verhaal en hij geeft dan waar nodig kritiek. Hij zegt bijvoorbeeld: als je dat nou eens op die manier verandert; of hij helpt me aan 'n ideetje om 'n lastige situatie op te lossen.

Gaat het verzinnen van verhalen u makkelijk af?
Peyo: Ik kan je daar het beste 'n recent voorbeeld van geven. Vorige week kwam Marc Wasterlain bij me. De redactie wil graag 'n kerstnummer met de Smurfen maken; daarvoor vroegen ze 'n verhaaltje van vier pagina's. Wasterlain vroeg me of ik misschien 'n ideetje had. We zijn samen gaan piekeren en we bedachten dat het misschien aardig was iets te doen met 'n reus die het land der smurfen binnendringt. We zijn daarop doorgegaan en we hebben nu voldoende stof voor 'n verhaal van 30 bladzijden of meer. Met zo'n klein ideetje hebben we in 'n paar uur 'n flink verhaal kunnen maken. Maar als je me nu, op dit moment, een scenario vraagt dat vanmiddag klaar moet zijn, kan het best dat ik over een maand nog geen idee heb waarover het zou moeten gaan. Toen ik de Smurfin bedacht ging het ook zo vreemd: een Smurfin, dat zou leuk zijn, een nieuw personage bij de Smurfen. Ik heb toen een papiertje genomen en daar heb ik opgeschreven: DE SMURFIN. Dat papiertje heb ik op de muur voor me geprikt. Maar hoe moest ik haar nu in het wereldje van de Smurfen laten binnenkomen? Dat papiertje heeft er meer dan 'n jaar gehangen; ik heb allerlei verhalen er tussendoor gemaakt en op 'n dag kreeg ik de inval om haar door Gargamel te laten scheppen. Toen pas kon ik 't verhaal gaan maken.

Hoe zijn de taken tussen u en uw medewerkers verdeeld als u aan 'n nieuw verhaal begint?
Peyo: Ik maak het scenario, bladindeling, dialoog, en hier en daar kleine schetsjes, om aan te geven hoe de pagina er ongeveer uit moet zien. Dan bespreek ik het geheel met mijn medewerker om uit te vinden of hij het er mee eens is en dan kan hij aan het werk gaan. Als hij 'n plaat af heeft wordt deze door m'n vrouw ingekleurd.

Hebben er ook veel mensen aan Johan en Pirrewiet meegewerkt?
Peyo: Alleen hier en daar in het laatste album, de Hekserij van Bozerik. Misschien ga ik het volgende verhaal nog wel meer samen met medewerkers maken. Het bevalt me over het algemeen goed om in 'n team te werken. Volgende week komt er trouwens 'n jonge tekenaar die graag met mij zou willen samenwerken. Hij heet Blesteau en werkt momenteel bij Fournier. Hij wil graag 'n verhaal van Steven Sterk tekenen en nu komt hij 'n weekje bij me om te kijken of dat lukt. Het scenario voor dat verhaal is al klaar.

Hindert het u nooit dat uw medewerkers de figuren nooit precies zo tekenen als u ze ontworpen heeft?
Peyo: Nee, zeker niet. Integendeel. Toen Walthéry bijvoorbeeld Steven Sterk overnam, probeerde hij à la Peyo te tekenen en dat wilde niet zo vlotten. Ik heb toen gezegd dat hij gewoon zijn eigen stijl moest laten meespreken. Steven zelf moet wel herkenbaar blijven, maar de bijfiguren kan hij zelf ontwerpen zoals ze hem het beste liggen.

Als u aanvragen krijgt voor reclame, heeft u dan criteria om de opdracht al dan niet aan te nemen?
Peyo: Het eerste criterium is natuurlijk dat ze 'n hoop geld betalen! . . . Nee, het voornaamste is of ik het leuk vind om te doen. Je zult mij niet 'n advertentie voor meubels of zo zien tekenen. Als ik m'n stijl of m'n personages ter beschikking stel, dan wil ik de vrijheid

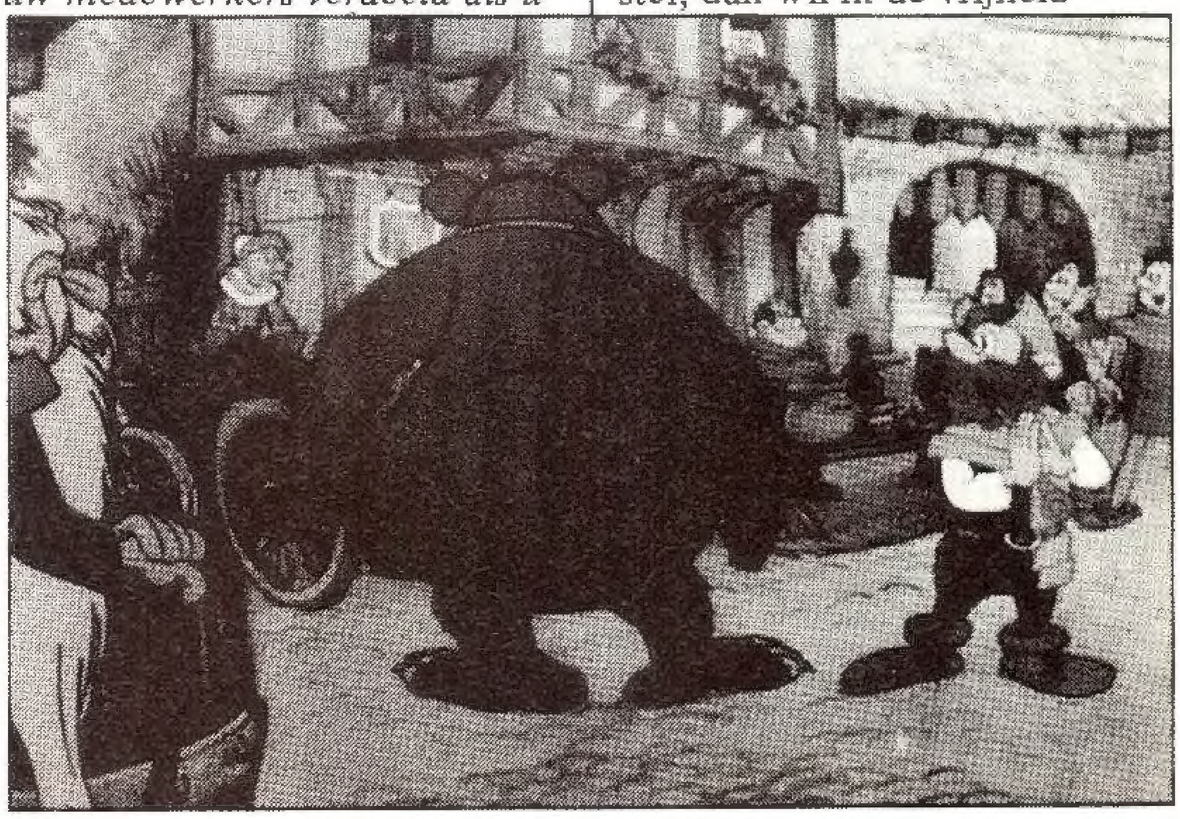

Uit de tekenfilm De Fluit met zes Smurfen.

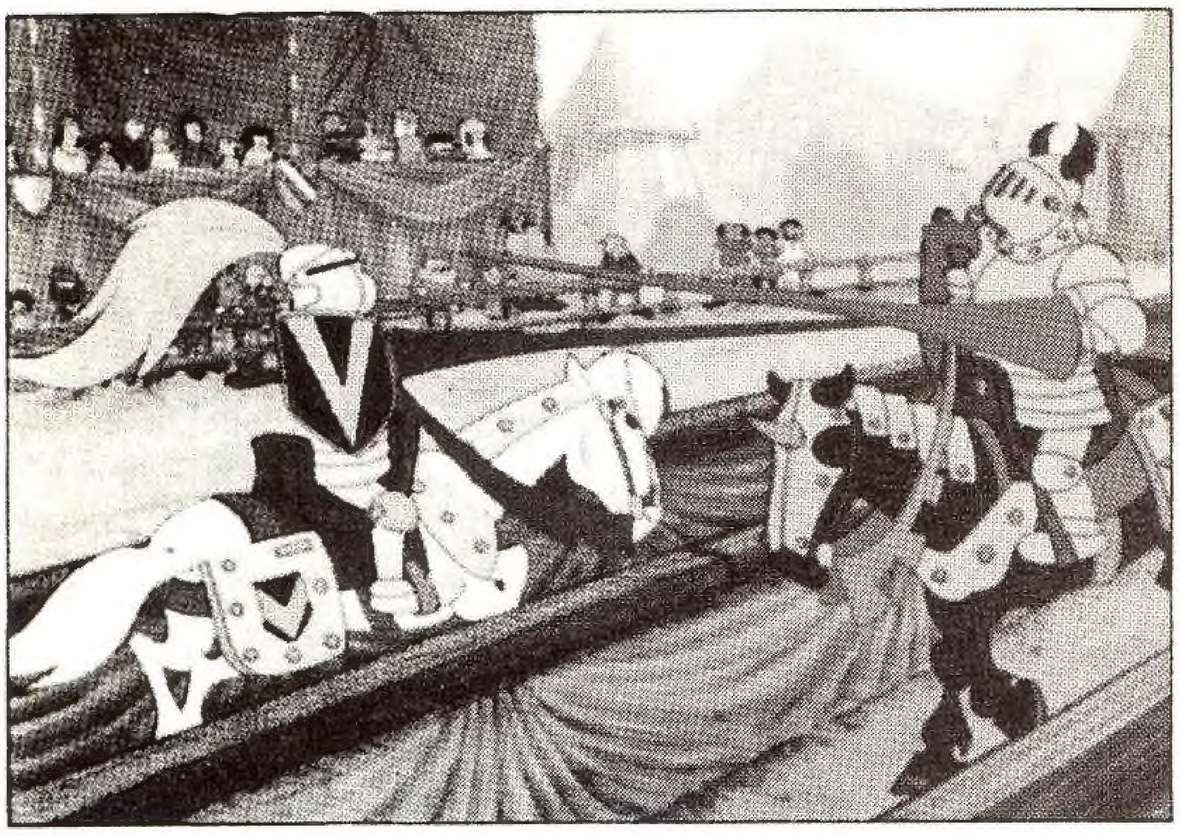

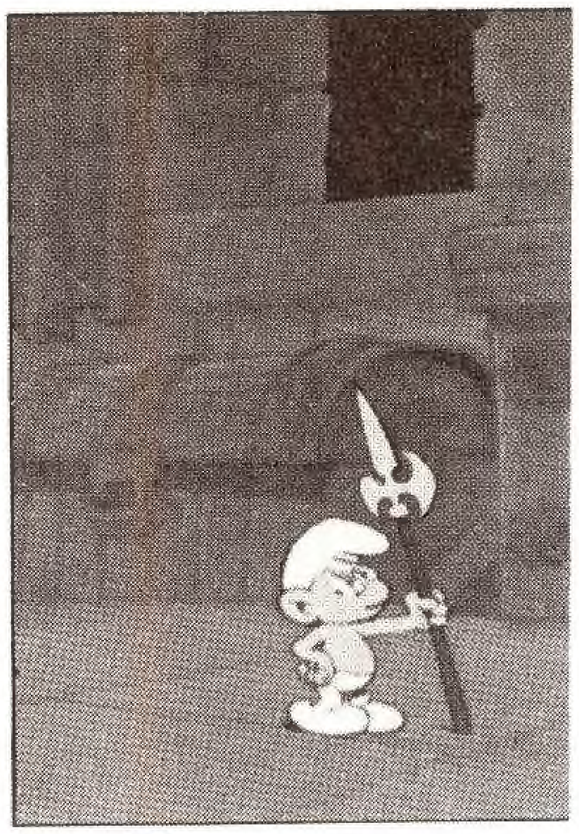

Uit de tekenfilm De Fluit met zes Smurfen.

hebben om te tekenen wat ik wil, anders begin ik er niet aan.

En als men de rechten wil kopen om elders de figuren te laten tekenen zoals BP dat gedaan heeft met De Smurfen?
Peyo: Zij hebben inderdaad het recht gekregen de Smurfen te tekenen, maar met de verplichting het werk voordat het gedrukt werd aan mij voor te leggen.

Vindt u het niet prettiger dat werk door uw vaste assistenten te laten doen? Ze hebben toch meer ervaring met de figuren?
Peyo: Nee, ik heb liever dat mijn assistenten bij mij en met mij aan 'n verhaal werken. Er is dan een wisselwerking tussen ons. Ik geef dan adviezen op het gebied van de tekeningen en de medewerker bekijkt de pagina-indeling èn dergelijke. Ik houd er ook niet van om 'n pagina aan een tekenaar op te sturen zonder er contact over gehad te hebben.

Welk van uw verhalen vindt u het beste?
Peyo: Zo in het algemeen is het eigenlijk niet te zeggen; je moet drie gebieden onderscheiden. In de serie Johan en Pirrewiet is het De Fluit met 6 Smurfen; dat is althans het scenario waar ik het meest tevreden over ben. In de Smurfen-reeks is het òf De Smurfin, òf De Smurführer, en bij Steven Sterk is het Madame Adolphine.

Aan welk personage geeft u de voorkeur?
Peyo: Voor mij is dat Pirrewiet. Ik geloof dat het is omdat hij vol fouten zit: hij is 'n slokop, hij drinkt veel, hij liegt als het hem zo uitkomt, hij is 'n bangerik; maar ondanks alles is hij sympathiek. Dat komt doordat hij onder al die fouten een duidelijke persoonlijkheid heeft.

Heeft u Pirrewiet bewust geïntroduceerd om de kleurloosheid van Johan te compenseren?
Peyo: Nee, dat was toeval. Ik geloof dat de meeste van de bijfiguren die hoofdfiguren worden min of meer bij toeval ontstaan. Ik heb Pirrewiet voor De Dwerg in het Rotsbos bedacht zonder de bedoeling te hebben er verder mee door te gaan. Ik had het plan hem aan 't eind van het verhaal weer naar het bos te laten terugkeren. Voor de Smurfen geldt hetzelfde. In De Fluit met 6 Smurfen nemen ze afscheid, ze vliegen weg per ooievaar en we horen een hele tijd niets meer van ze. En nu zijn De Smurfen veel belangrijker geworden dan zelfs Johan en Pirrewiet. Dat vind je trouwens bij veel strips, bijvoorbeeld bij Franquin en zijn Marsipulami. Dat was een bijfiguurtje in Robbedoes en de Erfgenamen en nu kent iedereen hem; Bij Hergé ook, of het nu Haddock, Zonnebloem of Jansen en Jansens is, het zijn allemaal bijfiguren die zijn blijven hangen.

Johan en Pirrewiet speelt in de Middeleeuwen. Wat voor positie heeft Johan eigenlijk?
Peyo: In principe is Johan een page van de koning, een soort schildknaap. Hij heeft verder geen duidelijk omschreven positie. Pirrewiet is ooit eens tot hofnar benoemd; in werkelijkheid zou hij wegens zijn gedrag waarschijnlijk allang zijn opgeknoopt.

In het begin waren de verhalen van Johan gewone avonturenverhalen, maar later worden ze steeds sprookjesachtiger.
Peyo: Ik geloof dat in al mijn werk een zekere droomwereld terug te vinden is. Ik probeer altijd figuren te vinden die de lezer in die droomwereld meenemen. Dat geldt voor Johan en Pirrewiet en De Smurfen, maar ook voor Steven Sterk. Welke kleine jongen heeft er nooit eens van gedroomd verschrikkelijk sterk te zijn. Ik wel, vroeger. Ik ben altijd klein geweest en voelde me vaak de zwakkere.

Er zit vaak een boodschap in de Smurfenverhalen. Niet een loodzware, maar altijd iets op de achtergrond van: wees niet te ijdel, of wees goed voor elkaar. Bent u een moralist?
Peyo: Ik wil geen moraal in mijn verhalen leggen, maar veeleer een satire maken van de gemeenschap. In het laatste album, Koppige Smurfen en Smurfekoppen, waar je Noord- en Zuidsmurfen hebt, probeer

VOORTMAKEN! DERTIG JAGERS ZIJN ER OP UIT OM PATRIJZEN VOOR HEM TE ZOEKEN!
IK HEB DE MOLLIGSTE KAPOENEN VOOR HEM UITGEZOCHT!
EN WE MOESTEN MELKBROOD BAKKEN!
HIJ EET GRAAG HARTIGE SAUSEN!
HAAL NOG EEN VAT NAAR BOVEN! HIJ WIL GOEIE WIJN!

Een door Pirrewiet voor Pirrewiet aan te richten eetfestijn.

ik de draak te steken met de ruzies die je tussen verschillende streken hebt: de Vlamingen en de Walen, de Fransen en de Bretons of de Hollanders en de Friezen.

De verhalen hebben altijd een gelukkig einde; is dat omdat Robbedoes nu eenmaal een jeugdblad is?
Peyo: Ik teken niet voor Robbedoes, ik teken voor mezelf. Ik wil zelf plezier in mijn verhalen hebben. Als Dupuis me een keer vraagt om een verhaal met een ongelukkig slot zou ik dat gewoon niet kunnen. Je moet eerlijk tegenover jezelf blijven. Als ik een scenario zou moeten tekenen dat me niet beviel, maar waarvan gegarandeerd duizenden exemplaren verkocht zouden worden, weet ik zeker dat ik 'n slecht scenario en slechte tekeningen zou afleveren.

U bent een optimist.
Peyo: Dat klopt wel. Er zijn altijd mensen die zitten te zeuren, over de jeugd bijvoorbeeld. Zo van: die jongelui stellen niets meer voor; die zijn aan de drugs, die werken niet meer. Ik geloof wel in de jeugd van tegenwoordig. Zij vinden ook hun weg wel, al duurt het misschien wat langer dan vroeger.

Morris heeft wel eens gezegd dat hij graag een strip zou tekenen met veel bloed en sex. Kunnen we van u ook ooit zoiets verwachten?
Peyo: Nee, ik geloof het niet. Af en toe, als we met een paar tekenaars bij elkaar zijn tekenen we onze figuren wel eens in ongebruikelijke houdingen, maar verder niet. Is het jullie overigens opgevallen hoeveel homosexuelen er in de strips voorkomen? Johan en Pirrewiet, Kuifje en Haddock, Robbedoes en Kwabbernoot; ze zijn het allemaal. En dan De Smurfen! Hoewel, die hebben zich van alle verdenkingen gevrijwaard door hun reacties op De Smurfin.

We zien overigens in Robbedoes de laatste jaren meer vrouwelijke helden. Gebeurt dat op aandringen van de uitgever?
Peyo: Bij Dupuis wordt nooit iets voorgeschreven. De tekenaar stelt iets voor en dan wordt het geaccepteerd of geweigerd. Er wordt apart gekeken of de tekeningen goed zijn, of het idee goed is en of het scenario goed in elkaar zit.

Franquin heeft al in tijden niets meer getekend, Peyo heeft het te druk met zijn tekenfilm, Jijé publiceert niet veel meer. De ideeën worden momenteel eigenlijk voornamelijk geleverd door Tillieux en Cauvin, die daarmee duidelijk overbelast worden. Wat vindt u van die situatie?
Peyo: Het probleem is dat de jongere generatie een beetje tegenvalt. Wij zijn geen twintig meer en onze productie is niet meer zo groot als vroeger. De jongeren die het zouden moeten overnemen zijn erg dun gezaaid. Met tekstschrijvers is het nog erger. Dupuis zit om mensen te springen, maar ze zijn er gewoon niet. Van de oudere generatie heeft zelfs Roba, die tot nu toe het meest regelmatig publiceert, vijf jaar nodig gehad om een nieuw verhaal van De Sliert te maken en dan nog met de hulp van Jidéhem. Op zich is een pagina per week wel een mooi ritme, maar zoals vroeger, toen ik twee bladzijden Johan en Pirrewiet, een pagina Steven Sterk en een aflevering van Poesie per week tekende, dat lukt niet meer. Voor Roba is er natuurlijk wel het bijkomende probleem iedere week weer 'n idee te vinden.

Bent u van plan nog nieuwe helden te ontwerpen?
Peyo: Geen idee. Ik heb nu geen plannen in die richting, maar dat kan morgen weer anders zijn. Misschien gaat het bij mij wel net zo als bij Franquin. Die tekende op 'n dag voor zijn plezier een monster, en toen nog een en nog een. En nu doet hij niets liever dan de gekste monsters tekenen. Misschien komt er nog wel eens een serie met sympathieke monsters, want alles wat hij tekent is nu eenmaal sympathiek. Ook speel hij met de gedachte om een serie te gaan maken met de marsupilami in het Palombiaanse oerwoud. Hij heeft een schitterende Indianenstam ontworpen om als tegenspeler te dienen.

U wordt wel eens verweten te commercieel te zijn. Johan en Pirrewiet krijgen weinig aandacht meer sinds u met de Smurfen meer succes heeft.
Peyo: Nee, ik ben uitsluitend op de Smurfen overgestapt, omdat ik er meer plezier aan beleefde. Het was een andere wereld, waarin ik mezelf kon vernieuwen. Er is veel meer fantasie in de samenleving. Ik heb 13 albums van Johan getekend, verspreid over een tamelijk lange periode en op een gegeven moment wilde ik gewoon wat anders. De Smurfen waren een welkome afwisseling.

U voelde zelf het meest voor Pirrewiet, als figuur. Zoudt u,

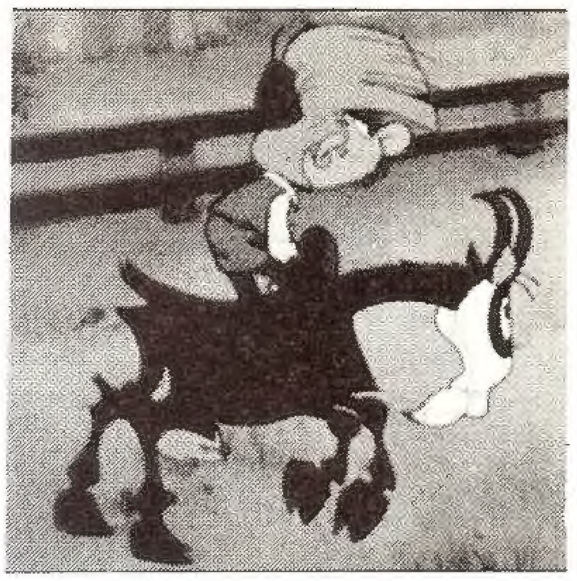

met de kennis die u nu *heeft van de reacties van de lezers, de strip Johan en Pirrewiet niet zodanig kunnen veranderen dat hij de Smurfen in populariteit gaat evenaren?*
Peyo: Dat geloof ik niet. Op het moment dat 'n personage een karakter krijgt staat vast wat hij wel en niet kan doen. Zelf heb ik nog steeds plezier in Johan en Pirrewiet, maar ik weet ook, dat ze nooit meer de populariteit zullen krijgen van tien jaar geleden. Johan is de held van het verhaal en een held is vrijwel nooit grappig, ze zijn in het algemeen vrij kleurloos. De figuren in Johan en Pirrewiet liggen vast in mijn gedachten en ik zou mezelf bedriegen als ik hen dingen laat doen die niet met dat beeld overeenstemmen.

Vindt u het niet moeilijk na een lange tijd weer aan Johan en Pirrewiet te beginnen?
Peyo: In dit vak ben je, zoals ik al zei, afhankelijk van de ideeën die je krijgt en op het ogenblik heb ik nog geen scenario dat ik echt naar mijn zin vindt. Ik ben bang dat als ik aan een nieuw verhaal begin, de mensen zullen zeggen: het is wel aardig, maar het haalt niet bij de vorige verhalen. Daar zit ik echt wel mee.

Uit de tekenfilm De Fluit met zes Smurfen.

DE STRIPS VAN PEYO:

DE DROOMWERELD VAN EEN GROOT KIND

Hoewel er de laatste tijd weinig nieuw werk van Peyo is verschenen is hij 'n niet weg te denken figuur in de Europese stripwereld, in 't bijzonder die van Robbedoes. In 1952 startte in dit tijdschrift het eerste verhaal van Johan, en tot op heden zijn daar nog twaalf bijgekomen. Verder creëerde Peyo voor Robbedoes de Smurfen en Steven Sterk. Ook Poesie is in Robbedoes gepubliceerd.
Vreemd genoeg heeft Peyo, ondanks de enorme populariteit van zijn figuren, nooit zoveel aandacht gekregen. Schtroumpf nr. 12 (1971) is aan hem gewijd; behalve 'n aantal semi-wetenschappelijke artikelen en 'n uitgebreide bibliografie bevat het nog 'n kort, vrij oppervlakkig interview. In Stripschrift nr. 47/48 (1972) staat 'n artikel over Johan en Pirrewiet. Tenslotte besteedde Stripbewust (nr.3, maart 1975) vrij uitgebreid aandacht aan Peyo. Maar in RanTanPlan of Phénix bijvoorbeeld zijn Peyo en zijn oeuvre tot nu toe doodgezwegen.

TEKENFILMS

Voor wie het nog steeds niet weet: Peyo's professionele tekencarrière startte in 1944-'45 (hij was toen zeventien) in 'n tekenfilmstudio, waar hij animator was. Hij weet zich te herinneren in die dagen meegewerkt te hebben aan de tekenfilms 'Le chat de la mère Michel' en 'n serie 'Zazous'.
Bij de studio's TVA-Dupuis zijn in de zestiger jaren 'n aantal korte smurf-tekenfilmpjes gemaakt.
Momenteel maakt Peyo overuren met de bewerking van 'De Fluit met zes Smurfen'. Dit gaat 'n avondvullende tekenfilm worden, waarvan de première dit jaar rond Kerstmis in België zal plaatsvinden. Of, wanneer en hoe de film in Nederland komt hangt af van het niet altijd even doorzichtige beleid van de Bioscoopbond alhier, die op dit moment met de huiveringwekkende gedachte speelt om hem in het Nederlands na te synchroniseren. Op naar België dus, willen we de film *goed* zien.

STRIPS

Zijn eerste strips publiceerde Peyo in de kranten La Dernière Heure (1947-'49) en Le Soir (1950-'52) en in het padvindersblad Mowgli (1948). Voor Mowgli was dat 'Pied-Tendre, le petit Indien'; voor de beide

Johan, Pirrewiet en de muziek.

kranten 'n klein aantal korte verhalen met in de hoofdrol 'n eerste versie van de Johan die hij - enigszins gewijzigd - ook voor zijn verhalen in Robbedoes gebruikte. Voor Le Soir tekende hij in die tijd ook al enkele gags van Poesie.
In 1952 wordt hij door Franquin bij Robbedoes geïntroduceerd, nadat hij daar al eens vergeefs met z'n tekeningen langs was geweest. Zijn eerste verhaal voor Robbedoes is 'n avontuur van Johan: De Nederlaag van Basenau, waarin deze brave page nog op de solotoer is. In 1954 krijgt Johan - in het verhaal De Dwerg in het Rotsbos - gezelschap van de kleine anarchist Pirrewiet, die in de volgende verhalen steeds meer de centrale figuur wordt. In 1958 doen - in De Fluit met zes Smurfen, toen nog De Wonderfluit geheten – de Smurfen hun intrede in de wereldliteratuur. In 1960 verschijnt het

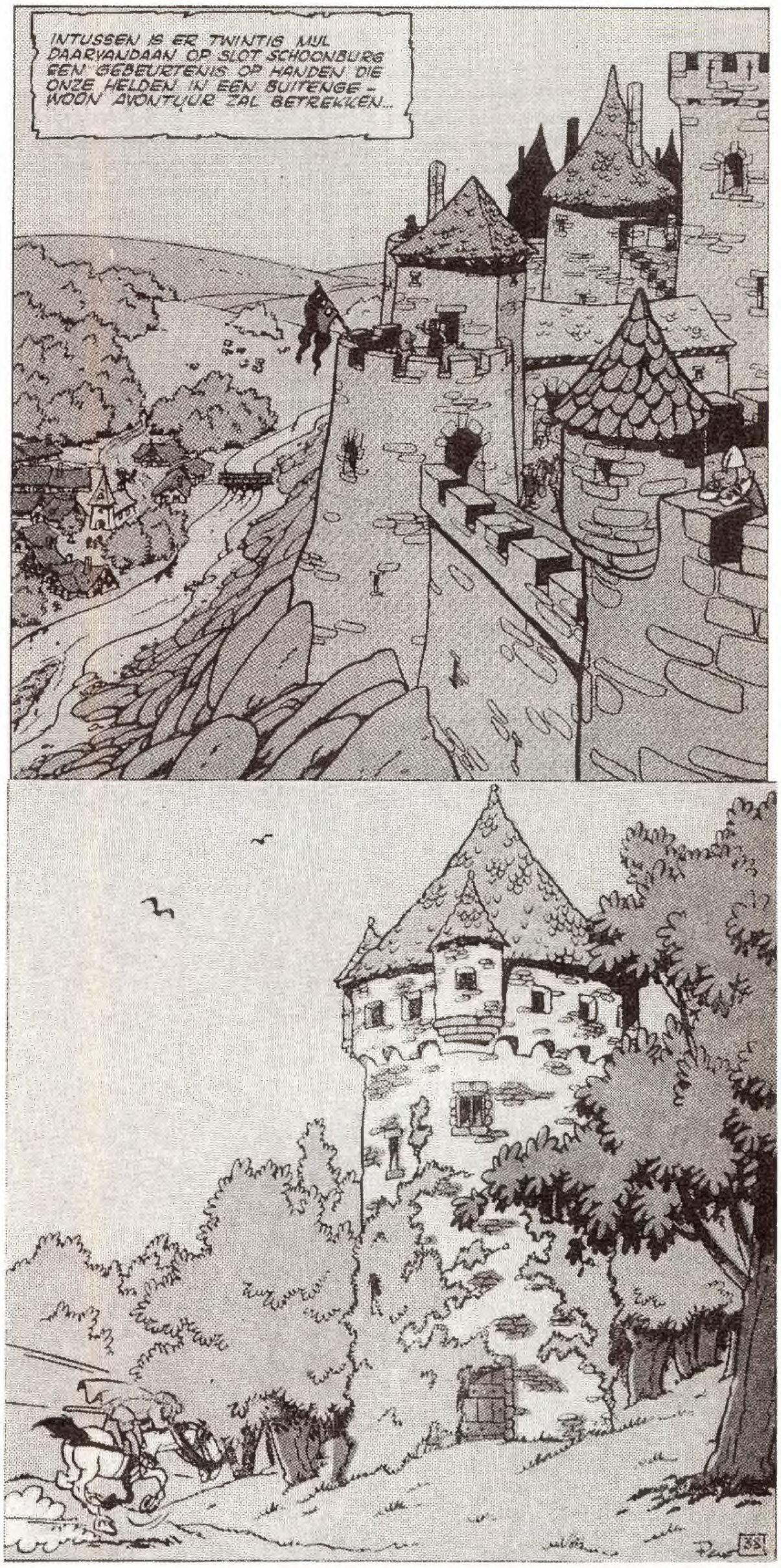
INTUSSEN IS ER TWINTIG MIJL DAARVANDAAN OP SLOT SCHOONBURG EEN GEBEURTENIS OP HANDEN DIE ONZE HELDEN IN EEN BUITENGE-WOON AVONTUUR ZAL BETREKKEN...

De romantische Middeleeuwse landschappen van Peyo.

eerste verhaal van Steven Sterk, de korte-broekenmans die, mits hij uit de tocht blijft, ijzer met de handen vermag te breken en tegen Obelix zeker niet bij voorbaat kansloos is. Vanaf 1965 worden de Poesies (die vanaf 1955 regelmatig in Le Soir waren verschenen) in Robbedoes in willekeurige volgorde herdrukt.
Behalve het werk bij Robbedoes is er veel reclamemateriaal van Peyo verschenen; vooral veel Smurfspullen: albums, plakplaatjes enz. Voor Bonux Boy tekende hij in 1960 drie verhalen over Pietje en de lamp, in 1965/'66 zijn deze in Robbedoes herdrukt. Als laatste verdienen zeker nog vermelding de prachtige prenten die Peyo gemaakt heeft voor Belgische padvinderskalenders. De tekenstijl van Peyo lijkt in z'n begintijd veel op de stijl van de vroegere Franquin en daarmee dus op die van de Jijé van Robbedoes op Avontuur. Uiteindelijk komen we zo dus bij Hergé terecht, door wie Jijé in z'n begintijd sterk geïnspireerd was (kijk maar naar Het Geheim van de Hindoesleutel). Later is Peyo 'n duidelijke eigen stijl gaan ontwikkelen. Peyo is thuis te brengen onder de met name in Franse stripkringen veel gehanteerde noemer van 'De Belgische School'. In de huidige generatie van jongere striptekenaars zijn invloeden van Peyo duidelijk aanwijsbaar; bijv. bij DeGieter, Walthéry, Gos en de cartoonstijl van Derib. De namen van enkele van deze mensen komen we trouwens, met die van Delporte, regelmatig tegen in albums van Steven Sterk en de Smurfen, waaraan ze als helpers van Peyo hebben meegewerkt.

DE VRIENDELIJKE FANTAST

Wat het meeste opvalt aan alle verhalen van Peyo, behalve misschien Poesie, is het fantastische en sprookjesachtige; Rob van Eyck meldde dat al in Stripschrift nr. 47/48. Tovenaars, dwergen en spoken zijn kind aan huis in het wereldje van Johan, Pirrewiet en de Smurfen. Het Smurfenheim mag dan Het Onzalige Land

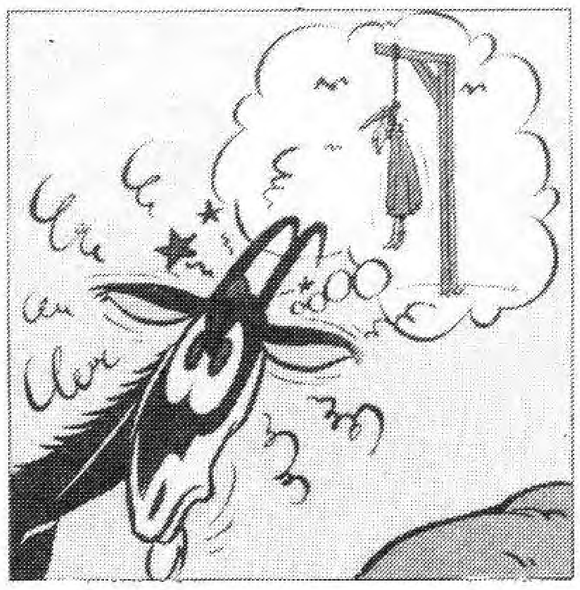

Sikje, het rijdier van Pirrewiet, was vroeger vaak aktief bij het gebeuren betrokken. Tegenwoordig horen we niet veel meer van haar.

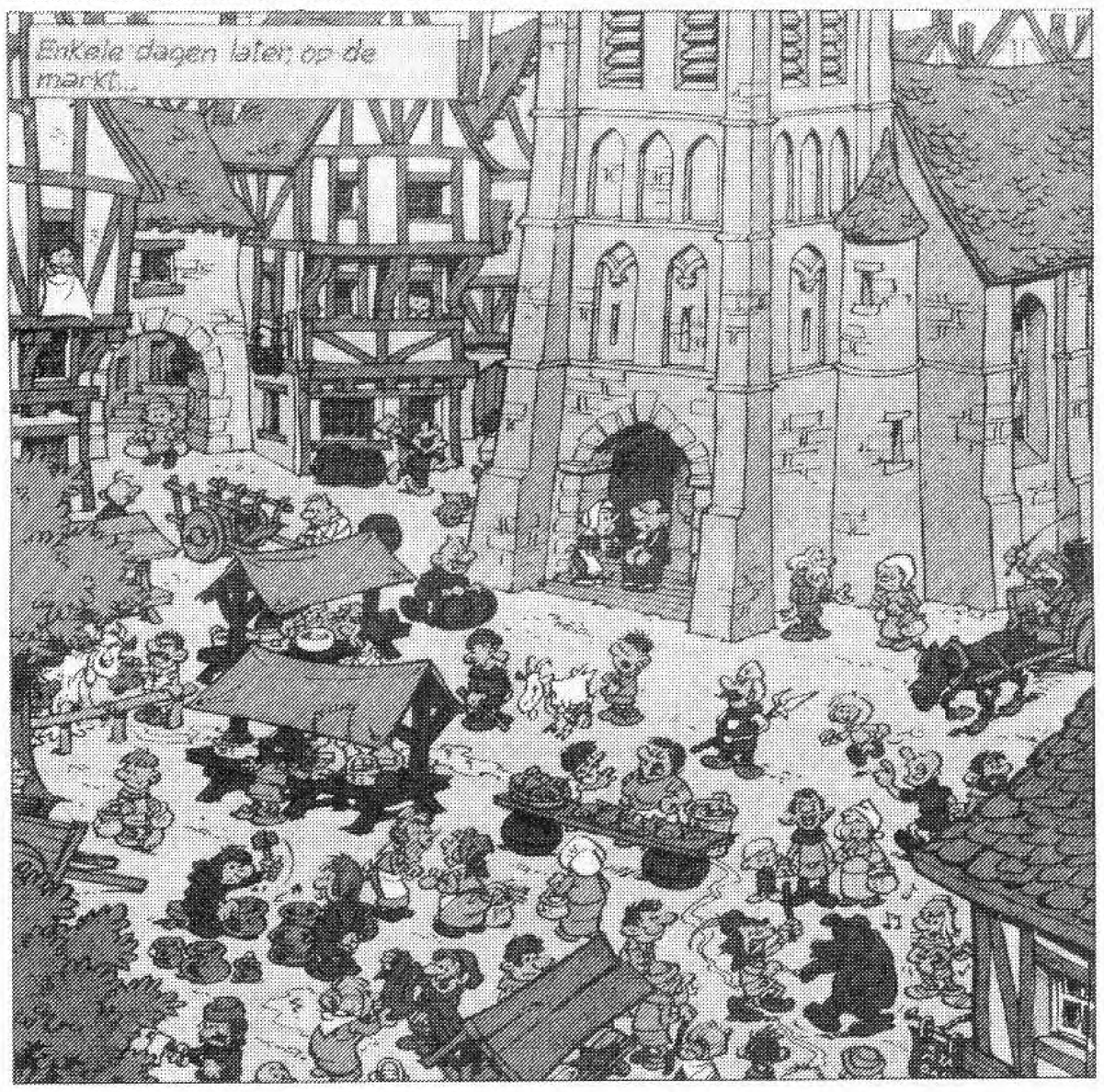

Middeleeuwse tafereeltjes.

heten, die naam slaat eerder op de gebieden waar men door moet reizen om er te komen dan het smurfeland zelf, waarvoor 'n naam als Dromeland beter de sfeer weergeeft. De opzet van de verhalen van Steven Sterk is iets realistischer, maar de kleine Steven zelf is toch ook geen alledaags figuur.
De wereld van Peyo is behalve fantastisch ook romantisch en vriendelijk, knus bijna. De grappen en situaties kunnen weliswaar - met name in de wat oudere Johan en Pirrewiet'en - best wel eens cru, sadistisch of leedvermakerig zijn, de algemene indruk van de verhalen is die van tevredenheid en gezelligheid. Het moet 'n plezier zijn om in Peyo's idyllische middeleeuwen te mogen leven. Hoewel de schurken en struikrovers er soms in slagen de heersende sfeer van veiligheid en geborgenheid even te beroeren, weten ze hem nooit echt te bedreigen. Anders gezegd: al is het zomer en schijnt de zon, eigenlijk zijn het allemaal kerstverhalen. De boeken van Johan en Pirrewiet waren boeken die je (in de jaren vijftig) het beste in de herfst of in de winters (toen had je die nog) kon lezen; lekker liggend op de grond voor de warme kolenkachel.
Johan was de grote held van weleer. Striphelden verliezen nooit, maar de Smurfen, begonnen als bondgenoten, hebben hem in de strijd om de populariteit fors verslagen. De nederlaag van de held. . .
Wat deze Smurfen betreft; in de verhalen van hun avonturen is de blijheid en vriendelijkheid inmiddels 'n beetje drukkend geworden. Het kwaad zit samengebald in Gargamel, en nog 'n beetje in Azraël, twee figuren die er nooit in zullen slagen het vernuft van de Grote Smurf te overtroeven. Echt gevaarlijk wordt het voor de Smurfen eigenlijk pas als er natuurrampen gebeuren, of als het gevaar uit het smurfenwereldje zelf komt (de Krwakakrwa of de Bzz vlieg bijv.) In sommige verhaaltjes zit zelfs helemaal geen gevaar of conflict, er wordt ons alleen maar verteld hoe aardig die smurfjes wel voor elkaar zijn. Zie bijv. De Ruimtesmurf, waarin de smurfen om één makkertje te plezieren, zich collectief schminken en verkleden, 'n andere taal aanleren en zich tijdelijk vestigen in 'n tot 'n buitenaardse ogende gemeenschap omgebouwde vulkaankrater! En na afloop hoor je niemand zeuren dat hèm nooit eens zo'n arbeidsintensief pleziertje wordt gedaan. Het grote voordeel voor de smurfen is eigenlijk dat ze allemaal maar in één eigenschap van elkaar verschillen, zodat er weinig reden tot onderlinge afgunst is. De Smulsmurf smult graag, maar dat zal het smurffatje 'n zorg zijn want die krijgt alleen maar 'n kick van mooie kleren. Wederzijdse jalouzie vanwege 'n taart of kleren is er dus niet. Deze redenering gaat voor alle smurfen op. De moppersmurf moppert wel, maar nooit ergens speciaal over, dus die geeft ook geen aanleiding tot persoonlijke vetes. De minimale frustraties die er dan nog heersen kunnen prachtig worden afgereageerd op de Brilsmurf, 'n masochist van het zuiverste water die hardnekkig om klappen blijft vragen. Over deze minimaal gedifferentiëerde familie waakt de Grote Smurf als één der meest onbaatzuchtige vaders die je je maar voor kan stellen. Ik bedoel maar: what we worry?
Als ik de inmiddels door

Enkele sfeervolle prenten.

DeGieter overgenomen Poesie oversla, resteert nog Steven Sterk. Positief aan deze verhalen zijn de - in de eerste paar verhalen - prachtige tekeningen van de combinatie Peyo/Will. Voor het negatieve moet ik eerst even wat over Suske en Wiske vertellen. Voor mij was Suske en Wiske afgelopen toen Jerom mee ging doen. Zo iemand die alles even met brute kracht kan regelen maakt, volgens mij, 'n verhaal dood. Om zo'n oersterke deus ex machina als hoofdpersoon in 't strip te gebruiken is erg riskant en maakt het moeilijk het verhaal nog interessant te houden. Jerom heeft Suske en Wiske dood *gemaakt*, maar Steven Sterk was het meteen al; 'n doodgeboren kindje dus eigenlijk. Geforceerd wordt er soms wat spanning in de verhalen gebracht door Steven af en toe verkouden te laten zijn. Om onduidelijke redenen is hij dan ineens zijn kracht kwijt. (De geroutineerde lezer kijkt bij Steven Sterk ook altijd eerst naar de neus: hangt er een druppel aan, dan is het oppassen geblazen). Steven Sterk heeft behalve z'n kracht verder niet zoveel interessants. Bovendien ontbreekt 'n goede tegenspeler. Dit alles maakt, naar mijn smaak, Steven Sterk de meest kleurloze Peyo strip. Omdat Steven Sterk de strip is die Peyo ook het makkelijkst aan medewerkers overlaat had ik gedacht dat hij er zelf ook niet zo gelukkig mee was. Peyo denkt er echter heel anders over; zie het interview elders in dit nummer.
Peyo is nu dus bezig aan iets dat misschien zijn levenswerk genoemd kan worden: de tekenfilm naar De Fluit met zes Smurfen. Hij werkt er keihard aan en dat is hem ook wel aan te zien. Ik had Peyo ruim vier jaar geleden eens gezien, toen hij in Amsterdam was om boeken te signeren. In mijn herinnering was hij 'n weliswaar niet zo grote, maar vrij forse en blozende man die met klare stem sprak en met vaste hand

Eerste kennismaking met het Smurfenland, dat toen nog echt onzalig was.

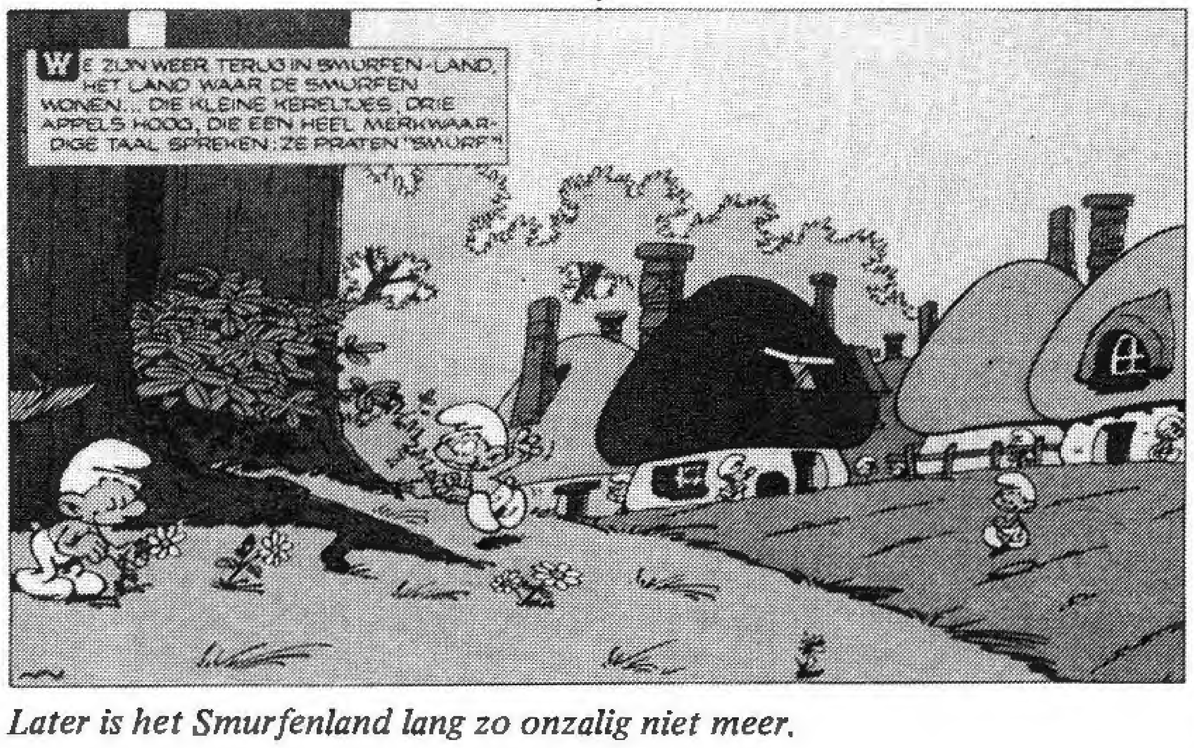
WE ZIJN WEER TERUG IN SMURFEN-LAND, HET LAND WAAR DE SMURFEN WONEN... DIE KLEINE KERELTJES, DRIE APPELS HOOG, DIE EEN HEEL MERKWAARDIGE TAAL SPREKEN: ZE PRATEN "SMURF"!

Later is het Smurfenland lang zo onzalig niet meer.

Zo begon Steven Sterk. We zien hem op de voorgrond met de alpino op. Het tekenwerk is hier voornamelijk van Will.

Steven Sterk in aktie, dankzij Peyo en Will.

boeken signeerde. Nu, bij het interview, was hij magerder geworden, z'n stem zacht en onzeker, en z'n handen beefden.
Als de tekenfilm klaar is zal er van uitrusten echter niet veel kunnen komen. Bij Robbedoes zit men te springen om het volgende smurfverhaal dat Peyo al beloofd heeft, en ook van Johan en Pirrewiet vindt men het tijd worden dat die eens terugkomen. Trouwens, wanneer hebben we dat kleine krachtpatsertje, die Steven Sterk, voor het laatst gezien? Toch ook alweer 'n tijd geleden ?

Jawel vrienden; de tol die voor het succes betaald moet worden. En geld maakt niet gelukkig. Of toch wel?

OP DE AVOND VOOR KERSTMIS

JA, IK BROM! HOE KOM JE ÉR OOK BIJ MET ZULK WEER UIT TE GAAN!

JE HEBT WAREMPEL GELIJK! LATEN WE LIEVER EEN SCHUILPLAATS ZOEKEN!

KIJK, GINDS, EEN HUT!

HÉ, GAUW EEN LEKKER VUURTJE!

GOEIENAVOND! MOGEN WE...

BENT U DE ENGELEN?... KOM VLUG BINNEN!

ZIJ ZIJN 'T!

MAAR.. WIJ ZIJN GEEN.. EH... WAAR ZIJN JE OUDERS?

UITGEGAAN, BROOD BEDELEN VOOR KERSTNACHT!

MOEDER ZEI DAT DE ENGELEN IN DIE TIJD WEL OP ONS ZOUDEN LETTEN. EN HIER IS U OAN!... WEET U, ER IS NIETS MEER TE ETEN! EN WIJ HEBBEN HONGER!

HM. PIRREWIET, DENK JE NIET DAT..

ZEKER!

IK DACHT DAT EEN ENGEL MOOIER WAS!

IS ER EEN DORP IN DE BUURT?

JA, EEN MUL VANHIER!

HA, IK ZAL EEN KNAPPEND VUUR AANLEGGEN EN DAARNA VERTEL IK JULLIE PRACHTIGE VERHALEN!

HAAAA!

EEN POOSJE LATER

AHA, DAAR IS HIJ!

LLO!

TOE, HELP ONS EVEN MET LOSSEN!

!!

ZIE ZO! VIER ZAKKEN MEEL!

IK HEB DE KOE IN DE SCHUUR GEZET!

DIT ZIJN WARME DEKENS! EN DAN ZIJN ER NOG KLEREN OOK VOOR IEDEREEN!

GOOI DIE NOTEN EN KASTANJES MAAR IN DIE HOEK DAAR!

EIEREN! HAM!!! BOTER!!!

EN NU VLUG AAN DE SLAG! ALLES MOET KLAAR ZIJN ALS JE OUDERS THUISKOMEN!

STILLE NACHT! HEILIGE NACHT!

DAAR ZIJN ZE!

ARME KLEUTERS! ZE KRIJGEN EEN DROEVIGE KERSTNACHT!

VROLIJK KERSTFEEST!

NEE .. DAT KAN NIET!... DAT IS EEN DROOM!

BERTHA! EEN BEURS VOL MET DUKATEN! NU KAN IK EEN LAPJE GROND KOPEN!

MAAR WIE HEEFT DAT GEBRACHT?

DE ENGELEN!

DE ENGELEN?!! HOE DAT ZO? WAAR ZIJN ZE?

O, ALWEER WEG!...

EINDE

KERSTAVOND...
DIE AVOND HEERST ER EEN ONGEWONE DRUKTE OP HET KASTEEL. WELDRA ZAL HET KLOKJE VAN DE KAPEL MIDDERNACHT LUIDEN EN DAN IS HET KERSTMIS.
PAF
EN DAT IK JE NIET MEER SKADDEN DAT JE IN DE KEUKENS KOMT GADDEN, PIRREN ET ! JE KRIJGT JE DEEL NA DE MIDDERNACHT-MIS, NET ALS IEDEREEN !
ER WORDT GEKLOPT GA EENS KIJKEN. GEERLOF !
AS IT DRE-K ET'S, NEE ZIN GEBEEN-TE !
O, EEN KERSTBOOM ! DAT IS AARDIG !
KIJK, IK VRAAG ME AF WIE DE LEUKE INVAL HEEFT GEHAD !?!
EH... IK !
AI!
BOEM
BIM BAM

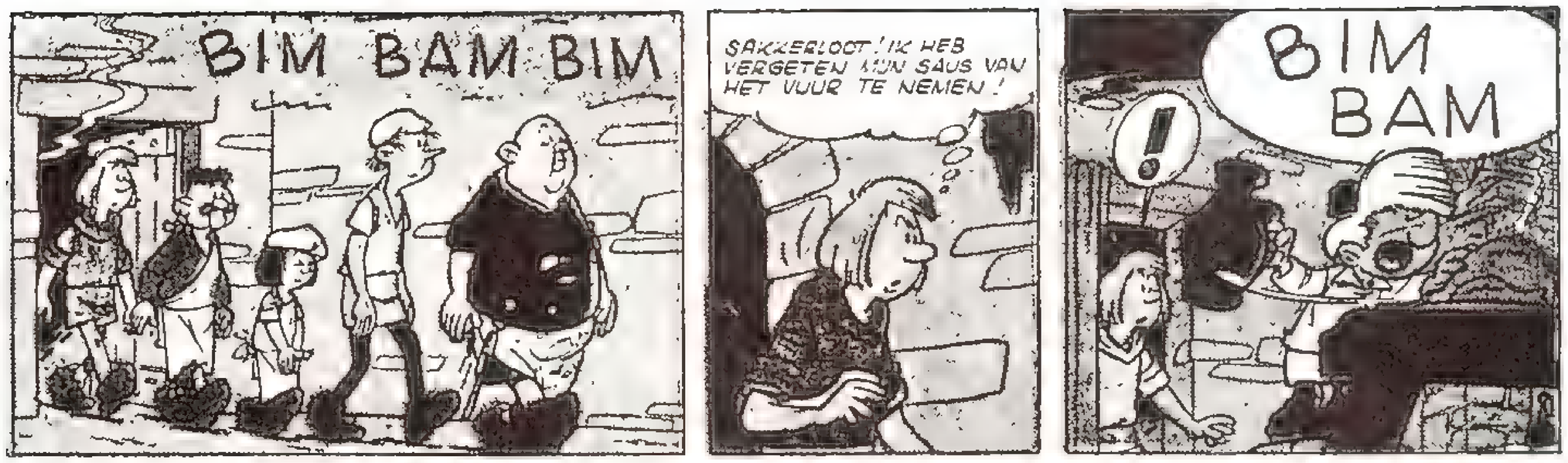
BIM BAM BIM
SAKKERLOOT ! IK HEB VERGETEN MIJN SAUS VAN HET VUUR TE NEMEN !
BIM BAM
HOU DE DEUR IN HET OOG ! MET DE RAKKER MOET JE OGEN VAN ACHTER EN VAN VOREN HEBBEN !
OPGELET !!
?
!
IJ DAT HEEFT MOEITE GEKOST ! HEB NOG NET DE TIJD OM TE ETEN EER DE MIS MORGT GELUID
DING DONG
BIM BAM BIM
EINDE

DE VRIJE BALLOEN

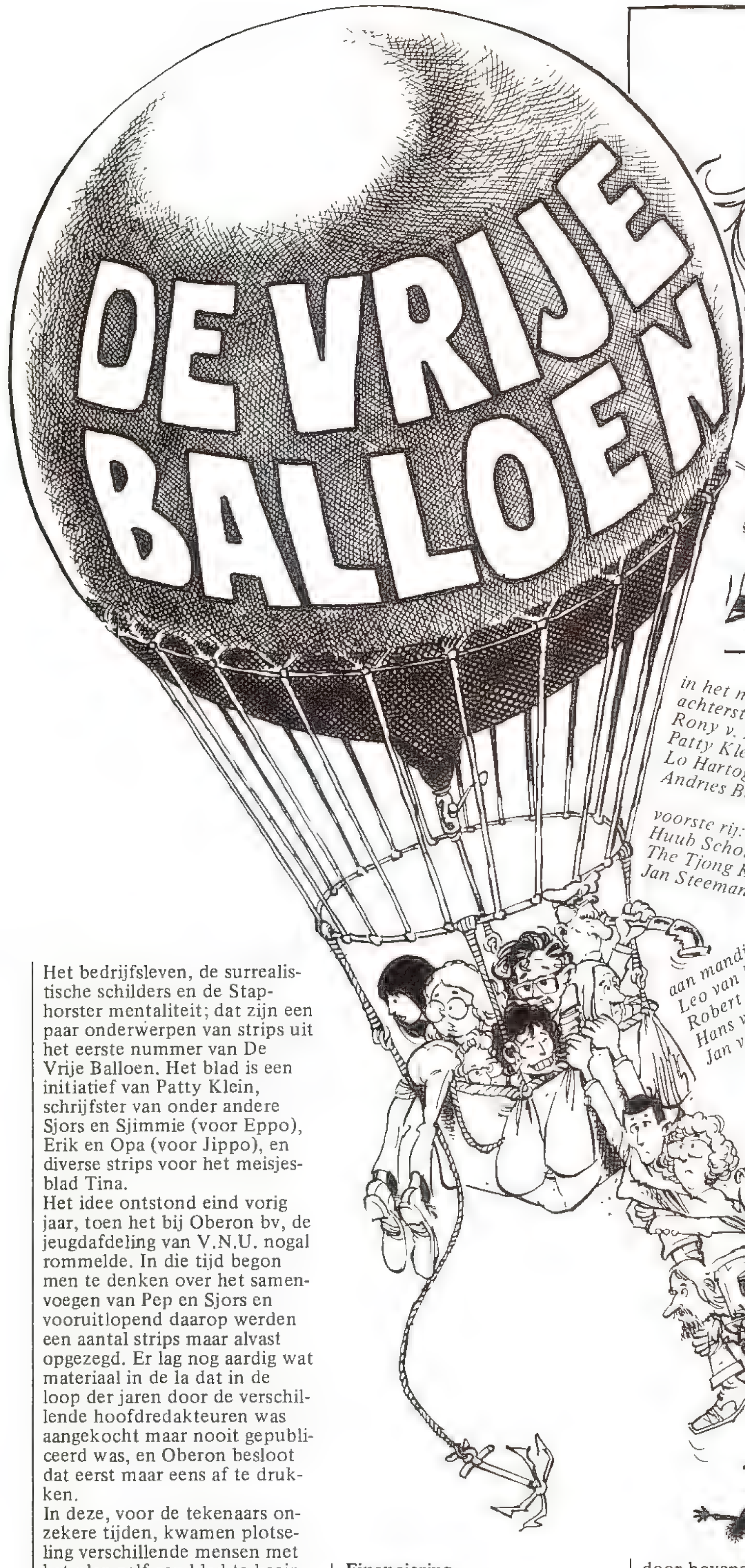

ZIJ NAM MIJN ASPERGE IN HAAR HAND EN OVERWOOG WAT ZIJ ERMEE ZOU DOEN. IK STELDE VOOR ER SOEF VAN TE KOKEN, WANT IK BEN DOL OP ASPERGE-SOEP.
IK VOEL NIETS, LIEVE!
IK WEL! ... GET-VERDEMME! JIJ MET JE NATTE, KOUWE JATTEN!

in het mandje, achterste rij:
Rony v. Haastere,
Patty Klein,
Lo Hartog van Banda,
Andries Brandt

voorste rij:
Huub Scholten,
The Tjong Khing,
Jan Steeman.

aan mandje hangend:
Leo van Noppen,
Robert v.d. Kroft,
Hans v.d. Boom,
Jan van Haasteren.

Het bedrijfsleven, de surrealistische schilders en de Staphorster mentaliteit; dat zijn een paar onderwerpen van strips uit het eerste nummer van De Vrije Balloen. Het blad is een initiatief van Patty Klein, schrijfster van onder andere Sjors en Sjimmie (voor Eppo), Erik en Opa (voor Jippo), en diverse strips voor het meisjesblad Tina.
Het idee ontstond eind vorig jaar, toen het bij Oberon bv, de jeugdafdeling van V.N.U. nogal rommelde. In die tijd begon men te denken over het samenvoegen van Pep en Sjors en vooruitlopend daarop werden een aantal strips maar alvast opgezegd. Er lag nog aardig wat materiaal in de la dat in de loop der jaren door de verschillende hoofdredakteuren was aangekocht maar nooit gepubliceerd was, en Oberon besloot dat eerst maar eens af te drukken.
In deze, voor de tekenaars onzekere tijden, kwamen plotseling verschillende mensen met het plan zelf een blad te beginnen. Ten eerste om eens zonder alle geboden en verboden te kunnen werken en ten tweede om als het blad goed zou verkopen, wat minder afhankelijk te zijn van de paar grote uitgevers die Nederland telt.

Financiering

Al snel bleek dat er erg veel striptekenaars en -schrijvers bereid waren om voorlopig gratis aan het blad mee te werken en zelfs om er geld in te steken voor de financiering van

door bovenstaande produktiegroep worden samengesteld. De leden van de groep zijn allen aandeelhouders in het blad, en het zou enigszins onrechtvaardig zijn andere tekenaars gratis te laten werken zonder dat zij aandeelhouders zouden kunnen worden. Als deze tekenaars het eerste nummer. Er kwam een produktiegroep tot stand die bestond uit Patty Klein, The Tjong Khing (Iris, Arman en Ilva, en nu De twee van Oldenhoek in Tina), Andries Brandt (schrijver van o.a. Burt Becker in Eppo, Roel Dijkstra ook in Eppo en Tina in Tina), Jan Steeman (vroeger Sjors en Sjimmie, Arad en Maya, tegenwoordig Roel Dijkstra, Noortje in Tina en Clio en Pluk in Taptoe), Lo Hartog van Banda (nu druk bezig met de nieuwe kinderserie 'De Berenboot', die in september volgend jaar op de tv komt en waarvan trouwens ook een strip zal verschijnen, getekend door zijn zoon Rolf), Jan van Haasteren (Erik en Opa in Jippo, Oom Arie in Donald Duck en Tinus Trotyl in Eppo), Robert van der Kroft (Sjors en Sjimmie in Eppo, af en toe Donald Duck), Leo van Noppen (in 1971 een poosje medewerker bij de Toonder Studio's, nu grafisch ontwerper), Huub Scholten (coördinatie en verspreiding), Romy van Haasteren (administratie), Hans van den Boom (financiële en zakelijke aangelegenheden) en Herman van Haasteren (foto's en litho's).
In principe staat het blad open voor alle tekenaars. De eerste

paar nummers zullen echter (o.a. Piet Wijn, Gideon Brugman en Peter de Smet hebben aangeboden eens iets te tekenen) tezijnertijd werk leveren krijgen zij dat gewoon betaald, en dat betalen zal de eerste paar nummers zeker nog niet mogelijk zijn.

Duiveltje

Als mascotte voor het blad heeft Leo van Noppen een duivel ontworpen. Het is de bedoeling hem in de komende nummers een wat grotere plaats in het blad te geven en hem ook af en toe de strips te laten aan- en afkondigen. Het is een wat geniepig kijkend, maar in zijn hart toch goedmoedig duiveltje geworden en zo is ook het karakter van het blad. In de Vrije Balloen staan humoristische strips, maar de aandachtige lezer ontdekt er een kritische ondertoon in. Soms mild persiflerend, soms een beetje baldadig worden actuele onderwerpen bij de kop gepakt, waarbij de schrijver of tekenaar zijn eigen zienswijze op papier mag zetten zonder zich aan grenzen gebonden te voelen. Want die vrijheid staat bij De Vrije Balloen voorop, zoals ook al uit het voorwoord blijkt: 'Wat zou 't fijn zijn om gewoon iets te maken wat je zelf leuk vindt. Ja, wij strippers moesten eigenlijk een eigen blad hebben. We zullen daarmee niet zo'n massa abonnees krijgen. Maar wat dan nog? We willen geen winst maken, we willen wat geks maken. Vandaar De Vrije Balloen'.

Inmiddels ligt De Vrije Balloen alweer een paar weken in de winkels die verspreider Betapress uitgeselecteerd heeft. Mocht u evenwel nergens een van de 9000 exemplaren te pakken kunnen krijgen dan kunt u ook nog gireren. Na betaling van f 2,95 op giro 346 44 68 van J. van Haasteren-Verholt in Hensbroek krijgt u een nummer toegestuurd. En gezien de luchtige naam van het blad zal dat dan wel per luchtpost zijn.

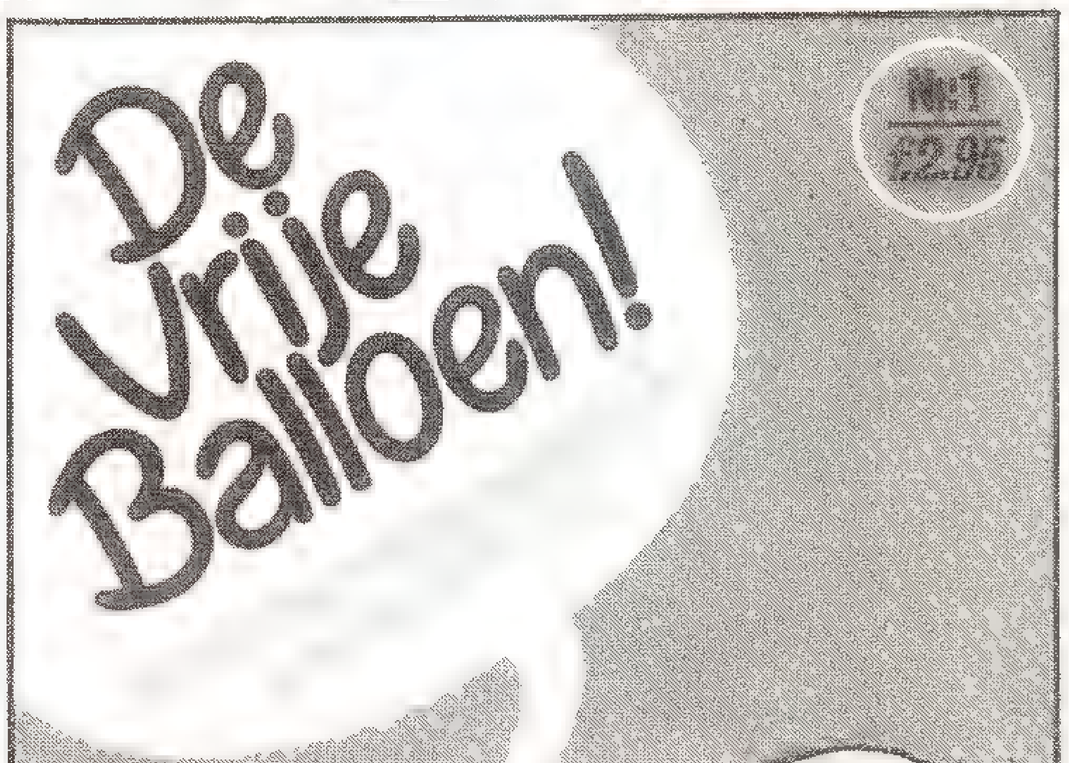

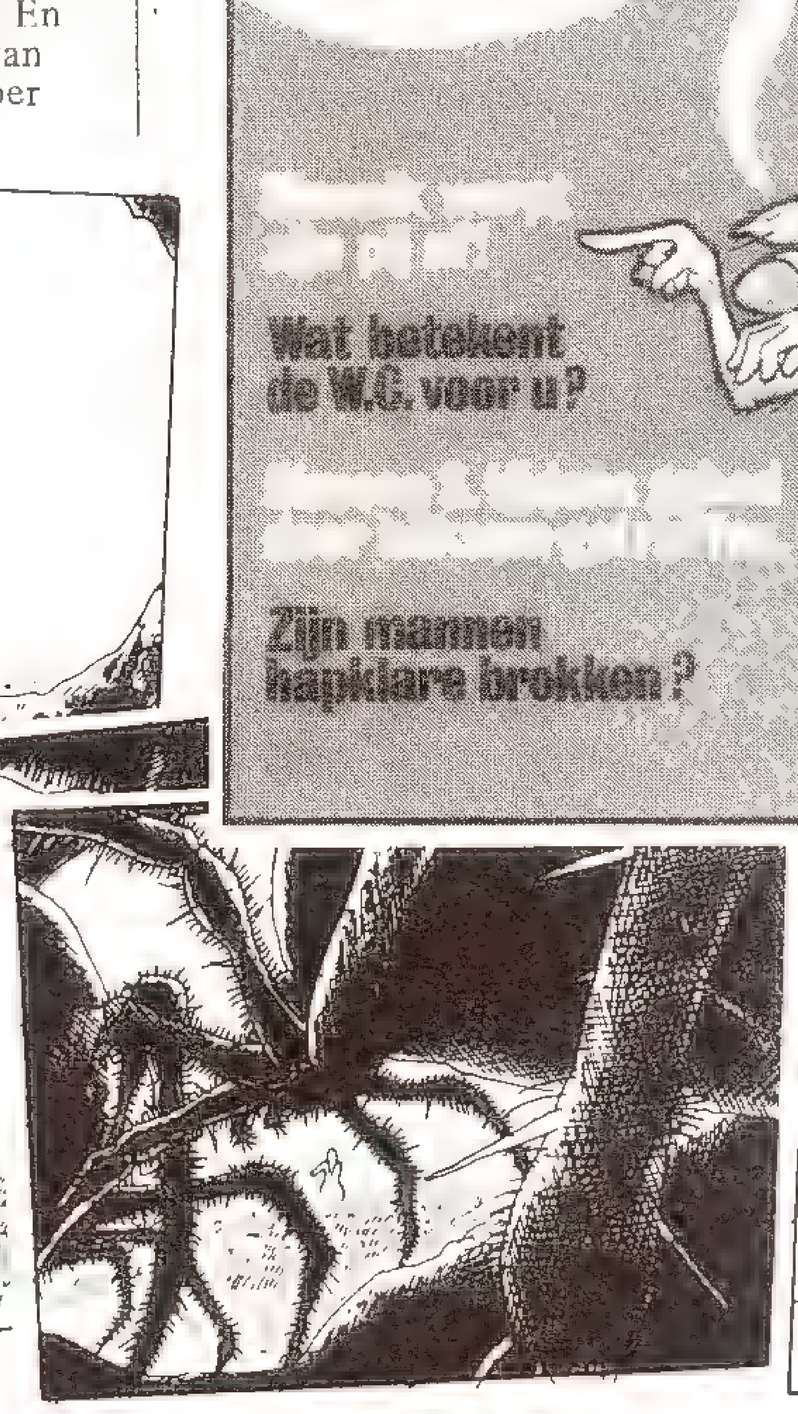

BESTUURS MEDEDELINGEN

STRIPVEILING

Op zaterdag 13 december a.s. organiseert Het Stripschap wederom een stripveiling te Amsterdam; plaats en tijdstip zullen nader worden bekendgemaakt. De veiling is uitsluitend toegankelijk voor leden van Het Stripschap. Inzendingen voor de veiling worden gaarne vóór 1 november 1975 ingewacht bij Het Stripschap, postbus 104, (indien gebracht: Schumanflat 46) Uithoorn. Na deze datum kunnen geen inzendingen meer worden geaccepteerd, aangezien de catalogus van de te veilen kavels tijdig voor de veiling aan de leden moet worden rondgestuurd. Inzenders worden verzocht de volgens regels in acht te nemen:

1 Slechts gaaf materiaal komt in aanmerking om geveild te worden;
2 Alles moet zijn verpakt in een zak van doorzichtig plastic;
3 Aan elk kavel moet een velletje papier zijn bevestigd waarop vermeld: titel, boek/knipsel, los/ingeplakt, bijzonderheden als lijmvlekken en de eventuele minimumprijs, waar beneden u het kavel niet weg wilt doen.
4 Bij de inzending dient een lijstje ingesloten te worden, waarop vermeld: naam en adres inzender, eventueel gironummer, plus aantal kavels.
5 Mocht u meer dan 1 kavel inzenden, dan kunt u uw kavels doorletteren vanaf A, in volgorde van de door u te bepalen belangrijkheid.
6 Risico's, ontstaan door onjuiste vermelding, zijn voor rekening van de inzender.
7 De organisatoren van de veiling behouden zich het recht voor het aantal kavels op de catalogus te beperken en inzendingen van de veiling uit te sluiten.
8 Wordt de minimumprijs op de veiling niet gehaald, dan ontvangt de inzender, na betaling van 10% van deze prijs, de inzending zo spoedig mogelijk na de veiling terug.
9 Om Het Stripschap schadeloos te stellen voor veilingkosten en porto betalen kopers een toeslag van 10% boven het door hen geboden bedrag en staan verkopers (inzenders) 10% van hun opbrengst af.
10 Dadelijk na de toewijzing dient het verworvene te worden afgerekend. Contante betaling is vereist. Met inachtneming van punt 8 worden niet-verkochte kavels zo spoedig mogelijk na de veiling geretourneerd en zullen de opbrengsten worden uitbetaald.

LEDENKORTINGEN

Het Stripschap stelt zich ten doel de waardering te bevorderen van de strips. Ook de Stripantikwariaten werken aan dit doel mee en naast een zakelijke instelling is bijna overal een ideële doelstelling aanwezig.

KENT U DE STRIPANTIKWARIATEN?

Amsterdam:
Drukwerk
Mauritskade 113
Lambiek
Kerkstraat 104
Plaatjes-Boekjes
Joos Banckersweg 27
Richard
Rombout Hogerbeetsstraat 78
Wout
Oostenburgergracht 69
Van Woustraat 126

Den Haag:
De Blauwe Lotus
Klimophof 3
De Blauwe Lotus
Leyweg 1244
Panda
Frederikstraat 151

Rotterdam:
Nero
Zwaanshals 215
Old Comic House
Frits Ruysstraat 28
Wammes Waggel
St. Mariastraat 3

Bussum:
Wammes
Laarderweg 10

Haarlem:
De Jacobijn
Jacobijnestraat 10

Dordrecht:
Sjors
Voorstraat 371

Groningen:
Henkus en 10
Eeldersingel 10

AGENDA

Jaarplanning 1975 van Het Stripschap.
27 september Stripdag (incl. ruilbeurs en andere manifestaties in Dordrecht.
8 november Ruilbeurs in Groningen, Trefkoel, Zonnelaan 30, Groningen, 050/779504. Per bus van station bus 5 naar Paddepoel; per auto richting Centrum Paddepoel. Geopend 9.00 uur. Lunch verkrijgbaar.
13 december Algemene Ledenvergadering, ruilbeurs en veiling te Amsterdam.

FILMOTHEEK

Ch. Wauters
Linnaeusstraat 13''',
Amsterdam, 020-35 51 82

BOMMELUITGAVEN

De legale Bommelreeks, uitgave van De Bezige Bij in samenwerking met Het Stripschap. Een uitgave onder bescherming van Tom Poes, de heilige van Het Stripschap. (Frank Veder in Magazijn van juli/aug.).

Data van uitgifte

De boekjes verschijnen met een 2-maandelijkse frekwentie en wel:
set A: verschenen 10-3-1975, bestaande uit:
MV-5 De Drakenburcht
MV-16 De Bergmensen
set B, verschenen 9-4-1975, bestaande uit:
MV-6 Het Verdwijneiland
MV-17 Het geheim van het Noorderlicht
set C, verschenen 17-6-1975, bestaande uit:
MV-7 De Reuzenvogel
MV-22 De Meester-Schilder
set D, verschenen 20-8-1975, bestaande uit:
MV-9 Het eiland van Grim, Gram en Grom
MV-13 De laatste Markies van Carabas
set E, gepland midden oktober, bestaande uit:
MV-10 De zieke hertog
MV-21 De Superfilm-onderneming
set F, gepland midden november, bestaande uit:
MV-8 De rare uitvinding
MV-14 Het land van de blikken mannen

MV-10 De zieke hertog. Eerste optreden van de bediende Joost. Het verhaal is eerder verschenen bij De Muinck, maar nu voorzien van de originele tekeningen.
MV-21 De Superfilm-onderneming. De zakenlieden Bul Super en Hiep Hieper verschijnen voor de eerste maal ten tonele. Het langste verhaal (92 afl.) uit de jaren 1941/44.
MV-8 en **MV-14**, twee Sickbock verhalen uit 1941/42.
MV-8 De rare uitvinding, met daarachter "verrassing" de aflevering **MV-8a** Tom Poes op reis.
MV-14 Het land van de blikken mannen. Het beroemdste verhaal uit de eerste periode van 23 verhalen. Eerder verschenen bij DAVID, maar nu kompleet met aflevering 485, waaruit blijkt wat er met Sickbock gebeurde. En wist u dat in het DAVID boekje tekst en plaatjes verhaspeld zijn vanaf aflevering 470 t/m 482, teneinde de plaatbreedte in het boekje gelijk te houden? Want in de krant verschenen afleveringen met soms slechts 1 plaat.

Prijzen voor set D-E-F.
De winkelprijs is f 7,50 per set van 2 boekjes.
Houders van een CJP-paspoort kunnen zich bij hun CJP-buro opgeven en betalen bij abonnement de gereduceerde prijs van f 13,– per 2 sets. Abonnees van Stripschrift betalen bij abonnement de gereduceerde prijs van f 16,50 per 3 sets.

Prijzen voor set A-B-C
Los boekje MV-5-6-7-16-17-22, per boekje f 3,50 voor leden, en f 4,25 voor niet-leden
Set A-B-C, per set f 6,– voor leden, en f 7,50 voor niet-leden.

Verzendingen
In verband met de posttarieven is het slechts mogelijk de sets D-E-F in partijen aan de abonnees te verzenden. De volgende verzendingen zijn midden oktober en midden november. Bestellingen van A-B-C, losse boekjes of setjes, worden direkt na ontvangst van uw giro verzonden.

Betalingen
Alle betalingen op postgiro 3291121 tnv Het Stripschap, Speciale Uitgaven, Postbus 104, Uithoorn.

Hans Stoovelaar

SPECIALE AANBIEDINGEN

Simpelman, door Wim van Wieringen opnieuw uitverkocht

	ledenprijs	niet-ledenprijs
Stempels van Toonder's stripfiguren, 2 series (A en B) in dozen van 12. Niet los verkrijgbaar, prijs 1 serie	17,50	20,–
Bommelpoppen (afgehaald)	20,–	25,–

NIEUW ! ! !
Met dank aan het Parool (léés die krant) kunnen we U nu aanbieden:

Het Parool Sportkwartet, getekend door Dick Bruynesteyn	3,25	4,25
Het Parool politieke kwartet van Frits Behrendt.	3,25	4,25
Map met 12 grote (21 x 29cm) tekeningen van Peter van Straaten.	4,80	6,–

Plakboekjes Tijdelijk uitverkocht.

Deze aanbiedingen zijn te bestellen via giro 151 3000 ten name van de penningmeester van Het Stripschap te Amsterdam.

ENCYCLOPEDIE DUPUIS-TEKENAARS

BERCK

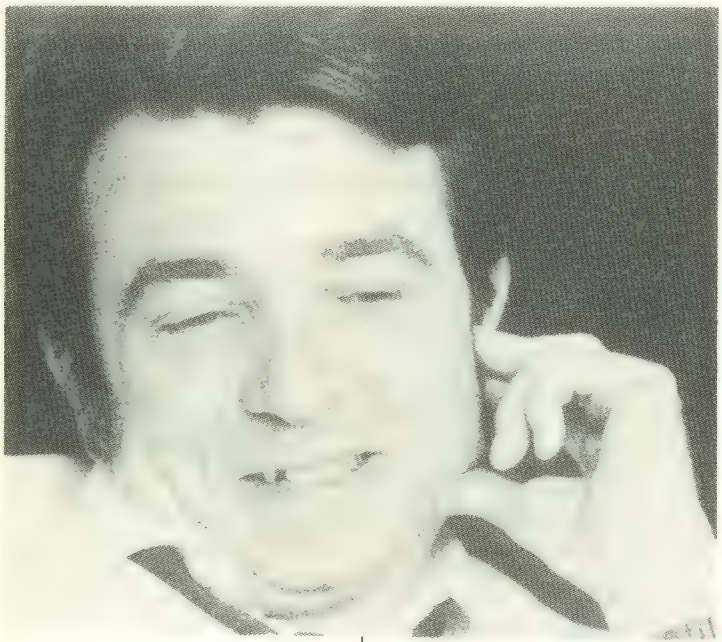

Arthur Berckmans werd geboren in 1929. Al jong tekende hij stripverhaaltjes en vervolgtekeningen. Op de lagere school maakte hij met een vriendje dat de teksten schreef, een verhaaltje 'Het leven van Hitler'.
Tot zijn veertiende zat hij op het St Lukascollege in Leuven, waar hij o.m. een kursus anatomisch tekenen volgde. Later deed hij de opleiding sierkunsten van de St Lukasacademie in Brussel. Op zijn 18e krijgt hij een baan bij de Jezuïeten in Leuven waar hij de administratie en de illustraties van het missietijdschrift 'Pro Apostolis' doet. Ook tekent hij in stripvorm tientallen heiligen-levens. Een jaar of acht later begint hij reclamestrips te verzorgen, o.a. voor Victoria chocolade.
Dan wordt hij door mensen uit de stripwereld ontdekt en maakt samen met Goscinny voor Kuifje het verhaal 'Pechvogel' over een Parijse taxichauffeur. In '61 lanceerde hij 'Hansje, de Trommelaar' en kort daarna een persiflage op James Bond met de titel 'Ken Krom'. In 1967 start Berck bij Robbedoes met zijn sleepbootkapitein Mulligan, die New York als thuishaven heeft; even later gooit hij bovendien zijn lijfwachtenduo Sammy en Jack Attaway uit Chicago in de strijd. Met die twee stoere knapen staat hij in het referendum van Robbedoes moementeel erg goed geplaatst. In Nederland lopen twee andere series van hem: een padvindersverhaal over de Donderpadjes, en de belevenissen van 'Lowietje'. Berck is een goedlachse veertiger die met zijn echtgenote, twee dochters en een zoon op het Leuvense platteland woont. In zijn beginperiode werd hij vooral beïnvloed door Macherot. Nu is Franquin zijn grote voorbeeld. Naar zijn idee moet een strip te begrijpen zijn zonder tekst: woordspelingen en dergelijke maken het geheel nog aantrekkelijker. Omdat hij ervan overtuigd is dat stilstaan achteruitgaan betekent probeert hij elk verhaal beter te maken dan het vorige. Zijn dokumentatie haalt Berck vooral uit oude films; daarvoor is hij geabonneerd op een flink pak filmtijdschriften.

Uitspraken van Berck

Ik besef heel goed hoe moeilijk debuterende tekenaars het nu hebben: ze hebben wel erg goede voorbeelden, maar moeten die 'grootmeesters' ook in een minimum van tijd zo best mogelijk zien te evenaren. Met de tekeningen waarmee wij destijds bij de uitgevers een kans kregen, zou iedere debutant nu beslist wandelen gestuurd worden".

"Natuurlijk vind ik strips pedagogisch verantwoord. Tekenverhalen zijn dikwijls een stimulans om te beginnen met lezen: eerst kijken jonge kinderen enkel naar de plaatjes, maar stilaan zullen ze ook trachten de tekst te begrijpen. Trouwens, als tekenverhalen in het onderwijs op een intelligente manier worden aangewend, zou daarmee heel wat saaie leerstof aantrekkelijker kunnen gemaakt worden. . ."

"Ik dacht dat de tv erg positief is geweest voor de strip. Hij bracht de wereld van het beeld in alle huiskamers: daardoor kon iedereen zoveel onbekende dingen zien en bekijken, en dus ook onze strips kontroleren. Wij werden verplicht onze tekeningen waarheidsgetrouwer en meer geperfektioneerd te gaan tekenen".

"Tekenstijl is een kwestie van zelfvertrouwen. Hoe meer je werkt en zoekt, hoe meer je jezelf zult durven zijn. Eens als je voldoende bekwaamheid en vlotheid bezit, komt de tekening zo vlot uit je pen dat er onvermijdelijk iets van jezelf gaat inzitten."

"Aan de geweldscènes in Sammy en Jack moet je niet te zwaar tillen: alles wordt humoristisch dik in de verf gezet. Trouwens, kinderen mag je niet onderschatten. Ze weten ook wel dat een handgranaat gevaarlijk is. . . Bovendien krijgen ze in het tv-journaal dagelijks bloedécht geweld te verwerken.

Bibliografie

Van Sammy en Jack verscheen bij Dupuis:

1. Oudjes voor de lijfwachten
   Robots voor de lijfwachten.
2. Rhum Row
3. El Presidente
4. Lijfwachten en bonkige boksers
   en
   Lijfwacht en spaghetti
5. De lijfwacht met acht poten.
6. De lijfwachten zijn knetter.

Okayreeks:
1. Lijfwachtverhalen

Van Pechvogel verscheen:

Collectie Jong Europa:
12. Pechvogel en de groene tijger.
18. Pechvogel en het monster van Loch Ness
24. Pechvogel en de gorilla
32. Pechvogel en de gaucho's
43. Pechvogel in het harnas
87. Pechvogel en de voedselstraal.

Favorietenreeks:
— Pechvogel en de BCZ 2 (+ een vleugje geweld)
39. Pechvogel leidt de dans.

Van "Hansje" verscheen:

Collectie P.P.: Hansje en de gouden Ibis.

Oude Favorietenreeks:
14. Hansje en Mylady 66
24. Hansje en het geheim van de tovenaar
30. De prins van Jitomir

Nieuwe Favorietenreeks:
7. Hansje contra number one.
12. Hansje naar Amerika
13. De terugtocht van Rosie

Collectie Jong Europa:
87. Hansje tegen de 5de colonne.

CAUVIN

Scenarist van 'Sammy en Attaway', 'De Blauwbloezen' en 'Cara en Calebas'.

Van het billard naar de schrijftafel

Raoul Cauvin werd in 1938 in Antoing geboren. Na zijn schooltijd was zijn eerste baan het kleuren van biljartballen en allerlei soorten plastic figuurtjes. In 1960 kwam hij bij uitgeverij Dupuis als letteraar in dienst, samen met Piroton, Rosy, Salvérius en Jamic. Een jaar later werd hij kameraman bij de tekenfilmstudio van Dupuis. Onder leiding van Ryssack werkte hij mee aan twaalf Smurfenfilms. In '68 werd hij hoofd van het fotolaboratorium, waar hij nog steeds werkzaam is.

"Ik had zin strips te gaan tekenen. . . Maar omdat mijn tekeningen nooit het peil van een Franquin of een Roba zouden bereiken, besloot ik mij te beperken tot het schrijven van scenario's.
Yvan Delporte, hoofdredacteur van Robbedoes gaf mij mijn eerste kans toen hij mij aan Claire Bretecher voorstelde. Samen maakten wij tien of twaalf afleveringen van 'De Schipbreukelingen'.
In 1969 vroeg Berck mij een serie te ontwerpen met als onderwerp Chicago en de drooglegging van de jaren 1920-'30. Dat werd het duo Sammy en Jack Attaway.
Morris was inmiddels met zijn Lucky Luke uit Robbedoes vertrokken, en er was vraag naar een nieuwe Western, dat werd 'De Blauwbloezen' met Salvérius en later met Lambil.
Ook in 1969 leerde ik Mazelle kennen die graag een musketier verhaal wilde tekenen, zo ontstond 'Cara en Kalebas'.
Naast enkele korte verhalen voor Macherot (Minnolt), Walthéry ('De ouwe Blauwe') en nog wat verhalen voor 'Musti' schreef Cauvin verder nog een serie over de Napoleontische tijd met de tekenaar Sandron onder de titel 'Slemper en Slof'.
Momenteel is Cauvin bezig met de storyboards van 26 Bollie en Billie -tv-filmpjes die door de tekenfilmstudio's van Dupuis gemaakt worden. Bij Cauvin is het scenario gebaseerd op historische dokumentatie of berust het op andere materiaal zoals films en boeken.

Zijn scenario's zijn een mengeling van humor, satire en het onverwachte. Hoewel hij zegt dat scenarioschrijven zijn hobby is, denkt hij er de hele dag aan. Hij is een van de meest toegewijde scenaristen. De tekenaars krijgen een kant en klaar dossier met schetsjes, bladindeling en dialogen.

FOURNIER

Tekenaar-schrijver van Robbedoes

Robbedoes en Kwabbernoot zijn in 1938 door Rob Vel gecreëerd. Na de oorlog nam Jijé de strip over, daarna 21 jaar lang Franquin en sinds 1968 wordt de strip door Fournier getekend.
Jean Claude Fournier, van Bretonse afkomst, werd in 1943 in Parijs geboren. Hij groeide op in Bretagne en ging later naar Parijs terug om de tekenakademie te volgen. Hij wilde tekenleraar worden. Hij slaagde erin twee jaar achtereen voor al zijn eksamens te zakken. Toch bleef hij van tekenen houden.
Toen Franquin een keer in Parijs was, liet Fournier hem wat van zijn tekeningen zien. Franquin zag er wel wat in en gaf Fournier de raad met zijn werk naar Robbedoes toe te stappen. Rosy, de artistiek direkteur van Dupuis en Yvan Delporte, hoofdredakteur van Robbedoes gaven hem de kans met 'Bizu'.
Bij het maken van deze strip werd hij begeleid door Franquin. In 1968 stelde Charles Dupuis Fournier voor Robbedoes over te nemen, omdat Franquin al zijn aandacht aan Guust wilde wijden.
Zonder zich te realiseren waar hij aan begon, accepteerde hij het voorstel en ging aan de slag. . . tot tevredenheid van de uitgever. Als hobby's heeft Fournier: doedelzakblazen, zeilen en fotograferen. Bij zijn tekenwerk probeert hij graag nieuwigheden uit, extra zwarte inkt, supergum en geplastificeerd papier. . . wat maar zelden bevredigende resultaten oplevert.
Hij tekent graag strips omdat hij daarin zijn idealen: toneelschrijven, decors bouwen en kostuums ontwerpen kan verwezenlijken. Zijn ideeën zijn niet wereldschokkend: antiracisme, antimilitairisme en anti-bekrompenheid.

Van Fournier verschenen de volgende Robbedoes-albums:

20. De Goudmaker
21. Klontjes voor Doebie
22. Het Fopklooster

23. Tora Torapa
25. De Amulet van Niokolo-Koba
26. Cider voor de Sterren.

FRANCIS

Tekenaar en scenarist van de avonturen van 'Bram Jager en zijn Buur'.

Francis Bertrand werd op 24 april 1937 te Ukkel bij Brussel geboren.
Hij studeerde klassieken en volgde een jaar de Akademie der Schone Kunsten in Brussel. Als kind tekende hij vooral auto's. In 1957 weet hij zijn eerste strip onder te brengen bij het dagblad 'La Cité'. Francis belandt daarna bij 'International Press', waar hij o.m. Mittei en Greg ontmoet. Na zijn militaire dienst komt hij bij de tekenfilmstudio van Dupuis. Verder tekent hij dan verhaaltjes in 'Kuifje', 'Pilote'. 'Record', 'J2' en microverhalen in 'Robbedoes'.
Ook werkt hij in 1961 een jaar samen met Peyo aan 'de Smurfen' en aan 'Johan en Pirrewiet'. In 1966 neemt hij kontakt op met Tillieux, dat heeft het eerste avontuur van 'De Ford T' tot gevolg. Momenteel schrijft Francis het scenario zelf. Een tweede serie van Francis heet 'Kapitein Bakkebaard', een kapitein op de wilde vaart.

Van Bram Jager en zijn Buur verschenen de volgende albums:

1. Allegro Ford T.
2. Maak je niet druk.
3. Ballade in Ford T.
4. Buur en Ford T.
5. Deining om de Ford T.
6. De Ford T wint.
7. De Ford T aan de Zwabber.
8. Ford T tegen vervuiling.
9. De Ford T met vakantie.
10. Gags per Ford T.

FRANQUIN

André Franquin werd in 1924 in Brussel geboren. Na de middelbare school kwam hij op de St Lukastekenacademie van St Gillis bij Brussel. Het streng religieuze werk dat hij daar opgelegd kreeg hield hij na zo'n anderhalf jaar voor gezien.
Hij belandde in een Brusselse tekenfilmstudio, waar hij Morris, Paape, Peyo, Jijé o.a. ontmoette.
Als de studio failliet gaat, staat Franquin op straat. Uitgever Dupuis kan Franquin erg goed gebruiken voor het blad Robbedoes en na een paar verhalen voor de Robbedoes-Almanak van 1947, neemt Franquin de personages Robbedoes en Kwabbernoot van Jijé over. Hieraan voegt Franquin o.a. de eigen scheppingen Marsupilami en Graaf van Rommelgem toe.
In 1948 gaat Franquin samen met Jijé en Morris naar Amerika. Gewapend met een enorme voorraad tekeningen bezoeken ze de grote Stripsyndicaten. Ondanks zijn verblijf in Tijuana (Mexico) en later New York spreekt hij zo weinig engels dat hij zich overal met tekeningetjes duidelijk moet maken. Na een jaar keert hij naar België terug waar hij met een maatschappelijk werkster in het huwelijk treedt.
Niet lang daarna verschijnt zijn eerste lange verhaal: 'Er is een tovenaar in Rommelgem'. In 1957 creëert hij Guust Flater. Vanaf dat moment zal deze populaire éénplaatsgag wekelijks in Robbedoes verschijnen. Daarnaast tekende hij van '55 tot '59 voor het weekblad Kuifje de strip 'Ton en Tinneke'. Sinds 1968 legde hij zich toe op Guust Flater, terwijl zijn plannen uitgaan naar een science fiction verhaal en strips met de Marsupilami. Vooralsnog voelt hij niets voor een Guust Flaterfilm, omdat hij daarbij zijn personages geweld aan zou moeten doen.

Franquin over Franquin

"Ik teken verschrikkelijk graag, en heb écht lol in m'n werk. Arbeidsvreugde (wat een woord!) is voor mij levensnoodzakelijk".

"Ik heb watervrees, dus gooi ik Guust in het verhaal regelmatig in het water. Dat lucht op: ik geniet ervan alsof ik het zélf zou beleefd hebben".

"In mijn achterhoofd zitten nog ideeën voor minstens 200 jaar stripwerk. Hopelijk ben ik er tegen die tijd nog".

"Ik reageer me wel eens af met allemaal kleine vieze monstertjes op de rand van het blad. En pornografie teken ik ook wel eens, voor de lol. Maar doorgaans kan ik me met Guust al genoeg afreageren: daar ligt een stuk zelfspot in".

"Een tekenaar kiest zijn stijl niet, hij zit er gewoon mee opgescheept. Mijn stijl is enkel het resultaat van wat ik jarenlang heb beleefd, gezien en gelezen. De stijl waarin ik nu teken is gewoon de enige die mij ligt".

"Ik teken voor het kind dat ik wàs en nog ben".

"Via de belastingen heb ik al een heel stel onderdelen van een straaljager betaald, ik word ongemakkelijk als ik eraan denk. En, wees nou eens eerlijk, wie vindt de militairen géén belachelijke troep? "

Anderen over Franquin

"Franquin heeft weinig nodig om zijn kunsten te vertonen: een kantoor met gele muren, Guust, en een klankbord voor Guust in de figuur van Kwabbernoot. Met zijn nerveuze tekenstijl vult hij elk kadertje tot in de hoeken, en dikwijls ver daarbuiten. Nochtans ligt niet deze virtuositeit aan de basis van het sukses van Guust, al heeft Franquin kundigheid genoeg om zelfs het allergekste goed te tekenen. Dé reden: de genialiteit van de hoofdfiguur Guust Flater. André Franquin bedacht de geniaalste flater ter wereld". Uit KNACK.

"Eigenlijk moet je niet teveel Guust-albums achter mekaar gaan lezen. Het is erg inspannend als je alle details van de tekeningen goed in je wilt opnemen. Franquin is hier inderdaad meester in, zijn opmerkingsgave is erg groot". Uit STRIPSCHRIFT.

"In zijn dertigjarige loopbaan heeft Franquin zich ontplooid tot één der beste Europese striptekenaars, die bij een ruim publiek en bij de talrijke jongere tekenaars enorme waardering geniet".
Uit SNOECKS '75.

"André Franquin, de man die de Flater-strips tekent, heeft met Guust zijn ware draai ge-

vonden. Samen met Franquins andere eigen persoonlijke stripfiguur de Marsupilami (dat langstaartige gele dier uit Zuid-Amerika), is Guust een hoogtepunt in het stripfenomeen". Uit HUMO.

Van Franquin verscheen:

Avonturen van Robbedoes
1. 4 avonturen van Robbedoes.
2. Er is een tovenaar in Rommelgem.
3. De zwarte hoeden.
4. Robbedoes en de erfgenamen.
5. De roof van de Marsupilami.
6. De hoorn van de neushoorn.
7. De dictator en de paddelstoel.
8. Pas op, Kwabbernoot.
9. Het schuilhol van het zeemonster.
10. Het masker der stilte.
11. De gorilla heeft het gedaan.
12. Het nest van de Marsupilami's.
13. De bezoeker uit de oertijd.
14. De gevangene van Boeddha.
15. "Z" van zwendel.
16. De schaduw van "Z".
17. Robbedoes en de Bobbelmannen.
18. QRN op Bretzelburg.
19. Hommeles in Rommelgem.
24. Tembo Taboe.

Avonturen van Guust Flater
R1. Flaterfestijn.
R2. Daverende flaters te koop.
R3. Flagrante flappende flaters.
R4. Heet van de Flater.

6. Flaterschade.
7. Van flaters gesproken.
8. Flaters van formaat.
9. Het geval Flater.
10. Die reuze Flater.
11. Flaters, floppen en flouzen.
12. De Flater-bende.

GOS

Scenarist en tekenaar van 'Khena en de Katamarom'.

Gos, Roland Goosens, in 1937 in Thy-le Chateau geboren, ging na zijn schooltijd bij de marine en bleef daar 11 jaar. Daar hij zo goed kon illustreren vroeg men hem wat vrolijke tekeningen te maken voor het blad 'Nos Forces'; dat werd een stripje van 10 pagina's over een matroos die zijn militaire dienst vervult.
Spoedig daarna leerde hij Peyo kennen die hem het vak leerde.
In 1964 schreef hij enkele

scenario's voor 'Jackie en Célestin' met tekeningen van Walthery vervaardigd voor 'Le Soir Illustré'.
In 1965 verlaat Goossens de marine en treedt in dienst bij Peyo. Hij helpt hem bij de 'Smurfen' en 'Steven Sterk', en schrijft de twee eerste scenario's van 'Natasja'.
In 1969 stapt hij naar Tillieux en verzoekt hem 'Guus Slim' te mogen tekenen daar al geruime tijd geen nieuwe verhalen meer verschenen. Hij tekent dan: 'Achttienkaraatswerk', 'Guus Slim en de Spoken', en 'Een luizige Langspeler'.
In 1972 kwam Gos met zijn eerste eigen strip 'Khena', naar een idee waar Gos al tien jaar mee rond liep.

Van Khena verschenen de volgende albums:
1. De medaille van de Inca.
2. De tovenaar van de Grote Beer.

JIDEHEM

Tekenaar (ook wel scenarist) van Sophie.

Jidehem, Jean de Mesmaeker, die in 1935 in Brussel geboren werd en nu met zijn vrouw en dochter Sophie in Braine-L'Alleul bij Brussel woont verkocht zijn eerste strip aan Heroic-albums.
In 1956 komt hij bij Robbedoes en in 1957 helpt hij André Franquin met de decors van Robbedoes en Kwabbernoot. Omstreeks diezelfde tijd illustreert hij de automobielkroniek onder het ps. 'starter'. Deze figuur wordt in 1961 de held van een strip op tekst van Vicq.
In 1966 wordt de strip omgedoopt in Sophie, een klein meisje dat ook bij Starter optrad. Jidehem is nu met het twaalfde avontuur van Sophie bezig. Het gaat 'Sophie et les quatre saisons' heten. Het is het verhaal van een klein meisje met een muziekcassette. Het scenario is van Jidehem zelf.

Van Sophie verschenen de volgende albums:

1. Het ei van Karapolie
2. De bel der stilte
3. Gelukkige Sophie
4. Zoef voelt zich bedreigd.
5. Sophie en de Ka-straal
6. Het huis aan de overkant
7. Sophie en het pratende blok
8. Gelukkige Sophie (tweede serie)
9. Sophie en de kroon van Quitl Watnlawati
10. Sophie en de douanierschilder.

JIJE

Jijé, Joseph Gillain: vroeger en nu

Joseph Jijé Gillain is een van de stevigste zuilen van het weekblad Robbedoes, waaraan hij sinds 1939 meewerkt: de bijdrage van Jijé tot het Europese stripverhaal is monumentaal. Een bewogen studie - drie jaar goudsmeedkunst, drie jaar geschiedenis, twee jaar op twee verschillende kunstacademies - hebben hem voor de Negende Kunst voorbestemd. Jijé is een goudsmid van de lay-out, een uitmuntend biograaf en een tekenaar met een voorliefde voor nieuwe techniek.
Hij begon zijn tekeningen te publiceren in 1939. In Robbedoes verschenen zijn "Freddy Fred" in het verhaal "Het Geheim van den Hindoe-Sleutel", en "Theo en Thea in de Himalaja". Daarnaast tekende hij afleveringen van de avonturen van Robbedoes, en beeldverhalen voor diverse kerkblaadjes. Zo ontstonden toen ondermeer de eerste avonturen van Blondie en Blinkie. Toen in het begin van de oorlog de platen van "Superman" uit Amerika niet meer arriveerden, sprong Jijé weer in: ook Superman kon hij wel aan. In 1941 creëerde hij "Jan Kordaat" - verhalen van een detective, naar een scenario van Doisy. Voor verscheidene generaties van striplezers was Jan Kordaat de Grote Broer op wie je altijd kunt rekenen.
In 1941 begon Jijé ook aan een lange reeks van biografieën: Don Bosco, Christoffel Columbus (1942), Baden Powell (1948), Père de Faucauld (1950). Na de oorlog tekende hij zelfs een verbluffend levensverhaal van Christus, "Emmanuel" - een beeldverhaal samengesteld uit gewassen tekeningen.
In 1944 verwierf Jean Doisy namens de uitgeverij Dupuis de rechten op de Robbedoesfiguur van Rob-Vel, en nu ging Jijé die avonturen tekenen. Hij bedacht de figuur Kwabbernoot, die geregeld grappige briefjes in het blad binnensmokkelde. Als vanzelf vormde zich om hem heen een schare jonge tekenaars, die onder zijn leiding de kunst leerden om beeldverhalen te maken. Ondertussen vond Jijé dat hij eens nieuwe horizonten moest gaan opzoeken. Het werd een uitvoerige reis door de Verenigde Staten, en daarna een lang verblijf in Italië - om Don Bosco opnieuw te tekenen, want dat verhaal zou nu in 'HUMORADIO' en daarna als kleurenalbum verschijnen. Zijn figuren verdeelde hij onder zijn

vrienden: Franquin begon Robbedoes te tekenen, Eddy Paape kreeg voor een paar jaren Jan Kordaat in bruikleen, en Hubinon tekende voor Robbedoes zijn eerste avonturen van Blondie en Blinkie.
Na zijn reizen was Jijé zo onder de indruk van het Amerikaanse Westen dat hij een lange western begon die hij aldoor zou verbeteren: Jerry Spring (1954). Ook tekende hij een verhaal van een Canadees missionaris en een Hongaars emigrant, dat in 1954 in HUMO-RADIO verscheen: "Witte Helm". In 1956 nam hij Jan Kordaat weer van Paape over. Jan Kordaat werd nu een kampioen-autorenner en een gevierd zanger. Buiten zijn grote biografieën maakte Jijé voor Robbedoes alles bij elkaar een half dozijn verhalen van Blondie en Blinkie (die hij in 1952 weer overnam), een dozijn verhalen van Jan Kordaat en negentien verhalen van Jerry Spring.
Jerry Spring dook wel een paar jaar onder, maar kwam dan in Robbedoes terug naar aanleiding van een extra Western-nummer op 6 juni 1974, met het verhaal "Goud in Rio Santana". Hiermee stortte Jijé zijn held in een reeks nieuwe avonturen die hij voor de komende jaren op touw zet en die zullen zinderen van de spanning - het kenmerk van zijn verhalen. De geweldige kwaliteit van zijn lijnen, zijn kunst om met zwart en contrasten te werken, en zijn bewonderenswaardig inktwerk vroegen om een moderne albumformule waarin de zuiverheid van zijn tekening zo goed mogelijk bewaard wordt. De nieuwe Jerry Spring-albums worden dan ook uitgegeven op groot formaat, waardoor het originele werk met zo weinig mogelijk verkleining het best tot zijn recht komt.
Tot dusver zijn er al vijftien Jerry Spring-albums uitgegeven - en volledig uitverkocht. In de JERRY SPRING REEKS worden ze integraal op groot formaat heruitgegeven. Ook de laatste drie verhalen, 'Het Duel', 'De Wrekers van Sonora' en 'Jerry Spring tegen K.K.K.' die nog niet in albumvorm werden gepubliceerd, zullen in deze reeks op groot formaat verschijnen.

Van Jijé zijn de volgende albums uitgebracht:

1. Golden Creek
2. Yucca Ranch
3. Zilvermaan
4. Wapensmokkel
5. Indianen op het oorlogspad
6. Het pad naar het Hoge Noorden
7. Het goud van oude Lenedr
7. De ongeluksranch
   Onrust in San Juan
   Oom Toms laatste wil
8. De drie baarden van Sonora
9. Fort Red Stone
10. De meester van de Sierra
11. De weg naar Colorado
12. El Zopilote
13. Pancho, de bandiet
14. De Bronco's van Montana
15. Red, mijn vriend
    De eenzame wolf.

Nieuwe serie, (zwart-wit, groot formaat):

1. Het duel & Golden Creek (heruitgave)
2. De wrekers van Sonora & Zilvermaan (heruitgave)
3. Goud in Rio Santana & Wapensmokkel (heruitgave)
4. Jerry Spring tegen KKK & Indianen op het oorlogspad (heruitgave).

LAMBIL

Hoppy

Scenarist en tekenaar van 'Sandy en Hoppy' tekenaar van 'De Blauwbloezen' en 'Arme Lampil'.

Lambil, Willy Lambillotte werd in 1936 te Tamines geboren. Na de middelbare school en een jaar op de Academie der Schone Kunsten te Brussel maakt Lambil kennis met Joseph Gillain (Jijé). Hij belandt daardoor in de stripwereld. Hij stapt met een map tekeningen naar uitgeverij Dupuis maar wordt daar resoluut afgewezen. Wel wordt hem een baantje als letteraar aangeboden en terwijl hij zijn kans afwacht lettert hij de balloons van 'Buck Danny', 'Baard en Kale' en 'de Smurfen' in. Een scenario dat hij met een broer van Jijé schrijft vindt tenslotte genade in de ogen van de direktie.

Dat was 'Sandy en Hoppy' en in 1959 verschijnt daar het eerste verhaal van. Sinds die tijd zijn er zo'n 28 episodes verschenen.
In 1972 moet Lambil plotseling overschakelen van realistisch naar karikaturaal tekenen, omdat zijn vriend Cauvin hem vraagt 'De Blauwbloezen' over te nemen, na de dood van Salvérius. Arme Lampil is een serie eenvoudige verhaaltjes over een ongelukkige tekenaar. Deze suksesvolle reeks maakt Lambil in samenwerking met Cauvin.

Van 'Sandy en Hoppy' verscheen: Okay album no. 4. Koala is in Gevaar

Van 'De Blauwbloezen' (getekend door Lambil) verschenen:

4. Outlaw
5. De Deserteurs
6. De Nor in Robertsonville
7. De Blauwe Groentjes

LELOUP

Tekenaar en scenarist van Yoko Tsuno

Roger Leloup werd in 1933 te Verviers geboren. Na een opleiding reclametekenen in Verviers en Luik kwam hij bij Jacques Martin, waar hij inkleurwerk deed en de decors van Alex verzorgde.
In 1953 gaat hij bij studio Hergé werken, doet dan tegelijkertijd de achtergronden van Alex en werkt aan de tekeningen van Kuifje. Verder illustreert hij voor Kuifje een serie artikelen over wetenschap en avontuur. Met Francis tekent hij strips voor 'J-2' en voor 'Le Soir' (Jacky et Célestin). Peyo stelde hem enige tijd daarna voor aan Tillieux en deze moedigt hem aan zelf een strip te beginnen: dat wordt 'Yoko Tsuno'. Vanaf 1973 verschijnt deze strip in Robbedoes.
Leloup is een serieus en precies werker. Zijn hobby's zijn vliegtuigmodelbouw en motorsport.
Hij bestudeert het leven der insekten en leest alle science-fiction boeken die hij te pakken kan krijgen. Hij gelooft vast in een wereld die bestuurd zal gaan worden door computers en aan leven dat biologisch geconditioneerd is.
Zijn dokumentatie is buitengewoon verzorgd, hij maakt veel gebruik van wetenschappelijke gegevens en bestudeert van tevoren de omgeving waar zijn verhalen zich afspelen.
Leloup heeft een grenzeloze bewondering voor de realistische school van Hergé. Hij tekent Yoko eerst naakt en kleedt haar daarna aan, alsof hij een vliegtuig tekent. Hij tekent een pagina per week.

Van Yoko Tsuno verschenen de volgende albums:
1. Trio in het Onbekende
2. Het helse Orgel
3. Vulcanus Smidse
4. Avonturen met Elektronica
5. Seinen voor de Eeuwigheid.

MITACQ

Tekenaar van 'De Beverpatrouille' en 'Stany Derval'.

Mitacq, Michel Tack, werd geboren in 1927 te Farciennes. Wanner hij zestien is volgt hij een kursus industrieel-tekenen bij de 'Aumoniers du Travail'. In diezelfde tijd tekent hij voor het patronaat van Farciennes diverse stripverhalen. 'Les Voyages de Tam-Tam', dat in een oplage van 20.000 werd verspreid.
Ook is hij werkzaam als huis- en decoratieschilder; hiervoor volgde hij vanaf 1954 een avondkursus van 5 jaar aan de Akademie van St Gilles.
In 1944 gaat hij bij de padvinderij en al gauw tekent hij voor de padvinders-tijdschriften 'Plein Feu' en 'Piste'. Tussen 1944 en '49 maakt de ware padvindersgeest zich van hem meester. In 1949 gaat hij met zijn tekeningen naar Dupuis en men stelt hem voor verhaaltjes te illustreren. In 1951 tekent hij zijn eerste 'Oom Wim-verhaal'.

In 1953 accepteert Dupuis 'De Beverpatrouille' die in 1948 nog geweigerd werd. Het eerste verhaal is dan 'Het geheim van Diepenbos', naar een scenario van Charlier.
Naast 'De Beverpatrouille' heeft Mitacq jarenlang de strip 'Jacques le Gall' getekend voor Pilote. Tegenwoordig tekent hij ook 'Stany Derval' - de avonturen van een journalist, naar scenario's van Jacques Stoquart.

Van 'De Beverpatrouille' verschenen:

1. Het geheim van Diepenbos
2. De vermiste padvinder
3. De onbekende op villa 'Mysterie'
4. Op Mowgli's voetspoor
5. De fles in zee
6. De tropee van Zwartheuvel
7. Het geheim van de verboden bergen
8. Het verzonken dorp
9. De man met de donkere bril
10. De formule "N.N."
11. De scharlaken wolven
12. Het zigeunermes
13. De verborgen kroon
14. De duivelsketel
15. De trip met de autobus
16. Het fantoom
17. Dodenland
18. Duistere machten
19. Twintig miljard onder de aarde.

PEYO

Peyo, Pierre Culliford werd in 1928 te Brussel geboren. Na een klassieke studie en een technische opleiding volgt hij drie maanden een kursus aan de Academie voor Schone Kunsten te Brussel. In 1945 werkt hij in een animatiestudio te Brussel samen met Franquin, Morris en Paape. In 1946 begint hij als tekenaar bij enkele publiciteits-agentschappen. In 1947 debuteert hij met zijn strip 'Johan' bij 'La Dernière Heure'. Verder tekent hij in 1948 'Pied Tendre' voor het blad der Belgische welpen 'Mowgli'.

Vanaf 1952 verschijnt 'Johan' in Robbedoes, in diezelfde tijd tekent hij 'Poussy' voor 'Soir Jeunesse'. Deze strip is later in Robbedoes herdrukt. In 1958 verschijnen voor het eerst 'De Smurfen' ten tonele en wel in het verhaal 'De Fluit met zes Smurfen'.
In 1962 ontstond 'Steven Sterk'. Aan de strips van Peyo hebben meerdere tekenaars gewerkt zoals Will, Walthéry, Francis, Gos Wasterlain, en Daniël Desaegher, waarbij altijd de belangrijkste figuren door Peyo zelf getekend werden. Momenteel werkt hij aan een nieuwe 'Smurfenhoofdfilm' die eind 1975 in roulatie zal komen.

Peyo heeft voor De Smurfen blauw gekozen omdat zijn echtgenote deze kleur zo mooi vond harmoniëren met het groen van de achtergrond. Peyo werd niet bepaald aangemoedigd strips te gaan tekenen, zijn moeder zei hem: 'Als je tekenaar wordt, dan zal je pas na je dood beroemd worden'. Hij is nu 47 jaar en de oplaag van zijn albums is al meer dan honderdduizend exemplaren. Peyo wil vooral amusement brengen met zijn strips, zijn moeilijkste publiek zijn vrouwen, die volgens hem minder gevoel voor humor hebben. De Smurfverhalen zijn in vele talen verschenen, o.a. Italiaans, Spaans, Portugees, Grieks, Duits, Nederlands, Zweeds, Deens, Fins, Noors, en in 37 bladen.

Van de Smurfen verschenen:

1. De zwarte Smurfen
2. De Smurfführer
3. De Smurfin
4. Het ei en de Smurfen
5. De Smurfen en de Krwakakrwa
6. De ruimtesmurf
7. De leerling-Smurf
8. Dat moet je smurfen
9. Koppige Smurfen en smurfe koppen

Van Steven Sterk verschenen:

1. De rode taxi's
2. Mevrouw Adolphine
3. De 12 werken van Steven Sterk
4. Oom Ponnes
5. Circus Bodoni
6. Lady Adel Fine

Van Johan en Pirrewiet verschenen:

1. De nederlaag van Basenau
2. De Heer van Rodensteyn
3. De dwerg in het rotsbos
4. Het raadsel van de maansteen
5. De eed der Vikingen
6. De bron der goden
7. De zwarte pijl
8. De slotheer van Schoonburg
9. De fluit met 6 Smurfen
10. De oorlog der 7 bronnen
11. De ring der Merenbergers
12. Het onzalige land
13. De hekserij van Bozerik

ROBA

Roba, Jean Roba
werd geboren in 1930 in een voorstad van Brussel. Al heel jong tekende hij de hele familie, vriendjes, honden op straat en andere dieren. Reeds jong had hij het juiste gevoel voor karikatuurtekenen.
Op veertienjarige leeftijd verlaat hij de Middelbare school om in de praktijk te gaan oefenen. Hij gaat in de leer als glazenier. Op zestienjarige leeftijd koopt hij van zijn zakgeld een fox-terrier. Daarna loopt hij stage bij een bekende Brusselse fotograaf als retoucheerder. Daarna komt hij bij een drukkerij waar hij tenslotte in de tekenstudio belandt. Na zijn militaire dienst gaat hij in de reclame werken en wordt studiochef. In die tijd gaat hij zich interesseren voor strips. Na een ontmoeting met Franquin besluit hij zich volledig aan de strip te gaan wijden. In 1960 verschijnt de eerste aflevering van 'Bollie en Billie' in Robbedoes en sindsdien maakt hij iedere week een aflevering. Vanaf 1962 tekent hij onregelmatig verhalen van De Sliert. Sinds 1974 werkt hij aan een serie korte tekenfilms voor T.V. van Bollie en Billie gemaakt door studio Dupuis.

Van Bollie en Billie verschenen de volgende albums:

1. Gags van Bollie en Billie
2. Gags van Bollie en Billie
3. Gags van Bollie en Billie
4. Gags van Bollie en Billie
5. Gags van Bollie en Billie
7. Gags van Bollie en Billie
8. Papa, Mama, Bollie. . . en ik!
9. Een hondenleven
10. Pas op, dolle hond!
11. Hondje-over

Van De Sliert verschenen de volgende albums:

1. De Sliert wint veld
2. De Sliert in Schotland
3. De Sliert in de Lucht
4. De Sliert op de Galopingo's.

TILLIEUX

Tekenaar en scenarist van Guus Slim en Caesar, schrijver van Jess Long, Bram Jager en v.a.

Tillieux, Maurice Tillieux werd in 1922 te Hoei geboren. Hij studeert aan de Hogere Zeevaartschool en gebruikt zijn daar opgedane kennis voor het smokkelen van tabak en boter. Hij wordt decorateur en daarna gevelschilder. Eind 1944 komt hij bij het tijdschrift 'Bimbo' en tekent daar twintig platen per maand van zijn serie 'Jeep'.
Hij tekent ook voor 'Heroic-albums' verhalen van Felix, de voorganger van Guus Slim. Deze laatste strip verschijnt vanaf twintig september 1956 in Robbedoes. Daarnaast tekent hij de gagstrip 'Caesar' ook in Robbedoes en schrijft scenario's voor 'Bram Jager en zijn Buur', 'Baard en Kale' en 'Jess Long'. Met ingang van eind '75 zal hij weer de Guus Slim verhalen tekenen, die enige tijd door Gos werden overgenomen.

Van Guus Slim verschenen de volgende albums:

1. Vlinder neemt de vlucht
2. Popaïne en oude kunst
3. De verdronken wagen
4. Vrachtboten in de avond
5. De hel van Texiquay
6. Bomaanslag in de bergen
7. De rode paters
8. Drie vlekken
9. Drie vingers
10. De scooterchinees
11. Warm en koud
12. De springbeesten
13. 18-karaats werk
14. Guus Slim en de spoken
15. Een luizige langspeler

Van Caesar verschenen de volgende albums:

1. Fratsenschool
2. Met z'n tweetjes
3. Wat een beroep
4. Dat pakt gek uit . . .

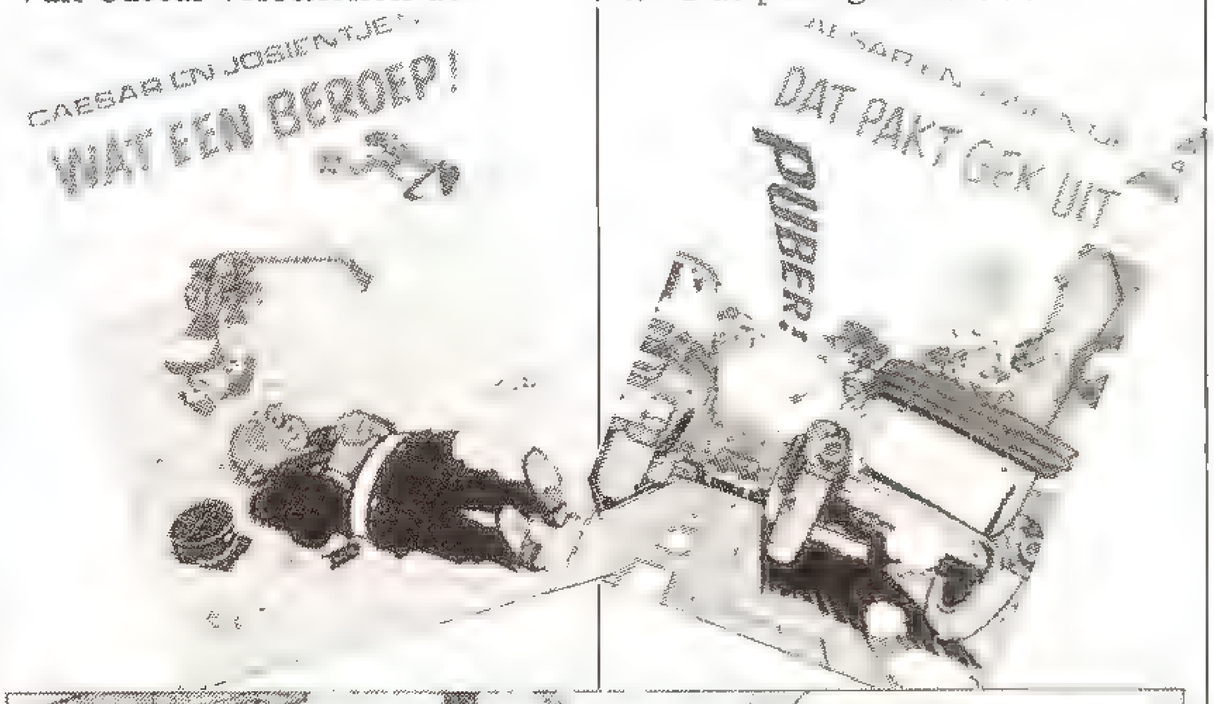

PRIVATE EYE
THE THINGS ONE H
TO DO TO RE
STRIPSCHR
PEACEFULLY,"
M12

HAS
AD
IFT

TRIP
SCHRIFT

WALTHERY

Tekenaar en scenarist van Natasja.

Walthery, François Walthery werd in 1946 geboren te Argenteau. Na zijn wat moeilijk verlopende studietijd en een jaar Academie voor Schone Kunsten te Luik, vroeg Mittei (een stadgenoot) hem een zieke tekenaar te vervangen. Het betrof het verhaal 'Pipo en Cie' in Junior.
In 1963 stapte Walthéry, nog in korte broek en met zijn moeder naar Peyo toe. Hij mocht deze helpen met Jacky en Célestin, De Smurfen en Steven Sterk. Hij blijft tien jaar bij Peyo. In 1967 start hij met zijn eigen serie Natasja. Hij werkt met eigen scenario's of met die van anderen zoals Mittei, Gos en E.Borgers. Hij doet twee-en-een-halve dag over een pagina.
Zijn hobby's zijn vooral tekenen, luisteren naar Jazz-muziek (blues, boogie en oude rock).

Van Natasja verschenen de volgende albums:

1. Natasja luchtstewardess
2. Natasja en de Maharadja
3. Het metalen geheugen
4. Een troon uit de lucht.

WILL

Tekenaar van 'Baard en Kale' en 'Isabelle'

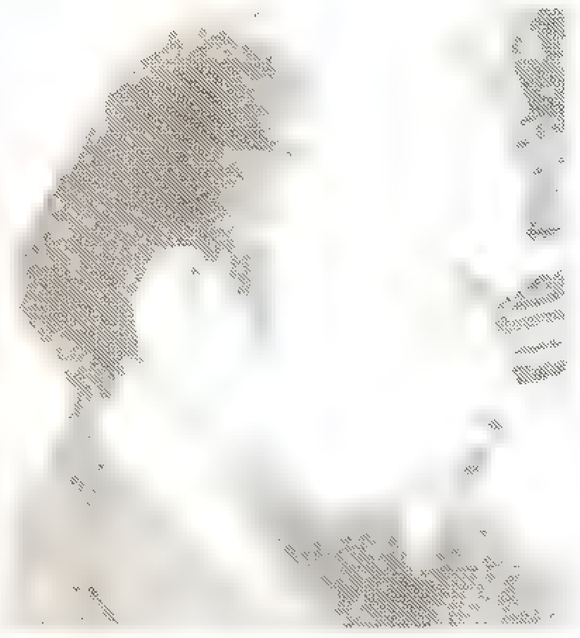

Will, Willy Maltaite werd geboren in 1927 te Anthée, bij Dinant in Belgisch Luxembourg. Zonder speciale artistieke opleiding begon hij op zijn vijftiende jaar samen met Jijé schilderijen te maken. Al gauw maakte hij deel uit van de groep tekenaars die zich rond Jijé vormde: Morris, Franquin, Paape. Met zijn eerste strip 'Les Mystères de Banbochal' stapte hij naar Dupuis, maar de strip werd geweigerd.
In 1949 evenwel vroeg Dupuis hem 'Baard en Kale' over te nemen van Dineur. Rosy verzorgde het scenario. In de jaren '58-'60 is Will artistiek directeur bij Kuifje, maar in 1961 keert hij terug naar Robbedoes waar hij 'Baard en Kale' voortzet. Met als tekstschrijvers achtereenvolgens L.Bermon, A.Desprechins en tenslotte Tillieux.
Verder tekent hij 'Eric et Artimon', de decors van 'Steven Sterk', enkele decors voor 'Guust' en in 1970 'Isabelle', op scenario's van Delporte, Macherot en Franquin. Will is een veelzijdig kunstenaar, behalve striptekenen houdt hij zich bezig met schilderen, kartoens, graveren, beeldhouwen en decoratiewerk.

Van de hand van Will verschenen de volgende 'Baard en Kale' albums:

1. In Midden Amerika
2. De schat van Alarik
3. Oscar en zijn geheimen
4. Tegen de Witte Hand
5. Stomp komt terug
6. Hokus pokus pas
7. Spurten
8. Villa Long-Cri
9. Stomp in het Louvre
10. De pijlen van nergens
11. De rare pop
20. De spoken van Cortecleyn
21. De dode duiker
22. Graai naar de macht
23. Baard en Kale in New York

Van Isabelle verscheen:
Okayreeks
6. Het betoverde schilderij.

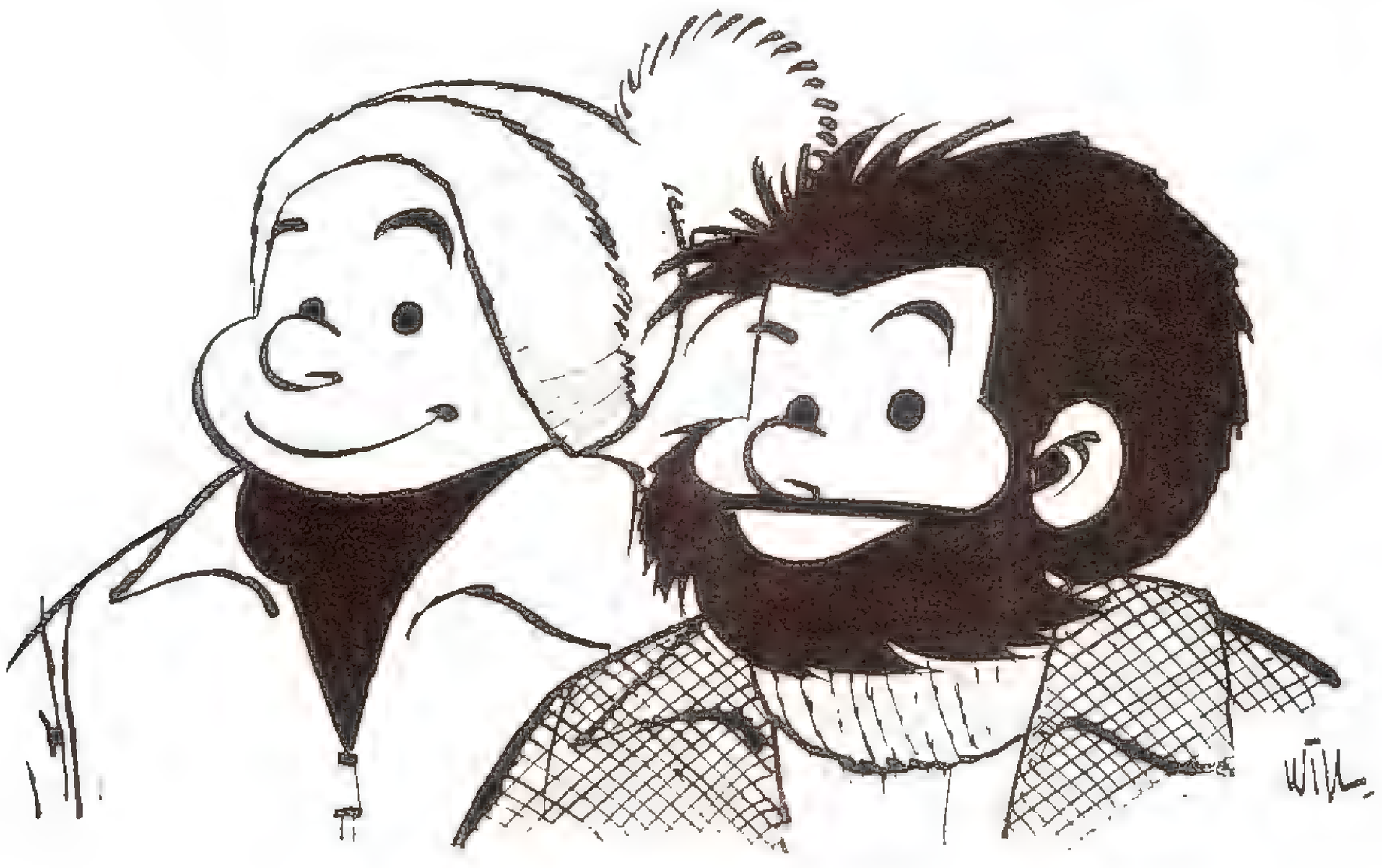

MAURICE 'TILLIEUX:

GUUS SLIM IS FELIX ZONDER BRIL

Guus Slim slaagt er in met een vrachtwagen vol olievaten een vijandelijk mitrailleursnest te torpederen. Als de rook is opgetrokken stijgen uit de puinhopen twee verfomfaaide figuren op, een sergeant en een soldaat.
Sergeant: 'Een eenvoudig vraagje: wat heb je daar in je hand? '
Soldaat: '? '
Sergeant: 'Kom, als man tot man! . . .'
Soldaat: '? ! ? . . . een machinepistool! '
Sergeant: 'Bravo! . . . En waar dient dat voor? '
Soldaat: '? '
Sergeant: 'Denk maar dat ik je vader ben! . . . Een machinepistool, waar is dat voor? . . .'
Soldaat (trots): 'Om te schieten! '
Sergeant: 'WEL, SCHIET DAN, LAMSTRAAL! ! JE ZIET TOCH DAT HIJ WEGRENT! !

Een typisch staaltje van humoristische dialoog van de 53-jarige Maurice Tillieux, de schepper van privédetective Guus Slim, die al bijna 20 jaar lang de law and order in het weekblad Robbedoes handhaaft. Tillieux is zijn stripkarrière niet bij Dupuis begonnen: vlak na de oorlog deed hij eerst wat vingeroefeningen in een paar kleine stripblaadjes die van korte duur waren en werkte daarna mee aan de Heroic-albums. Voor dat tijdschrift ontwierp hij de misdaadbestrijder Félix, een bebrilde journalist die terzijde werd gestaan door de sukkels Borrelmans en Morrelbaas. In 1956 verhuisde Tillieux van Heroic naar Robbedoes en nam hij zijn held Félix in een iets gewijzigde vorm mee: de bril verdween, de held veranderde van beroep en hij kreeg twee nieuwe idioten naast zich, maar voor de rest is Guus Slim precies dezelfde als Félix.
Guus Slim is een nogal koele, vrij harde privédetective, die over een subtiel gevoel voor humor beschikt en waarschijnlijk juist daarom de grappen van zijn helper Vlinder in het geheel niet kan waarderen. Het meest kenmerkende aan ex-inbreker Vlinder is de luidruchtige hilariteit die hij voortdurend ten gehore meent te moeten brengen om zijn eigen platvloerse grappen, die hij zelf geniaal vindt; in die mening staat hij overigens volkomen alleen. Vlinder is een van de twee malloten die de held, Guus Slim, in zijn handel en wandel moeten bijstaan en als voornaamste taak hebben door hun stupiditeit het genie van de held scherper te doen uitkomen. De andere sufferd is natuurlijk inspekteur Spek, een man met een zeer beperkt begripsvermogen, die echter zo nu en dan een belangrijk aandeel heeft in de oplossing van een 'zaak', ook al gebeurt dat bij hem over het algemeen niet door beredeneerde planning, maar door stom toeval. Naast deze twee malloten, die elkaar ook nog eens voortdurend in de haren zitten, heeft Guus Slim nog de beschikking over een soort sekretaresse, Kersesteeltje (wat een idiote naam eigenlijk), die echter zelden op de voorgrond treedt en in een aantal verhalen helemaal niet meedoet.

De laatste jaren heeft Maurice Tillieux zich geheel en al onledig gehouden met het schrijven van scenario's voor een stuk of zes Robbedoes-tekenaars, waardoor er natuurlijk geen tijd overbleef om ook nog eens Guus Slim te tekenen. Toch is de koele detective niet stil gaan leven, want op tekst van Tillieux heeft Gos een redelijk geslaagde poging gedaan de held en zijn stompzinnige helpers te laten voortstrijden tegen de misdaad in al zijn verschijningsvormen. Maar nu Tillieux door de komst van Raoul Cauvin niet meer de enige stripschrijver bij Robbedoes is, zal hij zelf de tekenpen weer opnemen, zodat we binnen afzienbare tijd een nieuw Guus Slim-verhaal kunnen verwachten van de hand van de Meester zelve.

De klassieke vraag: hoe is het allemaal begonnen?
T: In den beginne was er een man. . . ik! Ik ben op de zeevaartschool geweest, maar toen de oorlog uitbrak konden we niet meer varen, wegens de bommen, de mijnen, de vliegtuigen. . . Toen ben ik detective-boeken gaan schrijven, in Parijs. Na de oorlog ben ik getrouwd en omdat mijn vrouw niet wilde dat ik ging varen ben ik bij een tijdschrift gaan werken, bij Bimbo. Ik kende nogal wat mensen uit de stripwereld, omdat ik bevriend was met de zoon van de man die Robbedoes gekreëerd heeft. Van Bimbo ben ik toen naar de Heroic-albums gegaan en toen dat ophield ben ik bij Robbedoes gaan werken. Dat is alles. . .

Waarom ben je van het schrijven overgegaan op het tekenen?
T: Tijdens de oorlog tekende ik al moppen, en vlak ná de oorlog, voordat ik met strips begon. Toen ik die detectives schreef zag ik de dekors en alles al voor me en ik dacht dat het eigenlijk makkelijker zou zijn om dat te tekenen dan om het te beschrijven. Als ik een verhaal schreef, zag ik dat in beelden voor me.

Heb je tekenles gehad?
T: Nee, ik heb nooit les gehad. Ik tekende zo maar voor de vuist weg, toentertijd was het met tekenen eigenlijk net als met filmen: er was geen filmakademie, er was geen stripakademie. Iedereen werkte in het wilde weg, omdat er geen opleiding voor bestond.
De eigenlijke reden dat ik ben gaan tekenen was omdat ik erg slecht schreef, niemand begreep er iets van. . . Als ik een gebeurtenis moest beschrijven, laten we zeggen: er komt iemand een klein straatje in, een morsig straatje, met scheefstaande huizen, dan leek het me veel gemakkelijker dat te tekenen dan het op te schrijven. Op die manier ben ik gaan tekenen. Dat soort kleine straatjes, met een aparte atmosfeer had je vroeger veel in Parijs, ik kende Parijs tamelijk goed, ik ken Frankrijk beter dan België omdat ik een hele tijd in Frankrijk gewoond heb. Ik vond het erg leuk om van die kleine straatjes te tekenen, net zoals Simenon dat deed. Toen Simenon in Parijs kwam had hij er ook direkt zin in om die atmosfeer en die mensen te beschrijven. In Holland is de

KOM GERRIT, JE KRIJGT NOG 'N PINT VAN ME!
O.K. JANUS!
IK WIL OOK IN DIE ROMMEL SPELEN!
EN VERGEET DE KOOLSTROOK NIET DIE IN 'T RIOOL IS GEROLD!
TJONGE, IK DACHT DAT U UW GOEIE KLEREN NIET VUIL WILDE MAKEN!

atmosfeer heel anders, ik houd van Holland, maar de sfeer is anders.

Waarom ben je gestopt met [illegible] en voor anderen gaan [illegible]?

T: Dat kwam omdat Delporte toentertijd als hoofdredakteur bij Robbedoes wegging. Er waren op dat moment veel tekenaars die zelf geen verhalen konden schrijven en om het blad op gang te houden ben ik toen voor die mensen scenario's gaan schrijven. De oudere tekenaars, Franquin, Peyo, maakten allemaal hun eigen scenario's, maar de jongere niet. Zo ben ik voor Remacle, Piroton, Will, Walthery, Francis gaan schrijven. Ik moest elke week acht scenario's maken.

Vind je schrijven leuk?
T: Ja, ik vond het wel leuk, maar ik heb er echt zin in om weer te gaan tekenen. Op het moment hoef ik niet zo veel meer te schrijven, omdat Cauvin nu voor Robbedoes werkt. Daardoor heb ik nu weer tijd om Guus Slim te gaan tekenen. Volgende maand begin ik er aan. Het verhaal is nog niet af, het is nog niet helemaal gaar.

Is Guus Slim veranderd?
T: Nee, hij is nog de oude.

Ga je er meer science-fiction instoppen?
T: Nee, ik houd wel van science-fiction, maar ik ben niet van plan het meer in Guus Slim te gebruiken. Ik houd van science-fiction, maar niet van àlle science-fiction. Het moet over dingen gaan die kunnen aansluiten bij het leven van alle dag.

Je hebt Guus Slim een tijdje aan Gos overgelaten. Was het moeilijk om je eigen figuren door iemand anders getekend te zien?
T: Nee, we hebben de strip een tijdje laten liggen, tot Gos op een keer vroeg of hij de strip mocht gaan tekenen. Hij heeft toen een paar proefpagina's gemaakt en hij bleek inderdaad de beste te zijn. Want dat was erg vreemd, Roba had voor de lol ook een pagina van Guus Slim getekend, maar dat was niet zo best. De manier waarop Gos de strip tekende was niet helemaal hetzelfde als de manier waarop ik het deed, maar het was heel redelijk. Hij en ik zijn natuurlijk verschillende tekenaars, hij ziet het anders dan ik, maar ik vind hem helemaal niet slecht.

Waren de strips die je voor Heroic maakte ook detectiveverhalen?
T: Ik ben in Heroic begonnen met verhalen over een personage dat Bob Bang heette maar daarna - dat was in de periode van Milton Caniff, Frank

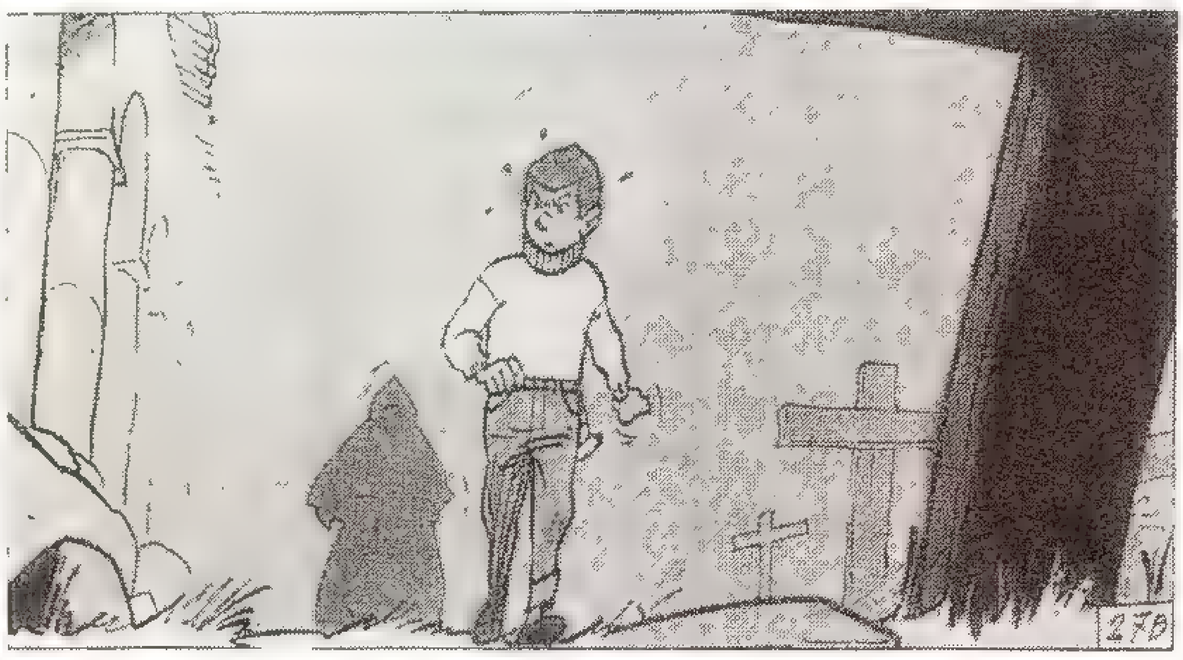

Robbins, etc. - wilde Cheneval, die de redaktie over de Heroic-albums voerde, alleen nog maar realistische verhalen, en dat kon ik helemaal niet tekenen. . . Het eerste realistische verhaal dat ik gemaakt heb was een getrouwe kopie van Red Ryder. Daarna heb ik tegen Cheneval gezegd dat ik er helemaal niets voor voelde om realistische verhalen te tekenen en hij zei toen: Nou, als je iets anders wilt maken, ga je gang dan maar. Toen ben ik met Félix begonnen, die een jaar of tien gelopen heeft. Bij Robbedoes wilde ik Félix graag voortzetten, maar Dupuis wilde dat niet. Nou ja, Guus Slim is natuurlijk dezelfde figuur als Félix, alleen heeft hij geen bril. Ik heb hem een beetje veranderd en hem een andere naam gegeven, maar verder is hij precies hetzelfde.

Guus Slim is een mengeling van realisme en humor. De Guus Slimverhalen zouden zonder wijzigingen ook realistisch getekend kunnen worden.
T: Ja, dat is zo. Ik vind het erg leuk om humoristische verhalen te maken, maar ik houd ook erg van avonturenverhalen. Ik heb de twee soorten gemixt. Ik ben me dat niet zo bewust geweest toen ik begon, het is stap voor stap gegaan.

Je hebt een ander gevoel voor humor dan de andere Belgische of Franse tekenaars. Een beetje Engelse humor.
T: Ja, misschien komt dat omdat ik, toen ik nog jong was, de eerste boeken van Peter Cheyney gelezen heb - strips las ik toen niet - en de verhalen van Lemmy Caution. Niemand kende die verhalen toen nog, die waren erg nieuw, erg modern. Het waren andere detective-verhalen dan die van vóór de oorlog, dat was Agatha Christie etcetera.

Maar voor zover ik weet zijn Peter Cheyney en Lemmy Caution niet zo heel erg humoristisch. Waar komt je afwijkende gevoel voor humor vandaan?
T: In de strip heb ik nog nooit om het Franse gevoel voor humor kunnen lachen. Ik hou meer van de Engelse humor. Toen ik jong was heb ik de Pieds-Nickelés gelezen en dat vond ik toen wel leuk, maar ik kan er nu niet meer om lachen. Tegenwoordig is er in Frankrijk wel wat veranderd, door Goscinny, hij heeft die Engelse humor ook erg sterk.

De Vlaamse striphumor, van Marc Sleen of Willy Vandersteen, is een heel eigen humor en ook niet direkt Engels.
T: Marc Sleen vind ik erg goed en met Willy Vandersteen heb ik vroeger eens een jaar samengewerkt, twintig jaar geleden, voor Ons Volkske. Men had hem gevraagd een realistisch verhaal te maken en hij vroeg mij of ik dat wilde tekenen; ik weet niet meer hoe dat verhaal heette. Hij gaf me de tekst in het Nederlands en ik maakte de tekeningen. Ik vond Vandersteen erg goed; zijn humor stond nooit op een hoog peil, maar hij kon ontzettend goed verhalen vertellen, hij wist precies hoe hij moest vertèllen. Maar tegenwoordig, nou ja. . .

We weten nog steeds niet waar je Engelse humor vandaan komt.
T: Ik weet het ook niet. . . Het is een eigenschap van me. Ik heb een tijd in Frankrijk gewoond en ik ken de Fransen vrij goed, maar ik heb nooit de manier van doen van de Fransen overgenomen. Dat is onmogelijk, om je als een Fransman te gedragen moet je Fransman zijn. Guus Slim liep in het begin in Frankrijk ook helemaal niet. Een paar jaar later ging het heel wat beter.

CENSUURWET

Geloof je niet dat jouw soort humor eerder door een ouder publiek gewaardeerd zal worden?
T: Ik heb Guus Slim niet echt voor kinderen gemaakt, ik heb hem voor mezelf gemaakt, om er zelf plezier aan te hebben. De strip is voor groot en klein, ieder haalt er uit wat hij leuk vindt. Ik krijg veel brieven van mensen tussen de twintig en de dertig, ze beginnen Guus Slim te lezen als ze twaalf, dertien jaar zijn, daarvóór lezen ze het niet.

Zou je het niet leuker vinden voor een blad te tekenen dat oudere lezers heeft, zoals Pilote?
T: Maar Pilote is geen echt stripblad. Ik heb vroeger, toen Pilote net begon, gedurende een jaar voor dat blad gewerkt. Charlier vroeg me om een strip te maken van een programma van Radio Luxembourg, een van de financiers van Pilote. Dat was 'Ca va bouillir', met Zappy Max. Ik had er eigenlijk helemaal geen zin in maar het is erg moeilijk om nee te zeggen tegen Charlier. Ik heb het een jaar volgehouden en daarna ben ik er mee gestopt. Ik kwam er niet meer uit, ik kon niet meer doen waar ik zin in had.

Heb je bij Robbedoes beperkingen?
T: Nu niet meer, maar vroeger wel. Je kunt in Robbedoes alles doen wat je wilt, maar je moet natuurlijk wel rekening houden met algemene dingen; je kunt geen naakte vrouwen gaan tekenen, da's duidelijk. Als je voor Charlie-Hebdo en voor Echo des Savannes tekent, ligt dat natuurlijk anders. Maar verder levert de censuur geen problemen op.

Zijn er wel eens tekeningen van jou gecensureerd?
T: Er zijn problemen geweest met de Franse censuur. In de vijftiger jaren werd de Franse markt overstroomd met Amerikaanse strips: Opera Mundi en King Features gaven toen in Frankrijk strips uit die niet voor kinderen gemáákt waren. Daar zou je nu om moeten lachen, maar goed. Er kwam een heftige reaktie, de Franse uitgevers zochten een middel om die Amerikaanse series te weren en ze zeiden dat die verhalen te gewelddadig waren, dat er teveel bloed vloeide, dat de vrouwen te grote borsten hadden. Ze zijn er in geslaagd een wet doorgedrukt te krijgen op de jeugdlitteratuur, die nog steeds bestaat. Die wet was erg streng voor buitenlandse strips en dat gaf een hoop gedonder want ze blokkeerde alle buitenlandse produkties die het land

binnenkwamen, ook strips uit andere landen dan Amerika. Toen langzaam maar zeker de bladen als Vaillant en Pif er weer bovenop gekomen waren, is de kontrôle een beetje verslapt. Maar Morris bijvoorbeeld heeft er erg veel last van gehad. Van mij zijn er trouwens ook een paar albums een aantal jaren verboden geweest.

zegt: Waarom? Ik heb het hier best naar mijn zin. Ik wilde de stad in om een hotel te zoeken, maar Morris vond de hotels in het centrum te duur. Terwijl hij barst van het geld! Enfin, we gaan de Hallen uit en zien een agent staan. We vragen hem naar een hotel en hij stuurt ons naar een straat waar er beslist wel een paar moeten zijn. Om

dan toch een kamer die nog niet eens zo slecht was. Morris ruikt eens aan het bed, hij doet zijn koffertje open en hij pakt een spuitbus DDT, omdat hij bang is gestoken te worden door vlooien, het steekt hem als er ergens vlooien zijn. En hij maar spuiten in die kamer. Ik lag nog niet in bed of ik begin al verschrikkelijk te niezen. Om

Kersesteeltje was in het begin dan ook weinig vrouwelijk. Kwam dat ook door de censuur?
T: Ja, het arme meisje. . . Een strijkplank!

MET MORRIS AAN DE ZWIER

Heb je nog een anekdote bij de hand over je kontakten met andere tekenaars?
T: Het meest amusante was met Morris. We gingen op een dag samen naar Parijs, want we hadden allebei moeilijkheden met de censuur en we moesten daarvoor naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken. We moesten er trouwens ook zijn om albums te signeren; Franquin was er bij, en Roba, Peyo, Goscinny en Uderzo.
's Avonds zei Morris tegen me: Ik zou graag eens naar de Hallen gaan; die waren er toen nog, nu liggen ze tegen de grond. We liepen naar de Hallen en raakten de anderen onderweg ergens kwijt. We lopen kilometers door de Hallen, maar het was inmiddels al vier uur 's ochtends dus ik zeg tegen Morris: Laten we nou maar eens gaan slapen. Maar Morris

vijf uur 's ochtends komen we bij een hotel aan dat er smeriger uitziet dan Simenon het ooit zou kunnen beschrijven, dat was ongelooflijk. Er komt een mensje in peignoir op ons af, met een borst half naar buiten, en we zeggen dat we een kamer willen. Ze zegt: een kamer? Wel, goed. . . Ze pakt een sleutel van het bord en gaat ons voor door een zootje gangen en stopt voor een deur, die niet hoger is dan mijn schouder. Enfin, ze bukt zich, nog steeds met die borst naar buiten, en probeert die deur open te krijgen. Morris en ik stonden maar te wachten, terwijl zij aan die deur stond te wrikken. Hij was niet open te krijgen! Ik zeg tegen Morris: wat ruikt het hier vreemd. . . Hij zegt: Ik ken die geur! . . . Er ligt een vent dood op die kamer. Dat mensje kijkt ons scheef aan en ik zeg: zouden we niet beter de politie kunnen bellen? Maar dat mensje begreep er helemaal niks van. . . Morris zegt: als u nou die deur open krijgt, wil ik best in die kamer slapen, maar dan moet eerst dat lijk eruit. Toen zegt ze: ik zal u een andere kamer geven; het was inmiddels half zeven en we kregen

zeven uur 's ochtends val ik in slaap, na een geweldige niesbui. Morris was er aan gewend, die lag al gelijk te ronken. We hadden gepland om tot een uur of elf te slapen, maar om half acht begon de rest van het hotel op te staan, met een hoop lawaai; dus het was niet mogelijk nog verder te slapen. Ik zeg tegen Morris: laten we maar weer opstaan. Morris was zijn scheerapparaat vergeten en zijn tandenborstel en ik had ook geen scheerapparaat bij me, omdat ik er op gerekend had dat ze er in het hotel wel eentje zouden hebben. . . Om half twaalf komen we bij het ministerie aan en worden ontvangen door een heel serieuze vent. Je kunt je wel voorstellen hoe we er toen uitzagen. . .
Er zijn tientallen verhalen over Morris te vertellen. Zoals die keer toen hij voor de eerste keer auteursrechten in Frankrijk ging inkasseren; hij kwam terug met een tas die links en rechts propvol met bankbiljetten zat, en in het midden zat zijn pakje brood! Ik geloof dat er al gauw een miljoen franken in zat. Dat is nou typisch Morris, hij zegt ook altijd in Parijs: laten we iets anders

zoeken, want dit is veel te duur; en hij wil ook altijd tweepersoonskamers nemen, omdat dat goedkoper is. En hij zal toch onderhand al gauw vijftig miljoen franken hebben. . .

SCENARIOSCHRIJVER

Heb je vroeger ook ander werk gemaakt dan strips?
T: In de tijd dat ik bij Heroic werkte deed ik van alles: politieke tekeningen, reklamekatalogi, ik heb zelfs elektromotoren getekend, met alles derop en deran. Ik heb verkiezingsaffiches gemaakt, van alles, van alles. . . Ik maakte mijn strips en verder alles wat ze maar wilden laten doen.

Hoe ben je bij Dupuis gekomen?
T: Zes jaar lang heb ik geprobeerd bij Dupuis te komen, maar iedere keer werd ik geweigerd. Ze vonden het niet goed wat ik maakte. Toen heb ik niet meer voor Dupuis willen werken. Een tijdje daarna zijn ze van Dupuis bij mij gekomen om te vragen of ik een strip voor ze wilde tekenen, maar ik zei: nee, ik wil niet meer. Maar toen Heroic stopte, hebben ze me opnieuw gevraagd en toen heb ik een verhaal gemaakt voor Sprint; dat was Paul Panter, het eerste verhaal dat ik voor Dupuis gemaakt heb. Heroic was toen nog niet helemaal opgehouden, maar een jaar later, toen het helemaal stopte, ben ik uitsluitend voor Dupuis gaan werken, op dat ene verhaal voor Pilote na. Ik maakte Guus Slim voor Robbedoes en Caesar voor Humoradio. Toen begonnen we geld te verdienen, want Dupuis ging albums uitgeven.

Caesar was geloof ik niet zo'n sukses in Robbedoes. Was het te moeilijk voor de gemiddelde lezer?
T: Het was ook niet voor kinderen gemaakt, maar voor de lezers van Humoradio. Het waren dezelfde gags die al in Humoradio hadden gestaan. Een kwestie van geld, weet je.

Toen je Baard en Kale begon te schrijven, heb je toen geprobeerd enigszins de stijl van Rosy te handhaven?
T: Nee, Rosy had er geen zin meer in, hij wilde het niet meer doen en Will zocht een nieuwe scenarist. Ik zei dat ik het dan wel wilde doen, want Will is

mijn vriend en hij zat moeilijk. Als hij geen scenarioschrijver had, zat hij zonder werk en daarom heb ik het gedaan. Ik heb natuurlijk wel rekening gehouden met de karakters van Baard en Kale en met de tekenstijl van Will. Stomp heb ik er uitgelaten omdat dat een personage van Rosy is. Maar verder maak ik Baard en Kale net zo als ik mijn andere verhalen maak.

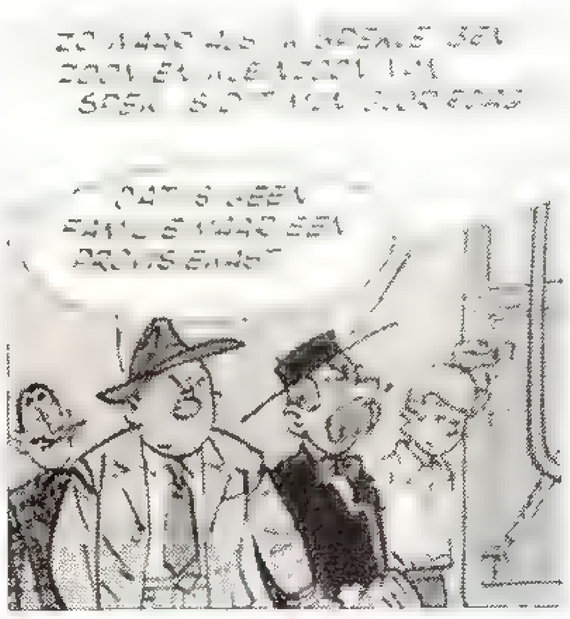

Ik heb ook af en toe oude verhalen uit Heroic herschreven. We hadden met Will afgesproken dat Delporte en Macherot één scenario per jaar van Isabel voor hem zouden schrijven en ik één van Baard en Kale. Op die manier zou Will twee verhalen per jaar hebben om te tekenen; dat zou prachtig geweest zijn. Maar Delporte en Macherot zijn met hun scenario's zelfs nooit begonnen en daarom moest Will twee verhalen per jaar van Baard en Kale tekenen. En die scenario's moesten alsmaar van mij komen. Eén gaat wel, maar twee is eigenlijk te veel. We hebben er negen gemaakt in vijf jaar, da's veel.

Houd je veel rekening met je tekenaars?
T: Jazeker, net als bij de film en de televisie, daar worden de teksten ook op het lijf van de akteurs geschreven, dat is min of meer hetzelfde. Bijvoorbeeld, bij Baard en Kale voor Will maak ik nooit twee bladzijden die zich in hetzelfde vertrek afspelen, want Will weet dan niet meer hoe hij zijn personages in dat vertrek moet neerzetten. Je moet hem ook niet te veel wapens laten tekenen, terwijl Piroton dat juist weer wèl kan. In een scenario voor Roba kun je veel gezichtsuitdrukkingen stoppen, maar voor Will niet. Roba is een uitstekend tekenaar, alles wat je hem laat doen, kàn hij ook inderdaad tekenen.

Wat vind je van de verandering in Robbedoes van vervolgverhalen die niet meer in afleveringen van twee pagina's gedrukt worden, maar in grotere blokken gepubliceerd worden?
T: De bladen zitten financieel moeilijk, alle tijdschriften verkopen minder. Martens probeerde het met meer platen van dezelfde strip in één nummer, i.p.v. twee platen. Maar met zijn verdeling ben ik het niet altijd eens, Jess Long bijvoorbeeld is gemaakt om in twee afleveringen van acht pagina's gepubliceerd te worden. Iedereen heeft tegenwoordig zoveel meer afleiding: de televisie, de

bioskoop, de radio, de dagbladen, de stripbladen. Iedere week ziet de lezer dertig, veertig verschillende dingen in de media en als je twee pagina's per week publiceert, is hij de week daarna allang weer vergeten wat er de vorige week gebeurd is. En als hij ook nog eens een keer vergeet het blad te kopen, dan is het helemaal mis.

Welke stripverhalen zijn je favorieten?
T: Van mijn eigen verhalen? Die vind ik allemaal prachtig! Maar alle gekheid op een stokje, Hergé, Franquin, Peyo, Roba. . . Iedereen die een populaire strip maakt, maakt een goede strip. Op realistisch gebied vind ik Giraud erg goed, en - dat houdt er geen verband mee - ik houd ook van Claire Brétecher; dat is natuurlijk weer heel iets anders.

Ook Nederlandse tekenaars?
T: Martin Lodewijk ken ik, want die heb ik gesproken. Ik ken er wel een stel, maar ik ken hun namen niet, dat heb ik bij veel Franse tekenaars ook. Kresse ken ik, natuurlijk, wie kent hem niet? En Marten Toonder. De stripbladen Pep en Sjors zijn eigenlijk helemaal niet Hollands en daarom houd ik ook veel meer van de Nederlandse underground. In de Nederlandse bladen als Pep en Sjors staan Franse en Belgische series, dat is allemaal vertaalwerk; er spreekt geen Hollandse geest uit. Maar die undergroundbladen, dat zijn Hollandse bladen met Hollandse tekenaars, daar zitten soms erg goede dingen bij.

Rob van Eijck, m.m.v. Martin Wassington en Hans van den Boom.

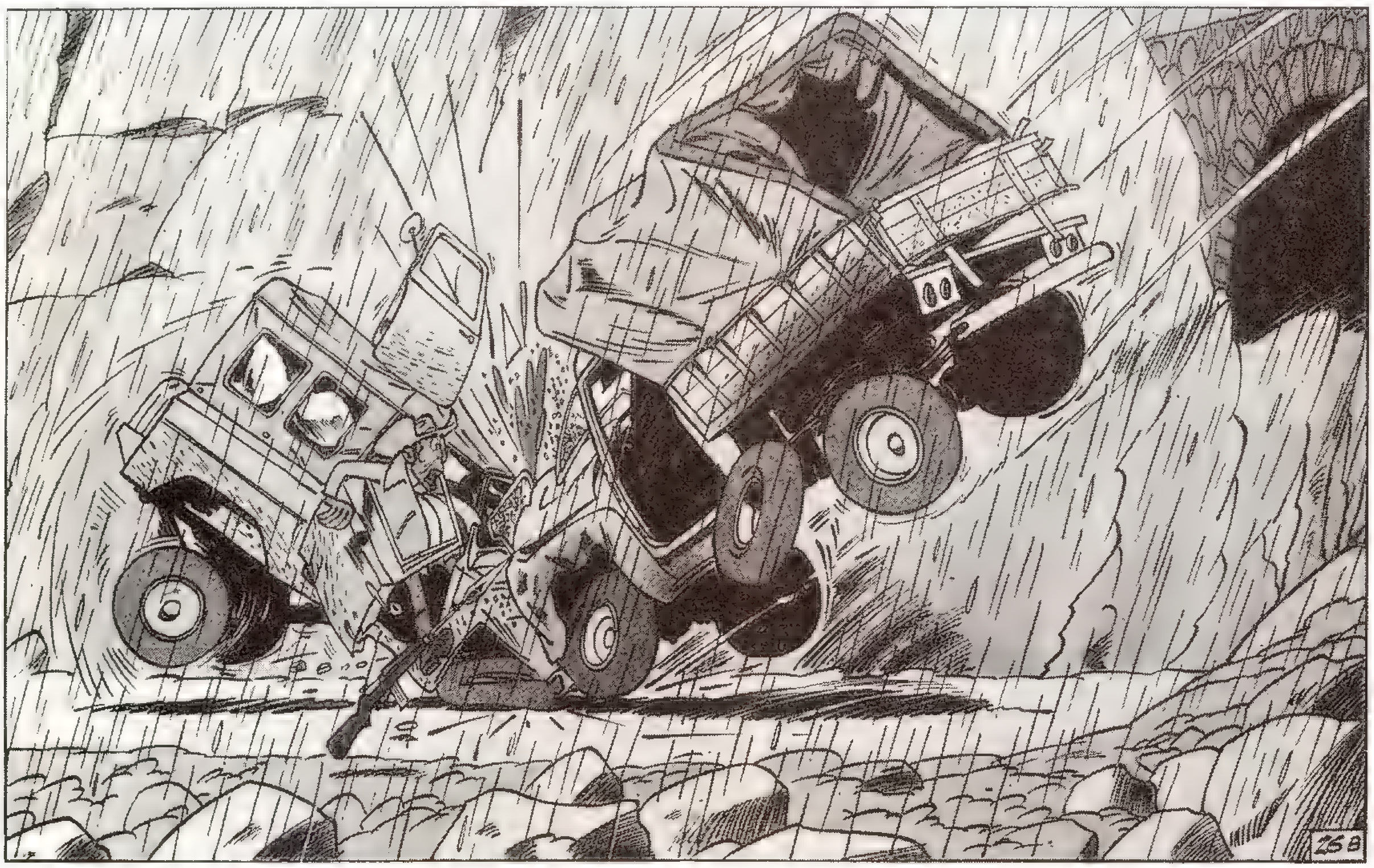

VOOR NEDERLAND
WOENSDAG 19 JULI
65 JAAR - NR 15
35 CENT
5 fr.

HEROIC ALBUMS

ATOMISCHE SPIONNAGE !!!

FORMULE

FELIX, CASLICHT EN CABAREZ KOMEN AAN IN DE HAVEN VAN DE STAD. FELIX DE GELEGENHEID VOOR REPORTAGE SCHRIJVEN OVER EEN FABRIEK VAN ATOMISCHE MOTOREN. DE HEER PETEL LEGT AGENT FELIX, DAT DE VOLGENDE DAG DE FABRIEK BEWAART.
AUTO'S ROEPT
GOEIE.. MORGEN!
BAH, DAT RUIKT VIES WAT IS DAT

HÉ! WAT HEB JIJ OP JE NEUS?
EEN PUISTJE!
HOE KOMT DAT ER OP?
ZO MAAR. HET IS ER VANNACHT OP GEGROEID.
WEL, BESTE, JE REUKORGAAN ZIET ER PRACHTIG UIT EEN RODE BIET IS BLEEK IN VERGELIJKING ER MEE.
ZWIJG NU MAAR. WAAR IS FELIX?
VANMORGEN VERTROKKEN EER IK OPSTOND WAARSCHIJNLIJK NAAR DE VEILIGHEID... HA, DAAR IS HIJ!
HALLO, VRIENDEN. FRAAIE DAG NIET?
FIJN! IS ER NIEUWS?
INTERESSANTE DINGEN. IK.. HÉ, INSPECTEUR, WAT HEB JE OP JE NEUS?
EEN PUISTJE, VOLGENS DE JONGSTE BERICHTEN
DAT STAAT JE UITSTEKEND!
VERTEL LIEVER JE NIEUWS?
SPANNEND! ER IS VERRAAD IN DE FABRIEK VAN RICHMOND HILL. GISTEREN WERD EEN ZEKERE ROSENDORF AANGEHOUDEN, DIE TE NEW YORK SCHEEP GING NAAR EUROPA. HIJ HAD EEN GEDEELTE VAN DE FORMULE VAN DE NIEUWE ATOOMKRACHT-MOTOR BIJ ZICH.
EN VERDER?
NIETS HIJ WEET NIETS. HIJ KREEG DE FORMULE LANGS DE POST. HIJ BEHOORT TOT EEN SPIONNAGEKETTING. DE POLITIE MEENT, DAT DE LEIDER EEN ZEKERE BARETTA IS, EEN INTERNATIONALE AVONTURIER. SINDS EEN MAAND IS HIJ TE CLEVELAND. EEN ZONDERLINGE SAMENLOOP!
MAAR HOE KRIJGEN ZE DE FORMULE UIT DE FABRIEK? ER KAN GEEN SPELD UIT, ZO STRENG WORDT ZE BEWAAKT
DAT ZULLEN WE MOETEN ACHTERHALEN.
IK HEB DE TOELATING VAN INSPECTEUR GARDNER OM ER EEN KIJKJE TE NEMEN. HOUD JIJ JE BEZIG MET BARETTA.
BARETTA?
2

DE POLITIE BEWAAKT HEM. DOE DAT EVENEENS. HIJ WOONT IN PITTSBURG CITY NR. 403.

AKKOORD!

NU EEN KIJKJE IN DIE FABRIEK

TOWN

STOP!

RICHMOND HILL

STOP!

O.K. RIJ DOOR EN STOP VOOR BLOK 17.

STOP

Even later...

INSPECTEUR GARDNER MELDDE ME UW BEZOEK. WAT KAN IK VOOR U DOEN?

WEET U HOE DE FORMULE UIT DE FABRIEK IS GESMOKKELD?

NEEN. IK BEN DIRECTEUR SINDS DE STICHTING VAN DE FABRIEK EN ZOIETS IS NOG NOOIT GEBEURD.

WIE BEWAART DE FORMULES?

IK ZELF. DOCTOR SCHATZ STELT ZE OP EN PROFESSOR SIMON, DE SCHEIKUNDIGE, WERKT ZE UIT. IK ZAL U AAN HEN VOORSTELLEN, ALS U WIL.

GRAAG. WAAR BERGT U DE FORMULES OP, ALS ZE ZIJN OPGESTELD?

ALS SCHATZ ZE HEEFT OPGESTELD, BESPREKEN WE ZE MET ONS DRIEEN EN DAN SLUIT IK ZE IN DE KLUIS. DIE WERD NOOIT AANGERAAKT.

MAG IK DE FABRIEK BEZOEKEN?

ZEKER. IK GA MEE.

DE BEWAKINGSDIENST IS VERSTERKT. HET PRIKKELDRAAD OM DE FABRIEK STAAT ONDER HOOGSPANNING.

DE ARBEIDERS ONTKLEDEN ZICH BIJ HET BINNENKOMEN EN KRIJGEN SPECIALE WERKPAKKEN. BIJ HET UITGAAN KOMEN ZE LANGS DEZE MACHINE, DIE AANWIJST OF ZE METAAL BIJ ZICH HEBBEN. BOVENDIEN WORDEN ZE STEEDS GEFOUILLEERD.

EN U ZELF?

VOOR ONS GELDT HETZELFDE. WIJ WONEN IN DE FABRIEK, ALS WE UITGAAN, WORDEN WÉ OOK GEFOUILLEERD.

GOED. ALS IK DUS GOED BEGRIJP, KUNNEN ALLEEN SCHATZ, SIMON EN U DE FORMULE NAAR BUITEN DOORGEVEN.

NEEN. SIMON NIET. HIJ KAN GEEN INGEWIKKELDE WERKTUIGKUNDIGE FORMULE ONTHOUDEN

IK KAN ZE UIT DE KLUIS HALEN, SCHATZ KENT ZE VAN BUITEN, MAAR SIMON TELT NIET MEE. HIJ KON ZE OOK NIET COPIËREN, WANT SINDS SCHATZ ZE NEERSCHREEF TOT IK ZE IN DE KLUIS SLOOT, VERLOREN WE ELKAAR NIET UIT HET OOG.

MAAR WIJ STAAN BOVEN ALLE VERDENKING!

DANK U, PROFESSOR. NU, HET IS BETER DAT IK SCHATZ EN SIMON NIET ONTMOET.

EN WAARSCHUW ME ALS SCHATZ EEN NIEUWE FORMULE VINDT. TOT ZIENS.

TOT UW DIENST.

Felix keert terug naar het hotel...

HALLO! INSPECTEUR GARDNER ASJEBLIEF

WEL, DETECTIVE, IS DE SCHULDIGE AANGEHOUDEN?

SPOT NIET. IK BEN 'T MET U EENS. ALLEEN DE DIRECTEUR EN SCHATZ KONDEN DE FORMULE NAAR BUITEN BRENGEN, DA'S DUIDELIJK.

DA'S DUIDELIJK, MAAR NIET BEWEZEN. SINDS WIJ HEN BEWAKEN, ZIJN ZIJ NIET ÉÉNS UIT DE FABRIEK GEWEEST.

ZEG, GARDNER, STUUR DIE AGENTEN WEG EN LAAT MU WAKEN IN HUN PLAATS. ZEND ME EEN FOTO VAN SCHATZ EN SIMON. GOED?

HEBT U EEN IDEE? AKKOORD!

DAAR GAAT DE TELEFOON!

DRIN DRIN

BEN JU HET, FELIX? JE MOEST DE NEUS VAN CABAREZ ZIEN. HIJ ZWELT NOG ALDOOR!

ONE

4

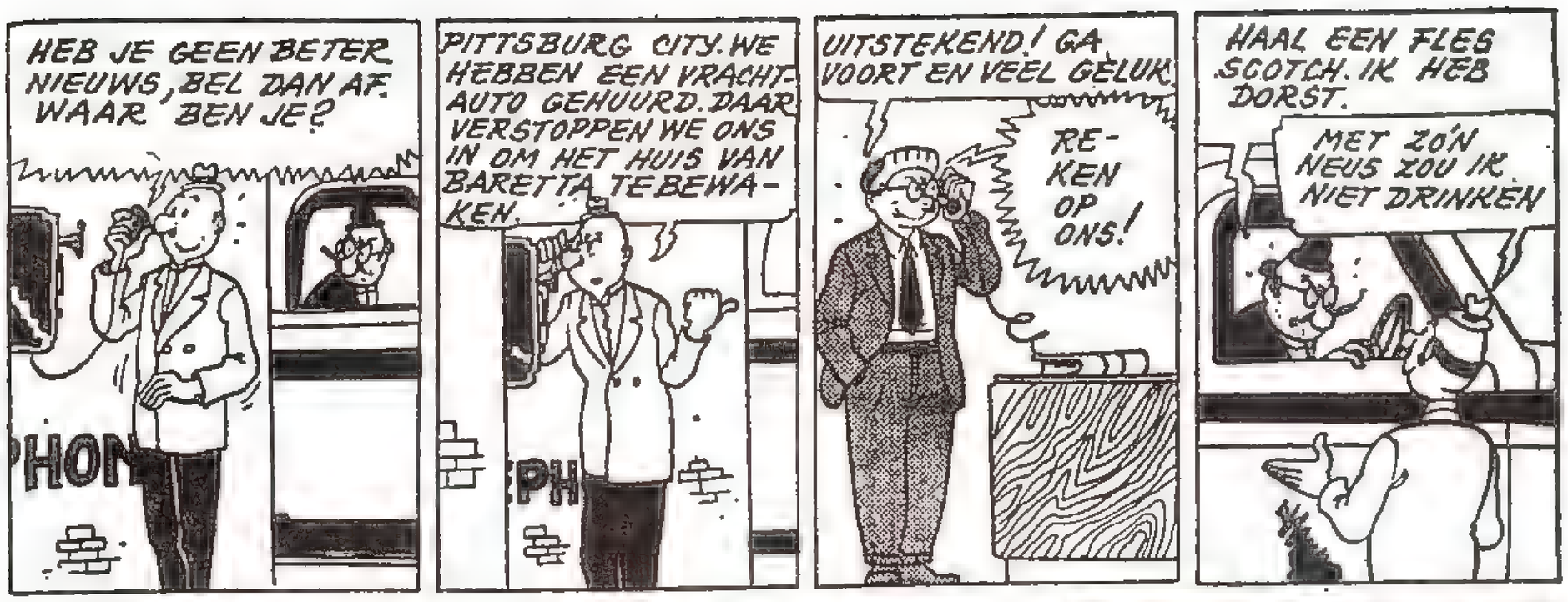
HEB JE GEEN BETER NIEUWS, BEL DAN AF. WAAR BEN JE?
PHON
PITTSBURG CITY. WE HEBBEN EEN VRACHT-AUTO GEHUURD. DAAR VERSTOPPEN WE ONS IN OM HET HUIS VAN BARETTA TE BEWA-KEN.
PH
UITSTEKEND! GA VOORT EN VEEL GELUK
RE-KEN OP ONS!
HAAL EEN FLES SCOTCH. IK HEB DORST.
MET ZO'N NEUS ZOU IK NIET DRINKEN

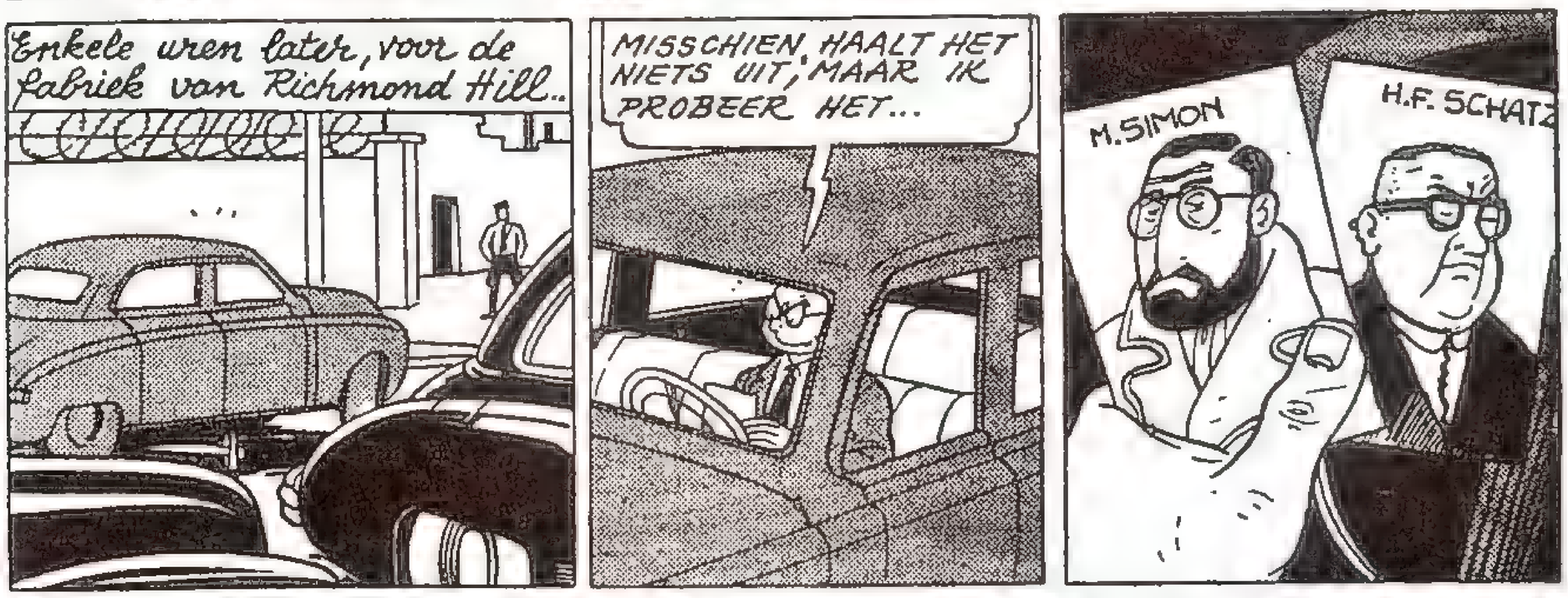
Enkele uren later, voor de fabriek van Richmond Hill..
MISSCHIEN HAALT HET NIETS UIT, MAAR IK PROBEER HET...
M.SIMON
H.F. SCHATZ

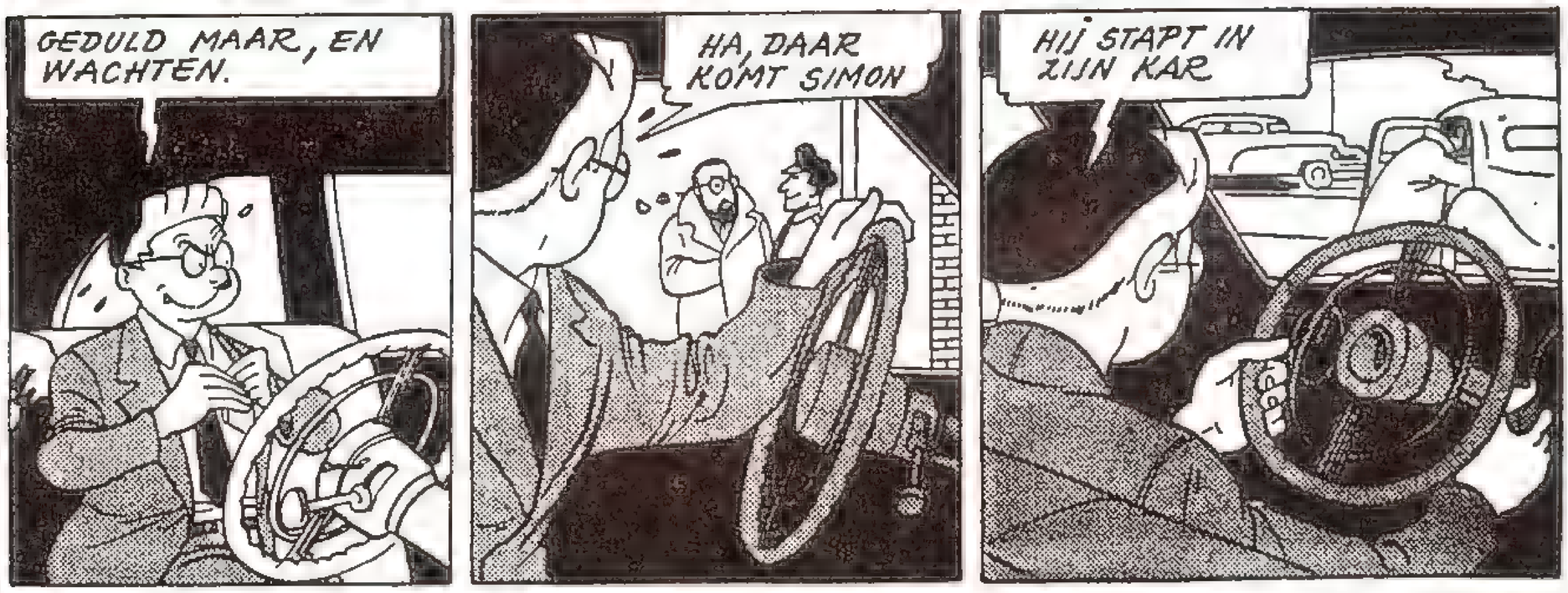
GEDULD MAAR, EN WACHTEN.
HA, DAAR KOMT SIMON
HIJ STAPT IN ZIJN KAR

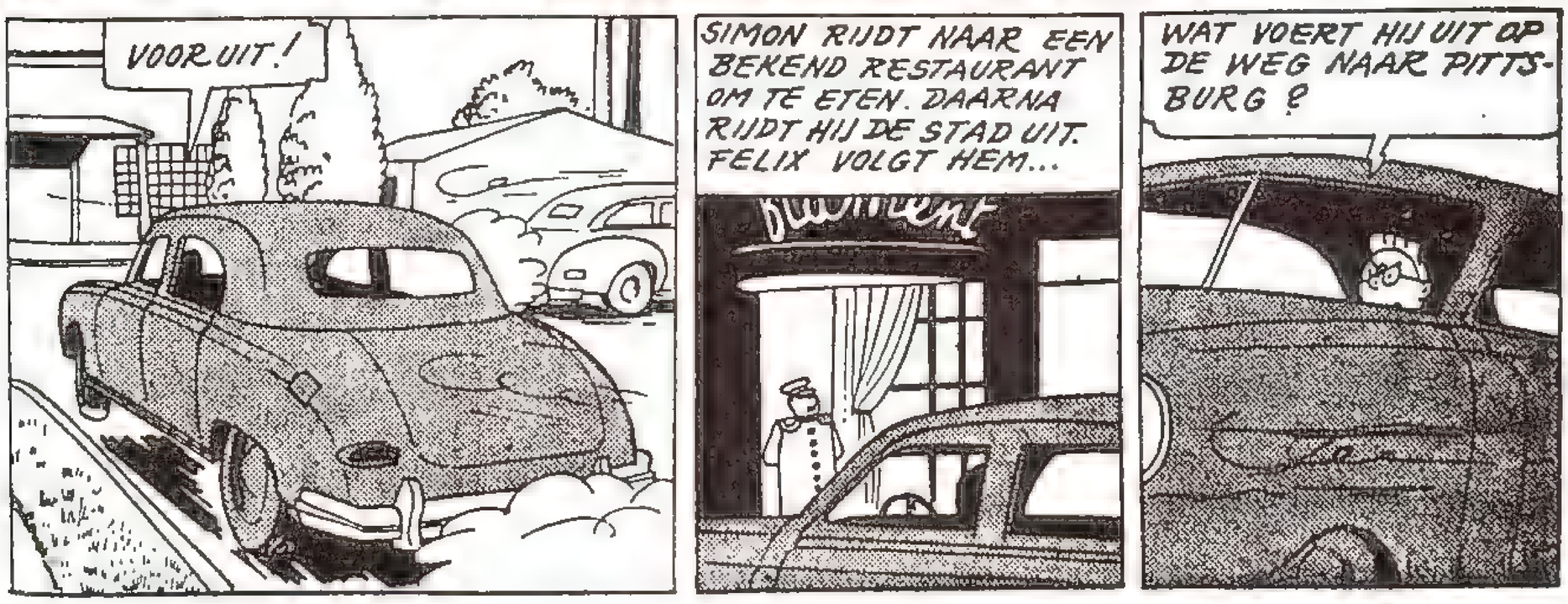
VOOR UIT!
SIMON RIJDT NAAR EEN BEKEND RESTAURANT OM TE ETEN. DAARNA RIJDT HIJ DE STAD UIT. FELIX VOLGT HEM...
WAT VOERT HIJ UIT OP DE WEG NAAR PITTS-BURG ?

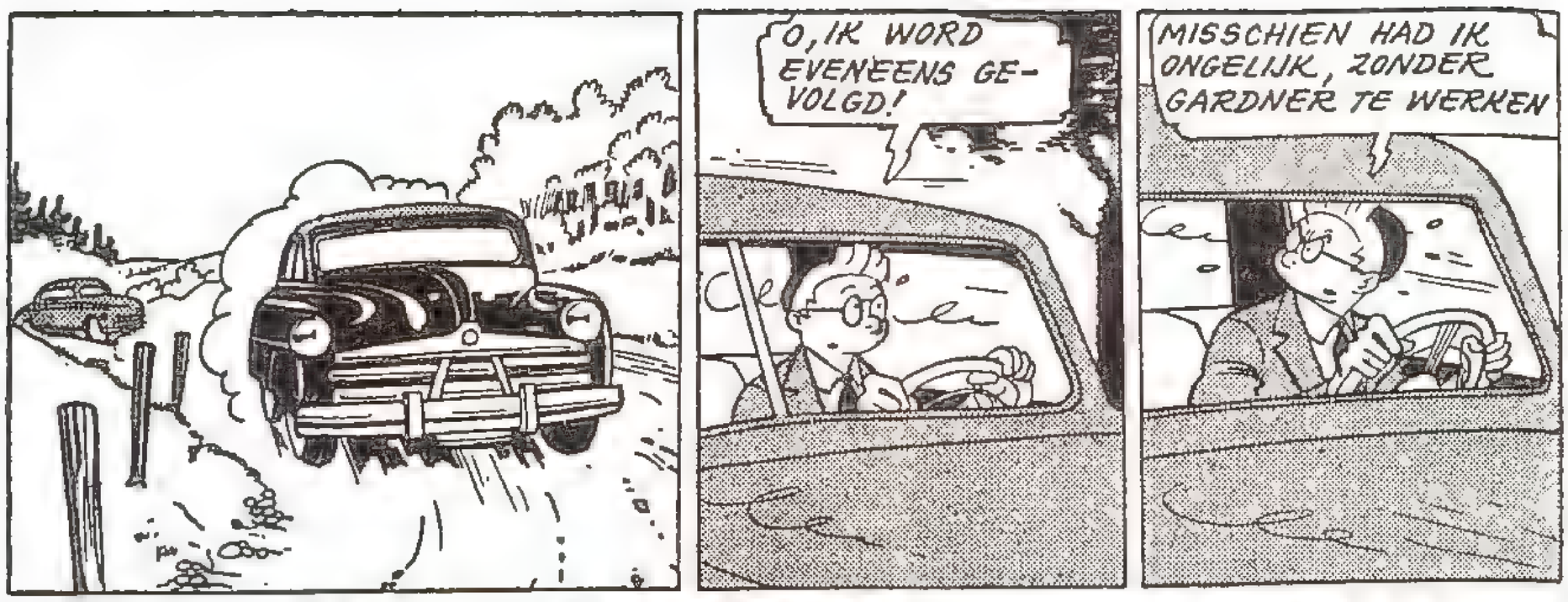
O, IK WORD EVENEENS GE-VOLGD!
MISSCHIEN HAD IK ONGELIJK, ZONDER GARDNER TE WERKEN

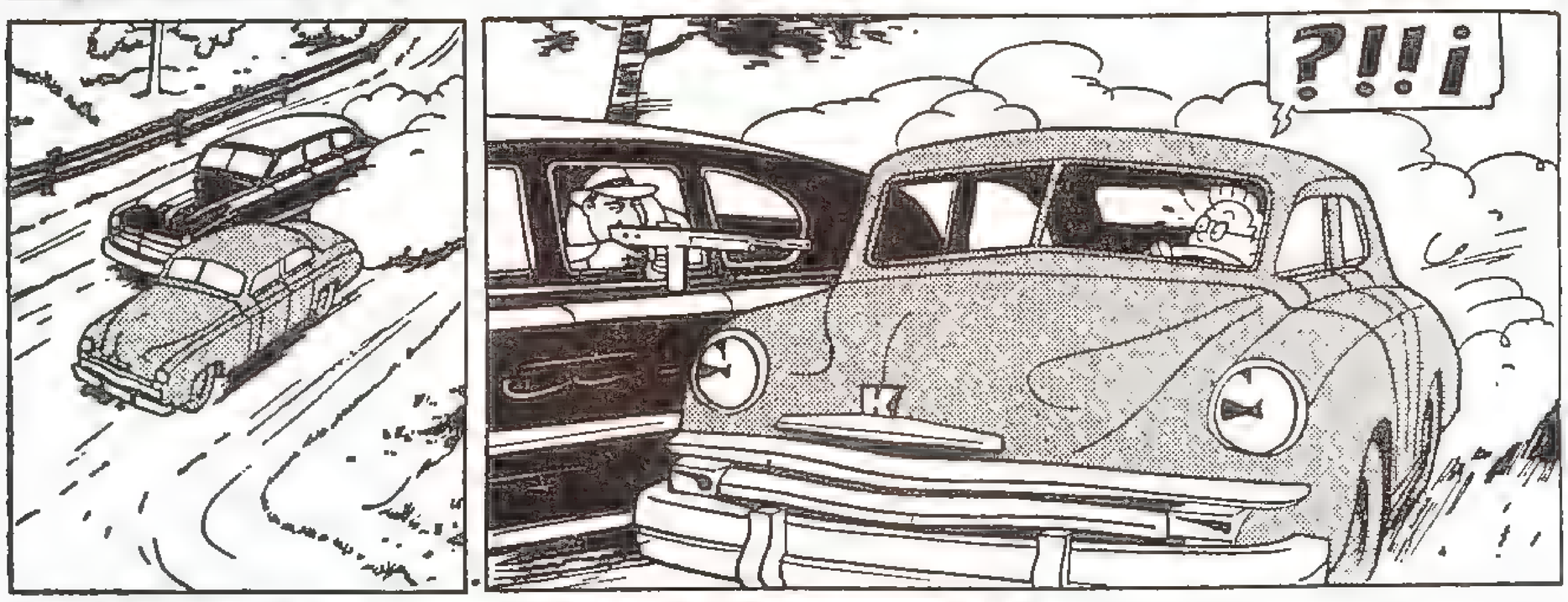
?!!i

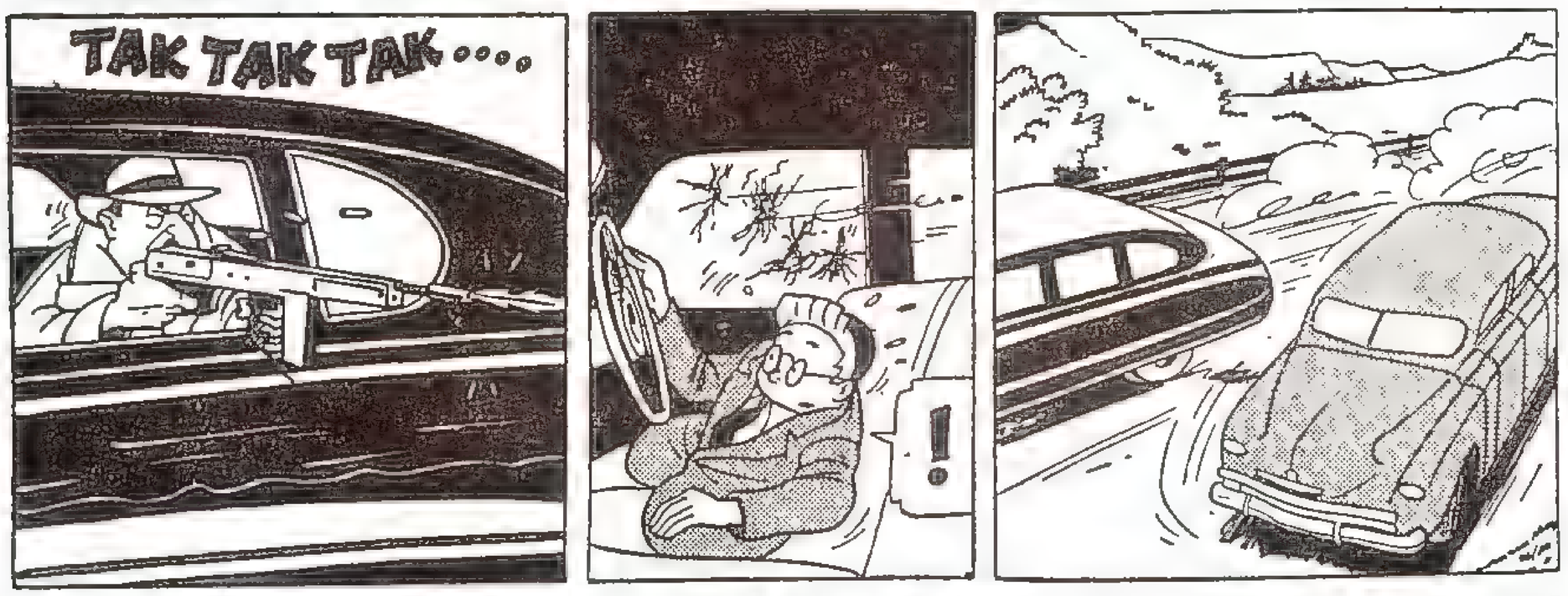
TAK TAK TAK....
!

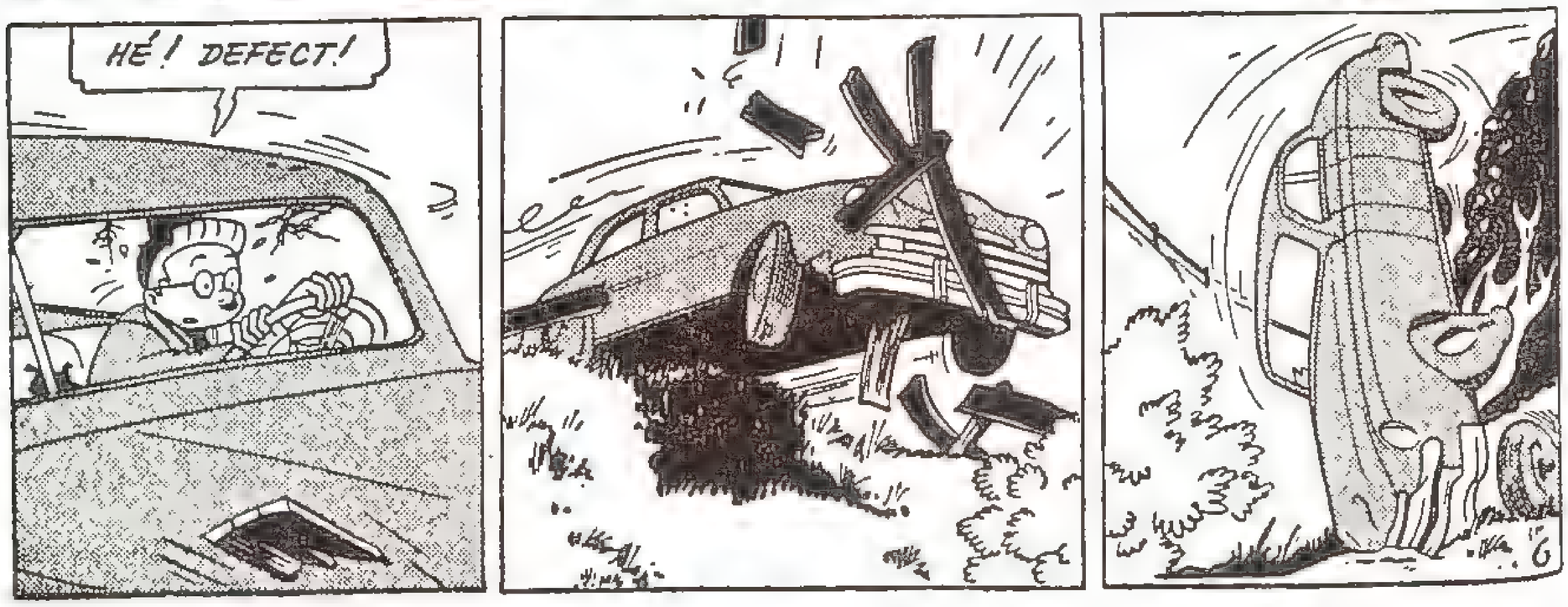
HÉ! DEFECT!

KNAP GEVUURD, BARETTA!
ZAG JE DAT? ALS OP DE SCHIETSCHIJF!

Een vrachtauto rijdt langs dezelfde weg

HÉ, KIJK, DAAR BRANDT EEN VUURTJE!
RUIKT NAAR VERBRAND RUBBER

EEN ONGEVAL

KOM MEE! HET IS DE KAR VAN FELIX!

HIJ ZIT ER IN!

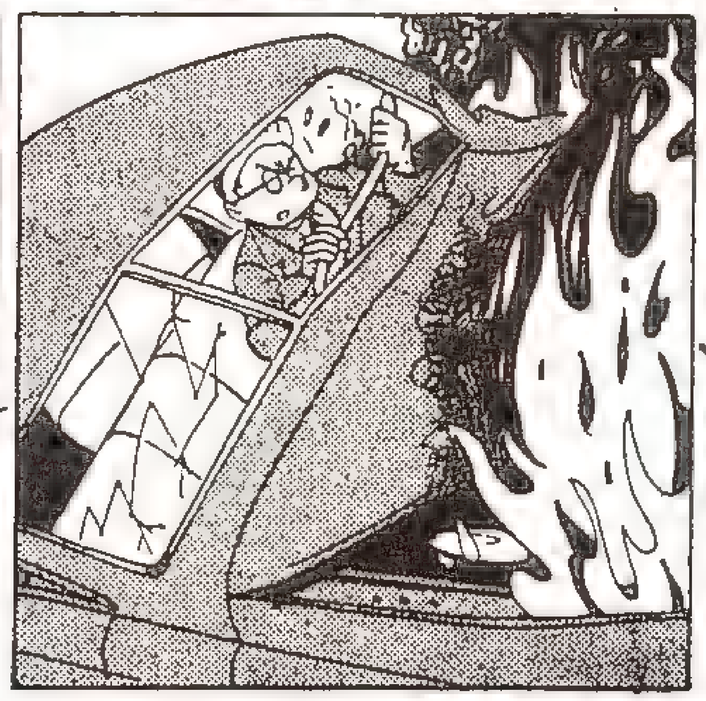

HELP ME EVEN! IK ZIT GEKLEMD!

Even later.....
LIJKT EEN WONDER! HOE KOMEN JULLIE HIER?

WE VOLGDEN BARETTA. HIJ REED NAAR DE FABRIEK. TOEN HIJ ZAG, DAT JIJ DIE KEREL VOLGDE, REED HIJ ACHTER JE AAN EN WIJ OOK. EN HIER ZIJN WE.
NET OP TIJD, WANT IK KREEG HET WARM!

DUS BARETTA WILDE MIJN HUID! VOORUIT, JONGENS, TERUG NAAR CLEVELAND
JA MET DE VRACHTAUTO

Felix, Gaslicht en Cabaret keren naar Cleveland...

BEWAAK DE WONING VAN BARETTA EN BEL ME OP ALS HIJ KOMT, BEGREPEN?

HALLO! INSPECTEUR GARDNER, ASJEBLIEF

DAG! ALS U HOORT VAN EEN VERBRANDE KAR OP DE WEG VAN PITTSBURG, DAN IS DAT DE MIJNE.

ZAL U LEREN, ALLEEN TE SPELEN. U WEET DUS NIET, WAAR SIMON HEEN IS GEREDEN?

INSPECTOR GARDNER

NEEN, MAAR IK WEET WEL, DAT BARETTA ZIJN GEHEIMZINNIGE TOCHTJES GOED BEWAAKT

LUISTER, BESTE. HET KAN ZIJN, DAT SIMON DE FORMULE HEEFT GECOPIËERD, AL WEET IK NIET HOE, EN DAT HIJ ZE AAN BARETTA HEEFT GEGEVEN. MAAR IK HEB GEEN BEWIJZEN.

NEE

WAT WILT U DOEN?

LEKKER EEN BAD NEMEN!

FIJN, ZEG!

NU OVERWEGEN. TEN EERSTE: IS SIMON SCHULDIG, DAN HEEFT HIJ DE FORMULE GECOPIËERD. OM ZE UIT DE FABRIEK TE KRIJGEN, MOET HIJ, TEN TWEEDE...

... ZE OP ZIJN HUID HEBBEN GESCHREVEN, WANT ZIJN KLEREN WAREN GECONTROLEERD —

Intussen, in een verlaten villa langs de weg naar Pittsburg

HET VERVOLG VAN DE FORMULE HEB JE DUS NIET?

NEEN

SCHATZ IS ER NOG NIET MEE KLAAR, DAT ZEGDE IK REEDS, BARETTA

WANNEER KRIJGEN WE ZE?

MORGEN, HOOP IK. IK MOET OPLETTEN, BARETTA. IK WORD BEWAAKT.

8

GEEN ZORGEN! DIE BEWAKING IS MIJN ZAAK. DOE JE WERK, IK DOE HET MIJNE
GOED, GOED. TOT MORGEN AVOND
MET DE FORMULE?
MET DE FORMULE
Even later, te Cleveland, bij Felix.
HALLO. JA, HIER FELIX
SCHATZ HEEFT DE REST VAN DE FORMULE GEVONDEN. MORGEN VROEG BESPREKEN WE ZE
DANK U. ZORG DAT SIMON DE BESPREKING BIJWOONT
DRIN
DRIN
BARETTA IS THUIS. WAT MOETEN WE DOEN?
BLIJF JIJ WAKEN EN ZEND ME CABAREZ. ER IS WERK VOOR HEM
Even later...
HEB IK IETS TE DOEN?
JA. MORGEN VROEG GA JE NAAR DE FABRIEK... DONDERS, JE NEUS WORDT ONRUSTWEKKEND DIK!
HIJ DOET ERG ZEER. WAT MOET IK MORGEN IN DE FABRIEK DOEN?
ER WORDT EEN NIEUWE FORMULE BESPROKEN
HET KANTOOR VAN DE DIRECTEUR HEEFT TWEE DEUREN. EEN ER VAN HEEFT EEN JUDAS. ZO KUN JE DE BESPREKING VOLGEN. SLA SIMON GADE EN ZIE OF HIJ DE FORMULE NOTEERT
AKKOORD. IK KIJK UIT.
HÉ, IS DIT EEN ARSENAAL?
WE GAAN AAN HET WERK
's Anderendaags toog Cabarez naar de fabriek. Hij volgde de bespreking tussen de directeur, Schatz en Simon, maar zag niets ongewoons. Daarna praatte hij met de directeur. Deze had evenmin iets opgemerkt. Toen Cabarez de fabriek twee uur later verliet, ontmoette hij Simon onverwacht...
7 BLO
7 BL

IK ZAG U NOG NOOIT IN DE FABRIEK

IK BEN REGERINGSINSPECTEUR

HA, GOED. VERONTSCHULDIG ME ASJEBLIEF, HET WAS MIJN SCHULD

WELNEEN, 'T WAS DE MIJNE

LIEVE TIJD, MIJN NEUS DOET PIJN!

IK GA NAAR DE DOKTER. DIE NEUS BLIJFT MAAR ZWELLEN

STOP

later...

UW BEURT, MIJNHEER

IK BEGON REEDS WORTEL TE SCHIETEN. IK WACHT AL TWEE UUR

HM... EEN PRACHTGEZWEL!

MISSCHIEN PRACHTIG VOOR U, MAAR IK VIND HET VERVELEND

HM... EEN ERNSTIG GEVAL. MISSCHIEN IS HET BEEN AANGETAST. EVEN MET X-STRALEN NAGAAN

IK HOOP MIJN NEUS TE BEHOUDEN

KOM HIER STAAN. NIET BEWEGEN

IS HET ERNSTIG?

NEEN, HET BEEN IS NIET AANGETAST. MAAR... WAAROM STAAN ER CIJFERS OP UW BRIL?

WAT?

CIJFERS! KIJK ZELF MAAR

IK BEGRIJP ER NIETS VAN

NU WEL?

?

VREEMD! LIJKT WEL EEN FORMULE ZE IS OP HET GLAS GESCHREVEN MET LOODNITRAAT, DAT IN X-STRALEN ZICHTBAAR WORDT

MAAR DIT IS MIJN BRIL NIET!

10

?
ALMACHTIG! DEZE VERKEERDE BRIL IS DIE VAN SIMON!
HIJ HEEFT EEN PSYCHIATER NODIG!
Even later...
FELIX! FELIX!
WAT HEB JE? HEB JE DE REUS GEZIEN?
IK WEET NIET HOE SIMON DE FORMULE COPIEERT, MAAR IK WEET HOE HIJ ZE UIT DE FABRIEK KRIJGT! EN ALLEMAAL OMDAT HIJ EEN BRIL DRAAGT, DIE OP DE MIJNE GELIJKT!
Cabaret verhaalt Felix zijn wedervaren...
INDIEN WE BARETTA KUNNEN VATTEN ALS HIJ SIMON ONTMOET, DAN HEBBEN WE HEN ALLEMAAL!
MAAR HOE?
IK WEET HET NIET. LET VOORAL OP VOOR DIE BRIL. HIJ IS...
DRIN DRIN
HALLO?...
HET IS GASLICHT!
IK BEN OP DE WEG NAAR PITTSBURG IN EEN POMPSTATION. IK WEET WAAR BARETTA SIMON ONTMOET. KOMT HIER.
VOORUIT!
Even later komen Felix en Cabaret met een taxi bij het pomstation aan. Gaslicht verhaalt hun...
BARETTA IS TWEE UUR GELEDEN NAAR DE FABRIEK GEGAAN. SIMON HEEFT DE FABRIEK VERLATEN EN DE AUTO VAN BARETTA VOLGDE DE ZIJNE. IK VOLGDE MET DE VRACHTKAR. ZE VERMOEDDEN NIETS...
NA EEN HELE OMWEG REDEN ZE DE WEG NAAR PITTSBURG OP. ZE ZIJN OP EEN VILLA OP 4KM VAN HIER.
VOORUIT MET DE VRACHTKAR!
HIER IS HET!
ZORG VOOR DE MITRAILLETTEN, CABAREZ!!!
Intussen, in de villa...
WAT BETEKENT DAT? WAAR IS DE FORMULE? GEEN GRAPJES, MAN!
IK BEGRIJP ER NIETS VAN!
11

IK HIELD DE GLAZEN IN X-STRALEN MAAR ER STOND NIETS OP.

SIMON, DAAR HOUD IK NIET VAN!

OPGELET, PATROON! EEN VRACHTAUTO RIJDT DE TUIN BINNEN EN WEET JE WIE AAN HET STUUR ZIT? DE KEREL DIE JE GISTER HEBT NEERGESCHOTEN!

IK VOELDE DAT HET SCHEEF GING!

VERSCHUIL JE ACHTER DE KAR!

TAK TAK T

ERG ONGEZOND IS HET HIER!

?

WACHT! EEN ANDER MIDDEL!

BEN JE GEK?

Felix stuurt de auto naar het huis...

DE TWEE BANDIETEN WAREN DOOD EN SIMON BOOD GEEN VERZET. IN DE STAD WERD HIJ IN DE GEVANGENIS OPGESLOTEN. 'S AVONDS BEKENDE HIJ. HIJ ZEGDE, DAT HIJ DE FORMULE HAD GEFOTOGRAFEERD TIJDENS DE BESPREKINGEN, MET EEN KLEIN FOTOTOESTEL, DAT IN ZIJN POLSHORLOGE ZAT. HIJ ONTWIKKELDE DE FOTO EN SCHREEF ZE OVER OP ZIJN BRILGLAZEN. DAARNA VERNIETIGDE HIJ DE FILM. MAAR HIJ WILDE NIET ZEGGEN, VOOR WELK LAND HIJ WERKTE.

WEET JE WAT JE BENT?

NEEN

DE BIET VAN DEZE GESCHIEDENIS!

EINDE

UIT DE BLADEN

Kuifjesland in België
België heeft zijn "Kuifjesland" bij de geboortestad van Hergé's stripheld. Walibi is een nieuw sport- en recreatiecentrum op 25 km. van Brussel.
Op 26 juli kreeg het publiek toegang tot een groot park van 50 ha, met onder meer twee vijvers van bijna twaalf hectare. Er is gelegenheid tot kanovaren, waterfietsen, zwemmen en kabelspoorwaterskiën.
Maar Walibi is vooral het land van Kuifje en met instemming van tekenaar Hergé kunnen de bezoekers per prauw door een tropisch oerwoud varen om er 35 figuren uit het verhaal De Zonnetempel te ontmoeten. Diverse taferelen uit het verhaal zijn hier nagebootst: zo kan men er door een waterval springen zonder nat te worden, oog in oog staan met de spuwende lama en de schat van de Inca's ontdekken.
(uit: Tubantia, 15-8-1975.)

Op zoek naar lijk
Het zal misschien niet iedereen zijn opgevallen, maar op de kunstpagina van *NRC/Handelsblad* staat dagelijks de merkwaardige strip *Vincent en het geheim van zijn vaders lichaam*. De plaatjes bij deze strip zijn gravures uit de negentiende eeuw. De hoofdpersoon beleeft fantasierijke, maar enigszins onduidelijke avonturen tijdens zijn speurtocht naar de nalatenschap van zijn overleden vader. Bij de strip wordt vermeld dat de auteur *Fred Coyett* is, terwijl in kleine lettertjes onderaan staat geschreven *Copyright Formosa Studio's*. Onder stripliefhebbers is echter noch de naam van Coyett noch die van Formosa Studio's bekend, zodat het al snel duidelijk werd dat het hier om een pseudoniem gaat.
Volgens zeer goed ingelichte bronnen wordt de strip geschreven door *Rudy Kousbroek*, maar desgevraagd ontkende hij de auteur te zijn. *Bij de aankondiging van de strip werd vermeld dat hij uit Amerika afkomstig was, maar dat zegt natuurlijk niet zoveel. Er wordt wel gezegd dat de auteur òf W.F.Hermans is, òf een fotograaf van de NRC. Nee, ik ben het echt niet, al worden heel kunstige redeneringen bedacht, waaruit zou moeten blijken dat ik het geschreven heb. Laatst belde iemand van Propria Cures op, die door de toevoeging Formosa-Studio's had geconcludeerd dat de strip van mij moest zijn. Ik ben namelijk in Japan geweest en dat ligt in de buurt.*
(uit: Vrij Nederland, 19-7-1975)

KEN UW TEKENAARS!

Hieronder treft u een aantal namen aan van bekende tekenaars en een enkele scenarist. In de meeste gevallen zijn het echter niet hun oorspronkelijke namen maar pseudoniemen. Als u zich een klein beetje in de stripgeschiedenis verdiept hebt, zult u ongetwijfeld moeiteloos de echte namen van de tekenaars achter hun pseudoniem kunnen zetten. Toch kunnen we ons voorstellen dat u ze niet allemaal kent. We maken er geen flauw kwizachtig geheel van door te zeggen als u zo en zoveel namen weet bent u een goed of een middelmatig kenner. Probeer het eens en oordeel zelf.
Sukses!

1. Gos
2. William Vance
3. Hermann
4. Gir
5. Peyo
6. Hergé
7. Silas
8. Bob-Vel
9. Tibet
10. Morris
11. Willem
12. Francis
13. Geo
14. Jean Dulieu
15. Moebius
16. Vader Wapper
17. Jijé
18. Jasse
19. Sirius
20. Espé
21. Geri
22. Yrrah
23. Louis Albert
24. Michel Denies
25. Core
26. Greg
27. Pink
28. Maz
29. Mitacq
30. Peter
31. Liliane d'Orsay

De echte namen van de tekenaars die onder deze pseudoniemen hebben getekend vindt u hieronder.

OPLOSSING: KEN UW TEKENAARS!
1. Roland Goossens. 2. William van Cutsem. 3. Hermann Huppen. 4. Jean Giraud. 5. Pierre Culliford. 6. Georges Rémi. 7. Winsor McCay. 8. Robert Velter. 9. Gilbert Gascard. 10. Maurice de Bevere. 11. Bernhard Willem Holtrop. 12. Francis Bertrand. 13. George Mazure. 14. Jan van Oort. 15. Jean Giraud. 16. Arne Zuidhoek. 17. Joseph Gillain. 18. Daniël Jansens. 19. Max Mayeu. 20. Piet Schreuders. 21. Henri Ghion. 22. Harry Lammertink. 23. Michel Regnier. 24. Michel Regnier. 25. Richard Corben. 25. Michel Regnier. 27. Eugène Hermans. 28. Alfred Mazure. 29. Michel Tacq. 30. Peter van Straaten. 31. René Goscinny.
Zoals u ziet, of al wist, zit Greg alias Michel Regnier het dikst in zijn namen.

OUDE NUMMERS STRIPSCHRIFT

Wij beschikken nog over de volgende oude nummers:

NUMMER	PRIJS
16	f 2.25
18	2.25
19	2.25
20	2.25
22	2.25
25/26	3.25
31/32	3.25
35/36	3.25
36 1/2	1.50
37/38	3.25
38 1/2	1.50
41/42	3.25
43/44	3.25
45/46	3.25
47/48	3.25
49/50	3.75
51/52	3.75
53/54	3.75
55/56	3.75
57/58	3.75
59/60	3.75
61	2.25
62	2.25
63	2.25
65	2.25
65 plus	2.25
66	2.25
67	2.25
68/69	3.75
70	2.25
71	2.25
72	2.25
73	2.95
74	2.95
75/76	4.25
77	2.95

Deze nummers kunt u bestellen door overmaking van het betreffende bedrag op gironummer 209948 van Stripschrift Koninginneweg 164 Amsterdam 1007 (met vermelding van de door U gewenste nummers).
Indien U prijs stelt op een overzicht van de inhoud uit de nummers 1 t/m 50 kunt u dit vinden in het nummer 49/50 van jan/febr. 1973.
Wanneer u dit nummer niet bezit, kunt u door overmaking van f 2,– op bovengenoemd gironummer een overdruk van de genoemde inhoudsopgave krijgen, welke u na ontvangst van dit bedrag wordt toegezonden.

De nieuwsrubriek staat onder redaktie van Kees de Bree

NIEUWS

CONAN
Nu in boekvorm verschenen het 2e deel van het Conan the Barbarian-verhaal "Red Nails". Titel: Part 2 "The lurker from the catacombs". Geschreven door Robert E. Howards en tot stripversie verwerkt door Roy Thomas & Barry Smith. Een uiterst bloedig avontuur waarin Conan en zijn vriendin Valeria als beroepskrijgers (moordenaars) in dienst treden van de onbetrouwbare prins Olmec en prinses Tascela. Formaat 21,5 x 28 cm. Prijs f 3,75 voor 24 zwart-wit avonturen in kleurenomslag.

STRIPROFIEL
Toppers van dit nummer (2e jrg. nr.4), interviews met Henk Kuypers die voor Pep het misdaadmuseum verzorgt en Carol Voges, de sympathieke en knappe tekenaar van vele strips, o.a. "Pa Pinkelman", waarvan men momenteel een tv-serie vervaardigt. Verder opgenomen: Op weg naar Kuifje 3 door Har Brok en een interview met Frans Buissink. De abonnees van Striprofiel krijgen tevens een apart boekje waarin 2 afleveringen van Sjors en Sjimmie door Hans Ducro en 12 Sjors en Sjimmie gagplaten van de hand van Carol Voges zijn opgenomen. In deze bijlage ook kuriosa in de vorm van de strip "Wimpie Wegloop". Prijs van een los nummer f 2,25 (incl. porto) waarbij niet inbegrepen de bijlage die alleen voor abonnées is. Abonnement voor 10 nrs. f 9,–. Te storten op postgiro 306045 tnv Administrateur Striprofiel, Leeuwerikstraat 29, Wormerveer.

STRIPBEWUST
In het 5e nummer van dit tijdschrift (juni-juli) een kort artikel over de strip "Jommeke", een interview met tekenaar Jef Nys, een Jes Nysbibliografie, een artikel over de strip "Rik, Clio & Pluk" van Jan Steeman en Frans Leonard + korte bibliografie van deze strip. Verder een uitgebreid interview met Piet Wijn, tekenaar van o.a. Puk en Poppedijn, Jeniffer Scott, Aram, Kappie, Koning Hollewijn etc. etc. Tot slot nieuwtjes en besprekingen van fanzines. Stripbewust begint steeds beter te worden. Het verschijnt 7 x per jaar. Voor f 1,35 heeft u een los nummer (34 pagina's) en voor f 7,– een abonnement. Te storten op postgiro 1251894 tnv C.v.Pruissen, Breda.

PICHARD
Het Franse tijdschrift SCHTROUMPF nr. 27 is ditmaal geheel gewijd aan tekenaar Pichard, de tekenaar van het fijnzinnige bloot, ronde vormen ontbloot of strak omspannen in ragfijne lijnen en curieuze kaders. U herinnert zich hem misschien wel. Paulette, Ulysse, Lolly Strip en Blanche Epiphanie zijn o.a. bekende strips van zijn hand. In dit nummer een uitgebreid interview, een Pichard bibliografie en maar liefst 8 platen van een nieuwe strip "uitsluitend voor volwassenen" die Pichard aan het voorbereiden is en die nog niet eerder gepubliceerd is. Uiteraard martelingen van ontklede dames. Verder enkele korte boekbesprekingen. Aanrader! ! Prijs Ffr 8,–. Te bestellen bij: Schtroumpf, 4 Rue de la Liberté, 38000 Grenoble, ccp Grenoble 58971 g. Abonnement voor 4 nummers Ffr. 30. Over te maken door middel van een bankcheque.

STRIPFLITSEN
Dick Bos is iemand die zijn mannetje staat. Toch is hij op het ogenblik in moeilijkheden. Er wordt driftig onderhandeld wie precies welke rechten op zijn markante figuur kan doen gelden. Onverkwikkelijke zaken rond de schepping van wijlen A.Mazure.

Robert van der Kroft, de tekenaar die ooit de strip-inleidingen voor Pep maakte, probeert momenteel gagstrips van Sjors en de Rebellenclub te tekenen. In de trant van Frans Piët en Branner daar men tot de konklusie is gekomen dat Sjors als avonturenstrip kwalitatief minder is dan als gagstrip.

Bij kruidenier VIVO is voor f 1,95 het "Sjors Vakantieboek" te koop waarin het door Jan Steeman getekende verhaal "De Boorbazen" is opgenomen. Verder zijn enkele pagina's gevuld met spelletjes en puzzels in de trant van de Suske en Wiske zomer-, winter-, herfst-, vakantie-, feest-, huldigings- en speciale jubileumboeken. Geen geld voor dit album.

In de serie "Bête et Méchante" is het 4e album met de avonturen van de wulpse Paulette verschenen. Tekst Wolinski, tekeningen Pichard. Titel van dit bij Editions du Square gedrukte werkt: "Paulette en Amazonie". Prijs Ffr 15.

Ton van Duinhoven zal de hoofdrolspeler worden in de voor de TV bewerkte avonturen van Pa Pinkelman van Godfried Bomans en Carol Voges. Deze laatste is volgens de laatste berichten druk doende met de achtergronden van de serie. Het is tevens de bedoeling Pa Pinkelman in de originele stripvorm te herdrukken. In het verleden zijn er slechts verkorte en verknipte versies verschenen.

Rob Spijkers, Roland Hulsthof 11 in Tilburg heeft het lovenswaardige plan opgevat om een stencil uit te gaan geven waarin iedere stripverzamelaar tegen een geringe vergoeding (f 1,– voor 6 regels) al zijn wensen en/of tekortkomingen in zijn verzameling kan vermelden. Bij voldoende belangstelling uiteraard ideaal voor verzamelaars die op deze wijze wat regelmatiger tot ruiling kunnen overgaan zonder de peperdure stripantikwariaten te bezoeken. Uw gulden of meer, overmaken op giro 151251371 tnv Rob Spijkers en tevens uw wensen opsturen.

Bent u gek op Disney tekenfilms? Probeer dan nog het weekblad Donald Duck van 25 juni 1975 te pakken te krijgen. Dit dubbeldikke nummer (48 pagina's) staat barstens vol informatie over de tekenfilms. Dat er een superkijkplaat met alle Disney-dieren en een superlang filmstripverhaal in staan, is mooi meegenomen.

Bij Uitgeverij Amsterdam Boek is het 3e en waarschijnlijk tevens het laatste, album met de avonturen van Philémon, tekst en tekeningen Fred, verschenen: "Philémon en het luchtkasteel". Opnieuw een surrealistisch geheel waarin op studentikoze wijze wordt omgesprongen met het overbrengen van woordgrappen of beelden uit het taalgebruik in tekeningen. Uiteraard heeft dit een vervreemdende werking maar zo moeilijk of inventief als men vaak zegt is Philémon niet. Integendeel! Als je het maniertje doorhebt wordt alles in hoge mate voorspelbaar. In dit verhaal wil mijnheer Bartholomee terug naar het land waar hij vandaan komt. Reizen en moeilijkheden tijdens die reis zijn de logische voortvloeiselen. Prijs f 4,50.

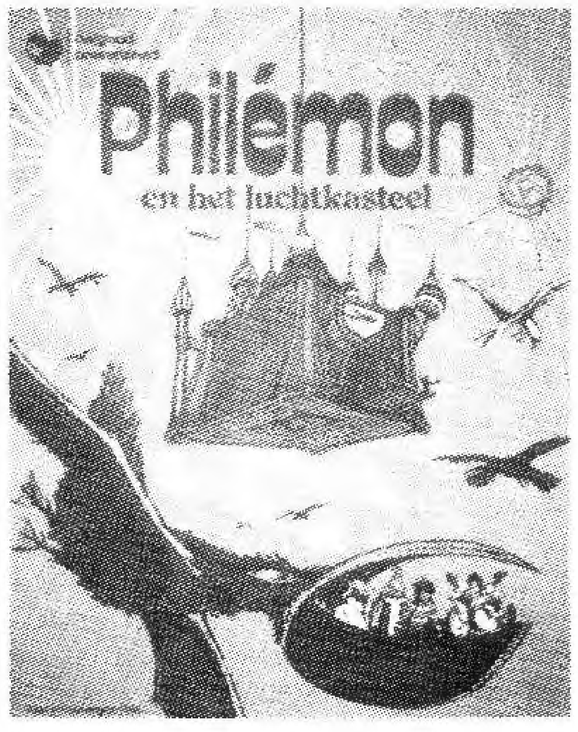

Bij uitgeverij Rossel te België is een nieuw album met de avonturen van Alain Chevalier, autocoureur en brokkenpiloot, verschenen. Titel: "De Wegpiraten", door Chr. Denayer en A.P.Duchateau. Prijs f 3,95.

In Striprofiel, 2e jaargang nr. 5 een interview met Bert Bus, een artikel over Mad, en enkele opinies over Stripschrift en strips in de Volkskrant.

Greg, ex-hoofdredacteur van het blad Kuifje, gaat met medewerking van Goscinny een eigen blad oprichten. De bedoeling is dat het maandelijks verschijnt. De naam zal iets met Greg's belangrijkste stripfiguur Olivier Blunder te maken hebben. Hopelijk heeft het meer succes dan "Lucky Luke" waaraan ook geen kinderachtige jongens meewerkten.

Franquin en Jijé hebben vriendelijk maar beslist "nee" gezegd tegen het aanbod om voor het nieuwe Oberon-blad Eppo te gaan werken. Ook Peter O'Donnell zou wegens vele werkzaamheden aan andere projecten hebben geweigerd.

"La vie des bêtes" is de titel van het laatste album volgetekend met de makabere maar machtig humoristische humor van Reiser, de vaste tekenaar van Charlie. Verschenen in de serie Bête et Méchante.

Stripschrift was met haar MAD-nummer bepaald voorlijk. Hoewel er vlak na het verschijnen van het nummer een golf van kritiek door stripminnend Nederland ging, van hoog tot laag, van klein tot groot, en op zo'n grote schaal dat de huidige kritiek op Stripschrift erbij in het niet zinkt, blijkt het achteraf waanzinnig populair te worden. Een herwaardering van Stripschrift en een herwaardering van Mad. Als je nu willekeurig welk binnen- of buitenlands tijdschrift openslaat staan er artikelen over of strips van Mad in. Zo ook bij het 74e nummer van het tijdschrift "Charlie-mensuel" mensuel" waarin meer dan 30 pagina's in beslag worden genomen door de strip "Thelonius Violence" door Harvey Kurtzman. Prijs Ffr. 6,–.